

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA RACIBÓRZ**

z dnia 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego programu opieki nad zabytkami dla Gminy Racibórz na lata
2025-2028**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.), w związku z art. 87 ust. 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1292)

**Rada Miasta Racibórz
uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Gminny program opieki nad zabytkami dla Gminy Racibórz na lata 2025–2028, zaopiniowany pozytywnie przez Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Racibórz.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

Załącznik do uchwały Nr

Rady Miasta Racibórz

z dnia.....2025 r.

**GMINNY PROGRAM OPIEKI NAD
ZABYTKAMI DLA GMINY RACIBÓRZ
NA LATA 2025-2028**



Racibórz

1217

SPIS TREŚCI

1. Wstęp
2. Podstawa prawna opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami
3. Uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce
4. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego
5. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego w Raciborzu
 - 5.1. Dokumenty programowe gminy mające wpływ na ochronę dziedzictwa kulturowego
 - 5.2. Charakterystyka zasobów dziedzictwa kulturowego Raciborza
 - 5.3. Zabytki objęte prawnymi formami ochrony
 - 5.4. Zabytki w gminnej ewidencji zabytków
 - 5.5. Zabytki o najwyższym znaczeniu dla gminy
6. Ocena stanu dziedzictwa kulturowego gminy. Analiza szans i zagrożeń
 - 6.1. Własność, funkcja i stan zachowania zabytków
 - 6.2. Zagrożenia dla istniejących zabytków na terenie gminy
 - 6.3. Szanse dla istniejących zabytków na terenie gminy
7. Cele strategiczne, priorytety i zadania programu opieki
 - 7.1. Cel strategiczny: Weryfikacja i bieżąca aktualizacja bazy danych
 - 7.2. Cel strategiczny: podnoszenie rangi szczególnych obiektów zabytkowych i krajobrazu kulturowego
 - 7.3. Cel strategiczny: ochrona zintegrowana uwzględniająca uwarunkowania ochrony zabytków i ochronę przyrody
 - 7.4. Cel strategiczny: rewitalizacja, rewaloryzacja, konserwacja i adaptacja obiektów zabytkowych, układów urbanistycznych
 - 7.5. Cel strategiczny: edukacja powszechna i podnoszenie świadomości społeczeństwa w zakresie wartości dziedzictwa kulturowego
8. Instrumentarium realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami
9. Zasady oceny realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami
10. Źródła finansowania gminnego programu opieki nad zabytkami

1. Wstęp

Przedmiotem opracowania Gminnego programu opieki nad zabytkami dla Gminy Racibórz na lata 2025-2028, zwanego dalej "Programem", jest dziedzictwo kulturowe w granicach administracyjnych Miasta Racibórz, natomiast celem jest określenie zasadniczych kierunków, działań i zasad na rzecz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Dziedzictwo kulturowe to ważny czynnik życia i działalności człowieka. Zabytki są nie tylko materialnym śladem przeszłości, lecz także cennym elementem kultury, przyczyniającym się do kształtowania przyjaznego otoczenia człowieka. Bogactwo i różnorodność dziedzictwa kultury może w istotny sposób przyczynić się do rozwoju społeczno-gospodarczego gminy, a tym samym do poprawy jakości życia jej mieszkańców. Na krajobraz kulturowy składają się zarówno elementy przyrodnicze, jak i wytwory oraz osiągnięcia cywilizacyjne człowieka. Są to pojedyncze obiekty i zespoły budowli, dzieła sztuki, elementy zagospodarowania przestrzeni, krajobraz miejski i wiejski, obszary kształtujące świadomość i tożsamość regionalną mieszkańców. W działaniach gminy istotne jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego oraz powiązanie ochrony zabytków z ochroną środowiska naturalnego. Sprawna opieka nad zabytkami powinna odbywać się przy udziale władz miasta, właścicieli i użytkowników zabytków oraz mieszkańców i wspólnot lokalnych. Niniejszy Program ma pomóc w aktywnym zarządzaniu bogatym dziedzictwem kulturowym Miasta Racibórz. Jego szczegółowe cele wynikają wprost z ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1292) i są to:

- 1) uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej w zarządzaniu Miastem Racibórz;
- 2) zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
- 3) wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- 4) podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
- 5) określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
- 6) utrzymanie i ochrona lokalnej tożsamości społecznej oraz niematerialnego dziedzictwa kulturowego.

2. Podstawa prawna opracowania Programu

Zadanie własne gminy jakim jest opieka nad zabytkami znajdującymi się na jej terenie określa art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.). Obowiązek sporządzania przez prezydenta miasta gminnego programu opieki nad zabytkami wynika bezpośrednio z art. 87 ust. 1 i 2, pkt 1-7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1292). Zgodnie z treścią tego przepisu prawa prezydent miasta sporządza program opieki nad zabytkami na okres 4 lat i przedkłada go radzie miasta do przyjęcia w drodze uchwały a następnie jest ogłaszany w wojewódzkim dzienniku urzędowym. Uprzednio program musi zostać pozytywnie zaopiniowany przez właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków. Co dwa lata prezydent ma obowiązek przedstawienia radzie miasta sprawozdania z realizacji programu.

3. Uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce

- 1) Obowiązujące w Polsce uregulowania prawne dotyczące ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, zostały zawarte w szczególności w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1292).

2) Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami jest także przedmiotem treści takich aktów prawnych jak:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., art. 5, 6 i 86 (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.);

- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.);

- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 725 z późn. zm.);

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 54 z późn. zm.);

- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 z późn. zm.);

- Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1145 z późn. zm.);

- Ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 87);

- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1491 z późn. zm.);

- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (t.j. Dz. U. poz. 774 z późn. zm.);

- Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 81);

- Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenie rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 56);

- Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 16 sierpnia 2017 r. w sprawie dotacji celowej na prace konserwatorskie lub restauratorskie przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2425 z późn. zm.);

- Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 12 maja 2004 r. w sprawie odznaki „Za opiekę nad zabytkami” (Dz. U. z 2004 r. nr 124, poz. 1304 z późn. zm.);

- Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 25 sierpnia 2004 r. w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2004 r. nr 212, poz. 2153);

- Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 9 lutego 2004 r. w sprawie wzoru znaku informacyjnego umieszczanego na zabytkach nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków (Dz. U. z 2004 r. nr 30, poz. 259);

- Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 1 kwietnia 2004 r. w sprawie nagród za odkrycie lub znalezienie zabytków archeologicznych (Dz. U. z 2004 r. nr 71, poz. 650).

3) Zasady ochrony zabytków, znajdujących się w muzeach i bibliotekach, zostały określone w:

- Ustawie z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 385);

- Ustawie z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2393);
- Ustawie z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 164 z późn. zm.).

4. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego

1) Strategiczne cele polityki państwa w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami zostały zawarte w „Krajowym programie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2023-2026”, przyjętym Uchwałą nr 242 Rady Ministrów z dnia 8 grudnia 2023 r. (M. P. z 2023 r. poz. 1470). Program dla Miasta Racibórz stoi w zgodzie z ww. dokumentem, w szczególności wzmacnia jego cele szczegółowe: rola zabytków w zrównoważonym rozwoju oraz podnoszenie świadomości społecznej wartości dziedzictwa kulturowego.

2) Relacje Programu z dokumentami wykonywanymi na poziomie województwa i powiatu:

- Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami w województwie śląskim na lata 2022-2025 przyjęty Uchwałą nr VI/43/9/2022 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 25 kwietnia 2022 r. uwzględnia zabytki Raciborza i wymienia je wśród najcenniejszych (np. gotycką kaplicę zamkową). W opisie charakterystyki województwa śląskiego wojewódzki program wymienia ziemię raciborską jako odrębny mikroregion kulturowy, będący jednym z czynników tożsamości regionalnej. Jako specyficzny, liniowy obszar kulturowy wymienia także dolinę Odry jako najdawniejszy szlak handlowy oraz Bramę Morawską, jako obszar przenikania kultury Europy Południowej na tereny Polski i dalej na wschód. Miastem o historycznym rozwoju charakterystycznym dla tych obszarów jest właśnie Racibórz. W opracowaniu celów i założeń wojewódzki program uwzględnia uwarunkowania historyczne, geograficzne i społeczne Miasta Racibórz.

- Program opieki nad zabytkami Powiatu Raciborskiego został przyjęty Uchwałą Nr XXXIV/319/2017 Rady Powiatu Raciborskiego z dnia 24 października 2017 r. i obowiązywał na lata 2017-2020. W programie tym zostały wyszczególnione wszystkie zabytki znajdujące się na terenie Miasta Racibórz i wpisane do rejestru zabytków. Program ten zakładał bieżącą konserwację i dbałość o zespół Zamku Piastowskiego w Raciborzu, a także współpracę z gminami między innymi w zakresie promowania zabytków jako atrakcji turystycznych powiatu.

5. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego w Raciborzu

5.1. Dokumenty programowe gminy mające wpływ na ochronę dziedzictwa kulturowego

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Raciborza przyjęte 30 grudnia 2009 r. Uchwałą Rady Miasta Racibórz nr XXXVIII/575/2009 (Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym studium uwarunkowań i kierunków określa politykę przestrzenną gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego na obszarze całego miasta. Dokument ten nie jest aktem prawa miejscowego, ale jego ustalenia są wiążące przy sporządzaniu planów miejscowych).

- Studium Urbanistyczno Historyczne Miasta Racibórz sporządzone przez PKZ Warszawa w 1988 r. (studium to jest podstawą do oceny zasobów dziedzictwa kulturowego miasta jak i szans i zagrożeń dla wynikających dla niego z uwarunkowań historyczno-przestrzennych).

- Gminny Program Rewitalizacji Miasta Racibórz do roku 2030, przyjęty Uchwałą Nr LIX/852/2023 Rady Miasta Racibórz z dnia 28 czerwca 2023 r.

- Strategia rozwoju Miasta Racibórz do roku 2030. Dokument przyjęty uchwałą Rady Miasta Racibórz Nr XXXVIII/542/2021 z dnia 22 grudnia 2021 r. Składa się z zestawienia priorytetów, celów strategicznych i operacyjnych rozwoju Raciborza.

- Uchwała Nr VII/91/2024 Rady Miasta Racibórz z dnia 30 października 2024 r. w sprawie przyjęcia „Programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miasta Racibórz na lata 2025 - 2029”

- Uchwała Nr XXIII/318/2020 Rady Miasta Racibórz z dnia 30 września 2020r. w sprawie przyjęcia "Programu ochrony środowiska dla Gminy Racibórz na lata 2020 - 2023 wraz z perspektywą do 2027 roku”

- Uchwała Nr VII/92/2024 Rady Miasta Racibórz z dnia 30 października 2024 r. w sprawie przyjęcia Programu współpracy Miasta Racibórz z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącym działalność pożytku publicznego na 2025 rok

- Uchwała Nr XIII/207/2019 Rady Miasta Racibórz z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie podjęcia prac nad utworzeniem w Mieście Racibórz parku kulturowego pod nazwą „Park Kulturowy Stare Miasto w Raciborzu”

- Uchwała Nr IX/120/2011 Rady Miasta Racibórz z dnia 24 sierpnia 2011 r. w sprawie udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, nie stanowiących własności Gminy Racibórz

- Zarządzenie Nr 500/2025 Prezydenta Miasta Racibórz z dnia 9 stycznia 2025 r. w sprawie zmiany Zarządzenia Nr 120/2019 Prezydenta Miasta Racibórz z dnia 4 marca 2019 r. w sprawie przyjęcia gminnej ewidencji zabytków dla Miasta Racibórz

- miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego - na terenie miasta Racibórz obowiązuje 77 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

- Porozumienie z dnia 7 grudnia 2004 r. w sprawie powierzenia przez Wojewodę Śląskiego Gminie Racibórz prowadzenia niektórych zadań z zakresu sprawowanej ochrony zabytków.

Gminny program opieki nad zabytkami dla Gminy Racibórz na lata 2025-2028 uwzględnia zapisy wyżej wymienionych polityk, programów, uchwał i zarządzeń. Aktualizacja tych dokumentów odbywa się także każdorazowo z uwzględnieniem zapisów aktualnego gminnego programu opieki nad zabytkami.

5.2. Charakterystyka zasobów dziedzictwa kulturowego Raciborza

Racibórz jest miastem o bardzo bogatej historii. Otrzymał prawa miejskie w 1217 r., a pierwsze wzmianki o miejscowości mają ponad 900 lat i znajdują się na kartach jednego z najstarszych pomników polskiego piśmiennictwa, czyli kroniki Galla Anonima. Jako siedziba księcia, a nawet dzielnica senioralna za czasów Mieszka Laskonogiego w pocz. XIII w., był to ośrodek ważny dla piastowskiej Polski zarówno pod względem politycznym, jak i gospodarczym. Miasto swoją przeszłością dzieliło losy jednej z najważniejszych części naszego kraju, czyli Śląska, przechodząc pod panowania różnych państw. Koniec panowania Piastów oznaczał początek dominacji czeskich Przemysławidów na tych terenach. Sztandar nad miastem zmienił ponownie barwy w wieku XVI, gdy sięgnęli po nie Habsburgowie. Austriacka dynastia rządziła w grodzie nad Odrą do 1742 roku, gdy w wyniku wojen śląskich Racibórz znalazł się pod panowaniem Prus. Pod rządami tego najbardziej chyba zmilitaryzowanego państwa w dziejach nowożytnej Europy miasto przeżyło niezwykle dynamiczny rozkwit gospodarczy. Po I wojnie światowej miasto znalazło się w granicach Rzeszy i dzieliło z nią katastrofę II Wojny Światowej. Już po zakończeniu działań militarnych armia radziecka dopełniła dzieła zniszczenia masakrując większą część ocalałej tkanki miejskiej.

Najstarszym i równocześnie bardzo istotnym w skali kraju elementem zachowanego dziedzictwa kulturowego Raciborza są liczne stanowiska archeologiczne zlokalizowane na terenie miasta, potwierdzone ostatnimi odkryciami i badaniami. Ich obecność wynika z położenia Raciborza na Szlaku Bursztynowym w Bramie Morawskiej, w Dolinie Odry, w miejscu o bardzo żyznych glebach. Na terenie Raciborza znajdują się ślady bytowania Neandertalczyka, osady neolityczne, ślady kultur malickiej, celtyckiej, łużyckiej, przeworskiej,

mentaryzsko kurhanowe w lesie Obora i liczne ślady średniowiecznej osady, grodu i miasta - zachowane pod ziemią drewniane konstrukcje i mury.

Mimo zniszczeń w 1945 r. miasto nadal jest bogate w wartościowe zabytki architektury i budownictwa. Jednym z najważniejszych jest średniowieczny Zamek Piastowski z kaplicą św. Tomasza Becketa, zwaną perłą gotyku śląskiego. Ścisłe centrum miasta stanowi starówka z zachowanym jeszcze średniowiecznym układem urbanistycznym, fragmentami średniowiecznych obwarowań (mury obronne), renesansową basztą oraz gotyckimi świątyniami, które pochodzą z XIII i XIV wieku. Są to: kościół farny pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny, kościół pw. św. Jakuba (dawniej kościół przy klasztorze Dominikanów) oraz kościół pw. św. Ducha (dawniej świątynia przy klasztorze Dominikanek), w którym obecnie mieści się Muzeum w Raciborzu. W centralnym punkcie Rynku stoi późnobarokowa Kolumna Maryjna powstała z fundacji rodziny Gaschin - podobnie jak piękna barokowa kaplica z alabastrową grupą rzeźbiarską Ukrzyżowania (artystycznie wyróżniającą się w skali Śląska) znajdującą się w kościele pw. św. Jakuba na Rynku. Kolumnę Maryjną, jak i dwie figury Jana Nepomucena znajdujące się w centrum miasta wyrzeźbił w piaskowcu na początku XVIII w. Jan Melchior Österreich. Figury te świadczą o związkach artystycznych miasta ze stolicą Austrii, a także o działającym wtedy na tych ziemiach ruchu kontrreformacyjnym.

Jednymi z ważniejszych zabytków Raciborza są także dwa bardzo okazałe gmachy sądu: jeden w stylu neoklasycystycznym autorstwa Karla Fridricha Schinkla, a drugi, z końca XIX w., w stylu neorenesansu niderlandzkiego. Sądy te, okazały budynek neogotyckiego zakładu karnego, którego budowę ukończono w 1851 r. według planów architekta Busse, ucznia Karla Friedricha Schinkla, a także istniejąca do dziś zabudowa koszar wojsk pruskich, konnych, z fundacji księcia Wiktora I von Ratibora świadczą o strategicznej roli miasta w tamtym czasie w skali regionalnej i ponad regionalnej. Ulokowanie zarówno Sądu Krajowego w Raciborzu, jak i koszar wojsk miało dla Raciborza nobilitujący charakter. Zachowane obiekty koszar i stajni ułańskich przy ul. Zamkowej są świadectwem rozwoju miasta i jego bogatej historii.

Najliczniej zachowały się zabytki wybudowane w II poł. XIX w., kiedy to miasto rozrosło się po utworzeniu kolei Wilhelma (w 1846 r) i w wyniku rewolucji przemysłowej. Do dziś w tkance miejskiej zachowały się liczne przykłady architektury przemysłowej i kolejowej, choćby na terenie dzisiejszego zakładu Tokai Cobex - dawnego Simens Plania Werke. Do dziś istnieje historyczna zabudowa wodociągów przy ul. 1 Maja, magazyn wyrobów tytoniowych Domsów przy ul. Reymonta, budynek dawnej fabryki czekolady Sobotzicków przy ul. Króla Stefana Batorego mieszczący obecnie Urząd Miasta, zabudowa dawnej fabryki mebli Antonego Tschaudera wraz z unikatową, drewnianą stróżówką przy ul. Ogrodowej i wiele innych przykładów zabudowań poprzemysłowych i po kolejowych z II poł. XIX w. i pocz. XX w. (przy ul. Piaskowej, Kolejowej, Kościuszki, Stalowej i innych).

Wyjątkowy rozkwit miasta, który odzwierciedla się w zachowanych zabytkach architektury przypadł na lata, kiedy burmistrzem i nadburmistrzem Raciborza był August Bernert (urzędował w latach 1885–1920). Doprowadził do budowy nowoczesnego wówczas szpitala miejskiego przy dzisiejszej ul. Bema (budowa i rozbudowa 1895-97, 1902, 1908-10), budowy szkoły przy dzisiejszej ul. Opawskiej 81, połączenia Płoni z miastem mostem na Odrze, budowy nieistniejącego już kościoła ewangelickiego, a przede wszystkim do znacznego rozwoju gospodarczego miasta, dzięki któremu doprowadził do zwiększenia liczby mieszkańców miasta z około 19 tys do 50 tys. Właśnie na przełomie XIX i XX w. powstały najbardziej reprezentacyjne pierzeje zabudowane kamienicami eklektycznymi i secesyjnymi (ul. Sienkiewicza, ul. Staszica, ul. Stalmacha, ul. Ogrodowa, ul. Batorego). Inicjatorami budowy i architektami części tych kamienic byli Herman Arwiński i Paul Kuhnert. Prężnie działającym w Raciborzu budowniczym i architektem tego okresu był także Georg Lüthge, który wykonał między innymi wysokie zwieńczenie wieży kościoła farnego w Raciborzu w 1887 r. (z inicjatywy lokalnego przedsiębiorcy Adolfa Polko). Należy także wspomnieć o działalności Ludwiga Schneidera w Raciborzu - architekta słynącego z neogotyckich kościołów.

Zaprojektował kościół pw. św. Mikołaja na Starej Wsi i kościół pw. Matki Bożej Różańcowej w Sudole.

Miasto jest bogate w liczne modernistyczne osiedla okresu międzywojennego budowane w czasie tak zwanego "głodu mieszkaniowego" przydającego na okres bezpośrednio przed i w czasie wielkiego kryzysu gospodarczego Europy. Jednym z przykładów takiego osiedla, dużego obszarowo, są zabudowania jednorodnych domów w dzielnicy Ocice. Razem z domami wybudowano na tym osiedlu w latach 20-30. XX w. modernistyczną szkołę oraz kościół. Innym ciekawym przykładem, dosyć nowatorskim jak na owe czasy jest kwartał zabudowy wielorodzinnej przy ul. Słonecznej, Miechowskiej i Marii Skłodowskiej-Curie. Pięknymi przykładami architektury modernistycznej są kościoły pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa przy ul. Warszawskiej oraz kościół pw. św. Józefa na Ocicach (ten ostatni powstał w latach 1937-38 staraniem księdza prałata Karla Ulitzki). Osiedla modernistycznie znajdują się także między innymi przy ul. Waryńskiego, ul. Dąbrowskiego, ul. Karola Miarki, ul. Bończyka i ul. Ogrodowej.

Obszarowo miasto także zaczęło rozwijać się w XIX w. W 1860 r. przyłączono do miasta duży obszar na południe od centrum – Nowe Zagrody. Dzisiejsze dzielnice miasta w większości stanowiły odrębne miejscowości aż do XX w., często równie stare jak sam Racibórz. W 1903 r. do miasta włączono Starą Wieś i Proszowiec (notowane w źródłach już w 1447 r.), a także Bosacz. Brzezie, powstałe już w 1223 r., włączono do miasta w 1975 r. Studzienną, wymienianą już w przywileju księcia opolsko-raciborskiego Władysława w 1258 r. połączono administracyjnie z Raciborzem w 1927 r., podobnie jak Ostróg i Ocice. Sudół oraz Markowice należą do miasta dopiero od 1977 r. (obie miejscowości są wymieniane w źródłach już w 1243 r.), natomiast Miedonia (wzmiankowana po raz pierwszy w 1305 r.) od 1975 r.

Ważnym elementem zachowanego materialnego dziedzictwa są krzyże, kapliczki i figury świętych, przydrożne oraz śródpolne, rozsiane po całym mieście, głównie w wymienionych wyżej dzielnicach. W Raciborzu jest ich ponad 100. Mają różne formy i pochodzą z różnych okresów. Najstarsze są wspomniane wcześniej barokowe figury autorstwa Jana Melchiora Österreicha. Najliczniejszą grupą tego typu obiektów małej architektury są jednak krzyże z 2 poł. XIX w., np. te powstałe w warsztacie Kokeš&Jungblut. W dzielnicach miasta można spotkać także zabytki architektury wiejskiej, np. spichlerze chłopskie (zachowały się dwa) oraz domy i zabudowy gospodarskie.

Charakterystykę zasobów dziedzictwa kulturowego Raciborza koniecznie trzeba zamknąć informacją o ogromnym znaczeniu dla życia regionu, jakie ma dziedzictwo niematerialne tego miasta. Składa się na nie przede wszystkim poczucie specyficznej tożsamości społecznej, która wynika z bogatej i burzliwej historii miejsca, a więc zmian przynależności państwowej, wielokulturowości, przesiedleń, wojen, sporów religijnych i wzajemnej tolerancji. Dziedzictwem niematerialnym Raciborza są tradycje obrzędowe takie jak wielkanocne procesje konne, działalności lokalnych chórów i orkiestr, działalność zespołów pieśni i tańca, chłopskie historyczne stroje raciborskie, bogactwo ludowych podań, wierzeń i obrządków oraz niezwykle bogata i różnorodna mowa śląska. Racibórz to miasto, którego rozwój determinowało położenie nad Odrą, żyzne gleby, rozwój przemysłu dzięki skomunikowaniu ze szlakami handlowymi a także przygraniczność. Przenikają się tu tradycje, ale też wpływy na sztukę i architekturę: mieszczańskie i chłopskie, katolickie i ewangelickie, polskie, niemieckie, morawskie i czeskie, żydowskie a nawet austriackie. Ochrona tego dziedzictwa zawiera się w ochronie dziedzictwa materialnego. Zachowana i zadbana różnorodna architektura, wiejska oraz miejska świadczy o historii danego miejsca. Zachowane pamiątki, czasem niekoniecznie o wyjątkowej wartości artystycznej mogą być nośnikami historycznych treści lub mieć wartość sentymentalną i tworzyć niepowtarzalny charakter i klimat danego miejsca. Należy pamiętać, że lokalna tożsamość kulturowa stanowi wartość autoteliczną i należy dążyć do jej zachowania poprzez równoczesną dbałość o zachowane zabytki, jak i bogactwo kultury niematerialnej.

Obecnie w Raciborzu znajduje się:

- 599 zabytków nieruchomych, w tym:
 - 38 zabytków architektury wpisanych do rejestru zabytków,
 - 561 pozostałe zabytki nieruchome ujęte w gminnej ewidencji zabytków,
- 450 stanowisk archeologicznych, w tym 11 wpisanych do rejestru zabytków,
- 28 zabytków małej architektury.

5.3. Zabytki objęty prawnymi formami ochrony

1) Zabytki w rejestrze zabytków

Na terenie Miasta Racibórz znajduje się 38 zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków województwa śląskiego, w tym 1 układ urbanistyczny starego miasta w ramach średniowiecznego założenia. Zostały one wymienione poniżej w tabeli z gminną ewidencją zabytków w układzie alfabetycznym według nazw ulic.

Do Miasta Racibórz należą:

- baszta więzienna oraz fragment muru obronnego, baszta z XVI w., mur ceglany z XIV w., śródmieście, ul. Basztowa, nr rej. zab. A/1674/98;
- kamienica secesyjna, ok. 1900 r., śródmieście, ul. Króla Stefana Batorego 4, nr rej. zab. A/1522/93 (własność wspólnoty mieszkaniowej w której gmina ma udziały);
- spichlerz chłopski, poł. XIX w., Sudół, ul. Czynu Społecznego 14, nr rej.zab. A/1700/98;
- kamienica mieszczańska, ob. budynek muzeum, 3 ćw. XIX w., śródmieście, ul. Fryderyka Chopina 12, nr rej. zab. A/1295/83 (w trwałym zarządzie Muzeum w Raciborzu);
- mury obronne, XV/XVI w., śródmieście, ul. Michała Drzymały, nr rej. zab. A/1673/98;
- dawny kościół Dominikanek pw. św. Ducha, ob. muzeum, 1317-34 r., 1813 r., 1936-37 r., śródmieście, ul. Gimnazjalna 1, nr rej. zab. A/426/15 (w trwałym zarządzie Muzeum w Raciborzu);
- kamienica eklektyczna, ok. 1890 r., Bronki, ul. Ks. Londzina 8, nr rej. zab. A/1450/91;
- kamienica eklektyczna, ok. 1897-1909 r., Bronki, ul. Ks. Londzina 10, nr rej. zab. A/1451/91 (własność wspólnoty mieszkaniowej w której gmina ma udziały);
- budynek domu kultury „Strzecha”, lata 80./90. XIX w., Bronki, ul. Ks. Londzina 38, nr rej. zab. A/1568/94;
- kamienica secesyjna, 1906-1909 r., śródmieście, ul. Ogrodowa 15, nr rej. zab. A/1520/93 (własność wspólnoty mieszkaniowej w której gmina ma udziały);
- kamienica secesyjna ok. 1910 r. śródmieście, ul. Ogrodowa 23, nr rej. zab. A/1521/93 (własność wspólnoty mieszkaniowej w której gmina ma udziały);
- kamienica neoklasycystyczna, 1890 r., śródmieście, ul. Wojska Polskiego 2, nr rej. zab. A/453/15 (własność wspólnoty mieszkaniowej w której gmina ma udziały),
- dom przy ul. Fryderyka Chopina 16, koniec XIX w., własność Miasta Racibórz, w użytkowaniu wieczystym przez Polskie Towarzystwo Turystyczno-krajoznawcze Oddział w Raciborzu, nr rej. zab. A/1523/93
- wieża ciśnień z 1875 r., ul. 1 Maja, własność Wodociągów Raciborskich, nr rej. zab. A/847/2021

Własnością Miasta Racibórz są także barokowe figury autorstwa Jana Melchiora Oesterreicha (jako zabytki ruchome wpisane do rejestru zabytków województwa śląskiego):

- kolumna maryjna powstała w latach 1725-1727 posadowiona na Rynku,
- figura św. Jana Nepomucena z 2 ćw. XVIII w. znajdująca się na Placu Długosza,
- figura św. Jana Nepomucena z 1733 r. znajdująca się przy ul. Bosackiej, w pobliżu skrzyżowania z ul. Armii Krajowej.

W Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków znajduje się także usytuowany przy ul. Jana Pawła II 6 krzyż z 1870 roku.

2) Stanowiska archeologiczne

Stanowisko archeologiczne to zabytek nieruchomy, będący powierzchnią, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów. Stanowiska archeologiczne podlegają ochronie prawnej i opiece bez względu na stan zachowania, zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Osoba, która przypadkowo lub podczas prowadzenia prac ziemnych znajdzie przedmiot, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem archeologicznym musi niezwłocznie powiadomić wojewódzkiego konserwatora zabytków lub wójta (burmistrza, prezydenta miasta) o znalezisku. Poszukiwanie ukrytych lub porzuconych zabytków archeologicznych, przy użyciu wszelkiego rodzaju urządzeń elektronicznych i technicznych a także wykonywanie badań archeologicznych wymaga pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków. Prace ziemne i inne prace budowlane na terenach stanowisk archeologicznych w Raciborzu wpisanych do rejestru zabytków wymagają pozwolenia Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Pozwolenia na budowę w stosunku do nieruchomości w obrębie stanowisk archeologicznych ujętych w gminnej ewidencji zabytków Miasta Racibórz muszą zostać uzgodnione z Śląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, zgodnie z art. 39 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane.

Zgodnie z art. 31 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna, która zamierza realizować: roboty budowlane przy zabytku nieruchomym wpisanym do rejestru zabytków lub objętym ochroną konserwatorską na podstawie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub znajdującym się w ewidencji wojewódzkiego konserwatora zabytków albo roboty ziemne lub dokonać zmiany charakteru dotychczasowej działalności na terenie, na którym znajdują się zabytki archeologiczne, co doprowadzić może do przekształcenia lub zniszczenia zabytku archeologicznego - jest zobowiązana, z zastrzeżeniem art. 82a ust. 1, pokryć koszty badań archeologicznych oraz ich dokumentacji, jeśli przeprowadzenie tych badań jest niezbędne w celu ochrony tych zabytków. Zakres i rodzaj niezbędnych badań archeologicznych, o których mowa w ust. 1a, ustala wojewódzki konserwator zabytków w drodze decyzji. Egzemplarz dokumentacji badań, o których mowa w ust. 1a, podlega po ich zakończeniu nieodpłatnemu przekazaniu wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków.

Na terenie Miasta Racibórz znajduje się 449 zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych, w tym 11 wpisanych do rejestru zabytków województwa śląskiego. Znajdują się wśród nich stanowiska z epoki kamienia w tym Kultury Amfor Kulistych, epoki brązu, liczne ślady osadnicze kultury łużyckiej, ślady kultury celtyckiej, wczesnośredniowieczne kurhanowe cmentarzysko oraz bardzo liczne podziemne pozostałości średniowiecznego miasta.

Stanowiska archeologiczne na terenie Miasta Racibórz wpisane do rejestru zabytków województwa śląskiego:

- Racibórz-Sudół, st. 125 (AZP 102-40/27) - A-126/68;
- Racibórz-Sudół, st. 123 (AZP 102-40/25) - A-127/68;
- Racibórz-Sudół, st. 124 (AZP 102-40/26) - A-128/68;

- Racibórz-Sudół, st. 122 (AZP 102-40/24) - A-129/68;
- Racibórz Ocice, st. 113 (AZP 102-39/15) - A-25/65;
- Racibórz Stara Wieś, st. 54 (AZP 101-40/44) - A-1300/83;
- Racibórz-Ostróg, st. 8 (AZP 101-40/24) - A-5/65;
- Racibórz-Studzienna, st. 9 (AZP 102-40/76) - A-7/65;
- Racibórz Obora, st. 55 (AZP 101-40/45) - A-9/65;
- Racibórz-Miedonia, st. 37 (AZP 101-40/27) - A-98/68;
- relikty murów późnośredniowiecznych przy ul. Chopina w Raciborzu - C/3/2020.

3) Ustalenia ochrony w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

Na terenie miasta Racibórz obowiązuje 77 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Obszary objęte obowiązującymi planami zajmują łącznie około 2900 ha, co przekłada się na 38,7% obszaru całego miasta. Ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uwzględniają zabytki ujęte w gminnej ewidencji zabytków, w tym stanowiska archeologiczne. W planach miejscowych Miasta Racibórz wyznaczono strefy ochrony konserwatorskiej "A" i "B", a także strefy obserwacji archeologicznej. W planach miejscowych uwzględniono także krzyże i kapliczki przydrożne, niezależnie od tego, czy są ujęte w gminnej ewidencji zabytków. Obiekty te są chronione jako "punkty kulturowe". Plany miejscowe, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, każdorazowo są uzgadniane z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków. Na terenach gdzie nie ma mpzp decyzje o warunkach zabudowy oraz decyzje o lokalizacji inwestycji celu publicznego każdorazowo są opiniowane przez tut. miejskiego konserwatora zabytków pod kątem lokalizacji zabytków na przedmiotowym terenie. Jeśli inwestycja obejmuje obiekty ujęte w GEZ to decyzja jest uzgadniana z właściwym konserwatorem zabytków, zgodnie z kompetencjami.

4) Inne formy ochrony

Na terenie Miasta Racibórz nie ma pomników historii. Nie ma też utworzonych parków kulturowych. Została natomiast podjęta uchwała Nr XIII/207/2019 Rady Miasta Racibórz z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie podjęcia prac nad utworzeniem w Mieście Racibórz parku kulturowego pod nazwą „Park Kulturowy Stare Miasto w Raciborzu”.

5.4. Zabytki w gminnej ewidencji zabytków

Zgodnie z Zarządzeniem Nr 120/2019 Prezydenta Miasta Racibórz z dnia 4 marca 2019 r. w sprawie przyjęcia gminnej ewidencji zabytków dla Miasta Racibórz i Zarządzeniem Nr 500/2025 Prezydenta Miasta Racibórz z dnia 9 stycznia 2025 r. w sprawie zmiany Zarządzenia Nr 120/2019 Prezydenta Miasta Racibórz z dnia 4 marca 2019 r. w sprawie przyjęcia gminnej ewidencji zabytków dla Miasta Racibórz w gminnej ewidencji zabytków Miasta Racibórz zostały ujęte:

GMINNA EWIDENCJA ZABYTKÓW Miasta Racibórz

GEZ - ZABYTKI NIERUCHOME

I CMENTARZE

Nr ewid.	Adres (ulica, plac)	Rodzaj obiektu	Czas powstania	Uwagi
ZABYTKI W REJESTRZE ZABYTKÓW				
1.	Basztowa	Baszta więzienna oraz fragment muru obronnego	Baszta z XVI w., mur ceglany z XIV w.	Śródmieście nr rej. zab. A/1674/98

2.	Batorego 4	Kamienica secesyjna	ok. 1900 r.	Śródmieście nr rej.zab. A/1522/93
3.	Czynu Społecznego 8	Kościół pw. Matki Bożej Różańcowej	1904-1906	Sudół nr rej. zab. A/1266/23
4.	Czynu Społecznego 14	Spichlerz chłopski	Poł. XIX w.	Sudół nr rej.zab. A/641/2020
5.	Chłopska 1	Obserwatorium geofizyczne	1928 r.	Nowe Zagrody nr rej.zab. A/304/10
6.	Chopina 12	Kamienica mieszczańska, ob. budynek muzeum	3 ćw. XIX w.	Śródmieście nr rej.zab. A/619/2020
7.	Chopina 16	Dom	Kon. XIX w.	Śródmieście nr rej.zab. A/1523/93
8.	Drzymały	Mury obronne	XV/XVI w.	Śródmieście nr rej.zab. A/1673/98
9.	Eichendorffa 14	Zakład karny	1821-51 r.	Nowe Zagrody nr rej.zab. A/984/2022
10.	Gdańska 70	Kościół pw. św. Józefa	1938 r.	Ocice nr rej.zab. A/366/12
11.	Gimnazjalna 1	Dawny kościół Dominikanek pw. św. Ducha, ob. muzeum	1317-34 r., 1813 r., 1936 -37 r.	Śródmieście nr rej.zab. A/426/15
12.	Jagielli 3	Dom pomocy społecznej ss. Maryi Niepokalanej	1886-1894 r.	Śródmieście nr rej.zab. A/265/2022
13.	Jana Kasprowicza 11	Budynek szkolny, ob. I Liceum Ogólnokształcące w Raciborzu	1910	Śródmieście nr rej zab. A/1267/23
14.	Jana Pawła II	Kościół pw. Matki Bożej	1723-27 r.	Nowe Zagrody nr rej.zab. A/1694/98
15.	Kościelna 1	Kościół pw. św. Mikołaja	1900-1902	Starawieś nr rej. zab. A/1495/24
16.	Lecznicza 7	Dawny szpital, ob. budynek usługowy	Pocz. XIX w.	Śródmieście nr rej.zab. A/977/2022
17.	Londzina 8	Budynek mieszkalny	ok. 1890 r.	Bronki nr rej.zab. A/1261/23
18.	Londzina 10	Budynek mieszkalny	1897-1909 r.	Bronki nr rej.zab. A/1109/22
19.	Londzina 17	Budynek mieszkalny	I poł. XIX w.	Bronki nr rej.zab. A/834/2021
20.	Londzina 19	Budynek mieszkalny	I poł. XIX w.	Bronki nr rej.zab. A/305/10
21.	Londzina 38	Budynek domu kultury „Strzecha”	Lata 80./90. XIX w.	Bronki nr rej.zab. A/616/2020
22.	Londzina 45	Zajazd tzw. „biskupi”	1784-87 r.	Bronki nr rej. zab. A/1070/22
23	1 Maja 8	Wieża ciśnień	ok. 1875 r.	Nowe Zagrody nr rej zab.

				A/847/2021
24.	Mickiewicza 8	Kościół WNMP	1300 r., poł XVI w., 1891 r.	Śródmieście nr rej. zab. A/573/2019
25.	Morawska 1	Kościół pw. św. Jana Chrzyciela, wraz z otoczeniem: kaplice, ogrodzenie	1856-60 r.	Ostróg nr rej. zab. A/1693/98
26.	Nowa 29	Budynek sądu	1823-26 r.	Śródmieście nr rej. zab. A/632/2020
27.	Ogrodowa 15	Kamienica secesyjna	1906-1909 r.	Śródmieście nr rej. zab. A/985/2022
28.	Ogrodowa 23	Kamienica secesyjna	ok. 1910 r.	Śródmieście nr rej. zab. A/987/2022
29.	Podwale 15	Budynek mieszkalny	Koniec XIX w.	Śródmieście nr rej. zab. A/1229/23
30.	Powstańców Śląskich 8	Kościół pw. św. Jadwigi Śląskiej	1874-77 r.	Markowice nr rej.zab. A/222/08
31.	Rynek 1	Kościół poddominikański pw. św. Jakuba	1300 r., poł. XVIII w., 1874 r.	Śródmieście nr rej.zab. A/566/2019
32.	Pomiędzy ul. Drewnianą, Reymonta, Podwale, 3 Maja, Drzymały, Wojska Polskiego i Placem Wolności	Stare Miasto w ramach średniowiecznego założenia		Śródmieście nr rej.zab. A/1227/23
33.	Warszawska 29	Kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa	1934-35	Nowe Zagrody nr rej. zab. A/707/2020
34.	Wojska Polskiego 2	Kamienica	1890 r.	Śródmieście nr rej. zab. A/453/15
35.	Wojska Polskiego 24	Budynek sądu	1889-1892 r.,	Śródmieście nr rej.zab. A/617/2020
36.	Zamkowa	Zespół zamkowy z kaplicą, budynkiem bramnym i parkiem	1290 r., XV-XVII w., 1872 r.	Ostróg nr rej.zab. A/1672/98
37.	Zamkowa 2a	Dawna przystań żeglarska	Koniec XIX w.	Ostróg nr rej.zab. A/962/2022
38.	Zamkowa 20	Koszary	l. 80/90 XIX w.	Ostróg nr rej.zab. A/983/2022
POZOSTAŁE				
39.	Armii Krajowej 6	Kamienica	1909 r.	Ostróg
40.	Bankowa 2	Kamienica	1906/07 r.	Śródmieście
41.	Basztowa 4	Kamienica mieszczańska	l. 80/90 XIX w.	Śródmieście
42.	Basztowa 6	Kamienica mieszczańska	l. 80/90 XIX w.	Śródmieście
43.	Batorego 5	Budynek kaszarni	Koniec XIX w.	Śródmieście
44.	Batorego 6	Budynek przemysłowy, ob. urząd miasta	ok. 1900r., rozb. l. 30. XX w.	Śródmieście
45.	Batorego 7	Kamienica	XIX/XX w.	Śródmieście
46.	Batorego 12	Kamienica	l. 80/90 XIX w.	Śródmieście
47.	Batorego 14	Kamienica	XIX/XX w.	Śródmieście
48.	Bema 1	Kamienica	1913 r.	Śródmieście

49.	Bema 5	Dawny szpital miejski	1895-97. 1902, 1908-10 r.	Śródmieście
50.	Bema 6	Willa, ob. przedszkole	l. 30. XX w.	Śródmieście
51.	Bema 9	Willa bliźniacza	l. 30. XX w.	Śródmieście
52.	Bema 10/12	Budynek mieszkalny - bliźniak	l. 30. XX w.	Śródmieście
53.	Bema 14	Willa	l. 30. XX w.	Śródmieście
54.	Bielska 4	Kamienica	XIX/XX w.	Ostróg
55.	Bielska 5	Kamienica	1910 r.	Ostróg
56.	Bogumińska 14, 16	Budynek mieszkalny, bliźniak	1910/20	Stuzienna
57.	Bogumińska 48	Budynek mieszkalno-administracyjny	l. 20/30 XX w.	Stuzienna
58.	Bogumińska 73	Kościół pw. Krzyża Św.	Pocz. XX w.	Stuzienna
59.	pl. Bohaterów Westerplatte 1, 2	Budynek mieszkalny	l. 20. XX w.	Śródmieście
60.	pl. Bohaterów Westerplatte 6	Kamienica	1910/20 r.	Śródmieście
61.	pl. Bohaterów Westerplatte 7	Kamienica	1920/20 r.	Śródmieście
62.	pl. Bohaterów Westerplatte 12	Kamienica	ok. 1914 r.	Śródmieście
63.	pl. Bohaterów Westerplatte 13-15	Budynek mieszkalny	l. 20. XX w.	Śródmieście
64.	Bończyka 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22	Zespół budynków mieszkalnych	l. 20. XX w.	Śródmieście
65.	Bojanowska 5	Przedszkole	l. 30. XX w.	Stuzienna
66.	Bosacka 22	Kamienica	XIX/XX w.	Ostróg
67.	Bosacka 32	Kamienica	l. 90. XIX w.	Ostróg
68.	Bosacka 52	Kamienica	1 ćw. XX w.	Ostróg
69.	Bosacka 56	Kamienica	1900/10	Ostróg
70.	Bosacka 61	Kamienica	ok. 1910	Ostróg
71.	Bosacka 71	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.	Ostróg
72.	A. Bożka 2	Dawny dom zakonny	XIX/XX w.	Markowice
73.	Browarna 3	Kamienica	Pocz. XX w.	Śródmieście
74.	Browarna 16	Kamienica	l. 30. XX w.	Śródmieście
75.	Browarna 18, 20	Kamienica	l. 30. XX w.	Śródmieście
76.	Browarna 22	Kamienica	l. 30. XX w.	Śródmieście
77.	Brzeska 8	Willa	ok. 1910 r.	Brzezie
78.	Brzeska 10	Budynek mieszkalny	1910/20 r.	Brzezie
79.	Brzeska 20	Budynek mieszkalny	l. 20/30 XX w.	Brzezie
80.	Brzeska 25	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Brzezie
81.	Brzeska 28	Willa	ok. 1906 r.	Brzezie
82.	Brzeska 30	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Brzezie
83.	Brzeska 31	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Brzezie
84.	Brzeska 39	Budynek mieszkalny i gospodarczy	XIX/XX w.	Brzezie
85.	Brzeska 40	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Brzezie
86.	Brzeska 48	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Brzezie
87.	Brzeska 54	Przedszkole	l. 30. XX w.	Brzezie
88.	Bukowa 12	Budynek mieszkalny	l. 20/30. XX w.	Śródmieście
89.	Chełmońskiego 1	Budynek mieszkalny	l. 20. XX w.	Śródmieście
90.	Chełmońskiego 3	Budynek mieszkalny	l. 20. XX w.	Śródmieście
91.	Chełmońskiego 5	Willa	l. 20. XX w.	Śródmieście
92.	Chełmońskiego 10-12	Budynek mieszkalny	l. 20/30 XX w.	Śródmieście

93.	Curie-Skłodowskiej 2-10	Budynek mieszkalny	1932 r.	Nowe Zagrody
94.	Curie-Skłodowskiej 7, 9	Budynek mieszkalny	1932 r.	Nowe Zagrody
95.	Curie-Skłodowskiej 11, 13	Budynek mieszkalny	1932 r.	Nowe Zagrody
96.	Curie-Skłodowskiej 15, 17	Budynek mieszkalny	1932 r.	Nowe Zagrody
97.	Curie-Skłodowskiej 12-22	Budynek mieszkalny	1932 r.	Nowe Zagrody
98.	Curie-Skłodowskiej 19, 27	Budynek mieszkalny	1932 r.	Nowe Zagrody
99.	Curie-Skłodowskiej 29	Budynek mieszkalny	l. 30. XX w.	Nowe Zagrody
100.	Curie-Skłodowskiej 51, 53	Budynek mieszkalny	l. 30. XX w.	Nowe Zagrody
101.	Czekoladowa 1	Budynek mieszkalny	l. 20. XX w.	Śródmieście
102.	Czekoladowa 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	Budynek mieszkalny	l. 20. XX w.	Śródmieście
103.	Częstochowska 9, 11	Budynek mieszkalny	l. 20. XX w.	Śródmieście
104.	Chopina 4	Kamienica	1890-1900	Śródmieście
105.	Chopina 11	Kamienica	Pocz. XX w.	Śródmieście
106.	Chopina 13	Kamienica	1905 r.	Śródmieście
107.	Chopina 21	Dom kultury	l. 20. XX w.	Śródmieście
108.	Dąbrowskiego 1, 3	Budynek mieszkalny	l.20/30. XX w.	Bronki
109.	Dąbrowskiego 2	Budynek 1 administracyjny straży granicznej	ok. 1910 r.	Bronki
110.	Dąbrowskiego 2	Budynek 2 administracyjny straży granicznej	ok. 1910 r.	Bronki
111.	Dąbrowskiego 2	Budynek warsztatowy	XIX/XX w.	Bronki
112.	Dąbrowskiego 5	Budynek mieszkalny	l. 20/30. XX w.	Bronki
113.	Dąbrowskiego 9, 11, 13	Budynek mieszkalny	1934 r.	Bronki
114.	Długa 39	Kamienica	Pocz. XX w.	Śródmieście
115.	Długa 42	Kamienica	Kon. XIX w.	Śródmieście
116.	Drewniana 9	Kamienica	Kon. XIX w.	Śródmieście
117.	Drewniana 11	Kamienica	Kon. XIX w.	Śródmieście
118.	Drzymały 1	Kamienica	1880/90 r.	Śródmieście
119.	Drzymały 3	Kamienica	1880/90 r.	Śródmieście
120.	Drzymały 9	Willa	1870/80 r.	Śródmieście
121.	Drzymały 32	Budynek banku, ob. Urząd skarbowy	l. 80. XIX w., rozb. po 1934 r.	Śródmieście
122.	pl. Dworcowy 16	Hotel	ok. 1910 r.	Śródmieście
123.	pl. Dworcowy	Budynek gospodarczy kolejowy	l. 90. XIX w.	Śródmieście
124.	Eichendorffa 11	Kamienica	l. 90. XIX w.	Śródmieście
125.	Eichendorffa 12	Dawna rzeźnia miejska	l. 20. XX w.	Śródmieście
126.	Eichendorffa 12 a	Dawna rzeźnia, budynek administracyjny	ok. 1916 r.	Śródmieście
127.	Eichendorffa 13	Kamienica	l. 80. XIX w.	Śródmieście
128.	Eichendorffa 15	Budynek mieszkalny	l. 20/30 XX w.	Śródmieście
129.	Eichendorffa 18	Budynek mieszkalny	ok. 1900 r.	Śródmieście
130.	Fabryczna 26	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Płonia
131.	Fabryczna 30	Kamienica	l. 90. XIX w.	Płonia
132.	Fabryczna 33	Kamienica	ok. 1910 r.	Płonia
133.	Fabryczna 35	Kamienica	Pocz. XIX w.	Płonia
134.	Fabryczna 37	Kamienica	Pocz. XX w.	Płonia
135.	Francuska, Gdańska,	Osiedle domków	l. 30. XX w.	Ocice

	Osiedleńcza, Kołłątaja, Wesoła, Mała, Kolonialna			
136.	Gałczyńskiego 4	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Markowice
137.	Bpa Gawliny 5	Klasztor	1913 r.	Brzezie
138.	Bpa Gawliny/Myśliwca	Brama i ogrodzenie kościelne	1906	Brzezie
139.	Gdańska 71	Pierwotny dwór z folwarkiem i parkiem dworskim	XIX/XX w.	Ocice
140.	Gimnazjalna 3	Dawny klasztor i szkoła ewangelicka, ob. zespół szkół	I i 4 ćw. XIX w.	Śródmieście
141.	Gliwicka 6	Budynek dworca kolejowego	ok. 1880, 1 ćw. XX w.	Markowice
142.	Gliwicka 8	Gospoda	1903 r.	Markowice
143.	Głubczycka 18	Kamienica	1910/20	Stara Wieś
144.	Głubczycka 24	Kamienica	1910/20	Stara Wieś
145.	Głubczycka 25	Kamienica	1910/20	Stara Wieś
146.	Głubczycka 27	Kamienica	XIX/XX w.	Stara Wieś
147.	Głubczycka 28	Kamienica	XIX/XX w.	Stara Wieś
148.	Głubczycka 32	Kamienica	XIX/XX w.	Stara Wieś
149.	Głubczycka 39	Budynek mieszkalny	1910/20	Stara Wieś
150.	Głubczycka 41	Budynek mieszkalny	1904/08	Stara Wieś
151.	Głubczycka 43	Budynek mieszkalny	1910/20	Stara Wieś
152.	Głubczycka	Cmentarz katolicki wraz z pomnikiem poległych w czasie I wojny światowej	XIX/XX w.	Stara Wieś
153.	Głubczycka/ Fojejka	Cmentarz Żydowski	XIX/XX w.	Stara Wieś
154.	Gwiazdzista 5-27	Osiedle domków jednorodzinnych	1926-32	Nowe Zagrody
155.	Gwiazdzista 29-39	Osiedle domków jednorodzinnych	1926-32	Nowe Zagrody
156.	Hetmańska 2	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Markowice
157.	Hetmańska 7	Budynek mieszkalny	Poł. XIX w.	Markowice
158.	Hetmańska 19 i 19a	Tzw. „Szkoła Polska”	Kon. XIX w.	Markowice
159.	Hulczyńska 1	Budynek dworca kolejowego	ok. 1885 r.	Stuzienna
160.	Hulczyńska 25	Budynek mieszkalny	Kon. XIX w.	Stuzienna
161.	Hulczyńska 49	Budynek fabryczny	Kon. XIX w.	Stuzienna
162.	Hulczyńska 62	Budynek mieszkalny	Kon. XIX w.	Stuzienna
163.	Hulczyńska 92	Budynek mieszkalny (dom nauczyciela)	1933 r.	Sudół
164.	pl. Jagiełły 4	Kamienica	1906-09 r.	Śródmieście
165.	pl. Jagiełły 5	Kamienica	1906-09 r.	Śródmieście
166.	Jordana 4	Budynek poczty	XIX/XX w.	Markowice
167.	Jordana 4a	Dom mieszkalny	XIX/ XX w.	Markowice
168.	Jordana 6	Budynek szkoły	1937 r., 2 poł. XX w.	Markowice
169.	Karola 3	Kamienica	1909 r.	Ostróg
170.	Karola 9	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Ostróg
171.	Kanałowa 4	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Płonia
172.	Kanałowa 5	Budynek mieszkalny	l. 30. XX w.	Płonia
173.	Kanałowa 21	Kamienica	l. 80/90/ XIX w.	Płonia
174.	Kasprowicza 11	Budynek sali gimnastycznej	Kon. XIX w.	Śródmieście
175.	Kasprowicza 12	Willi, ob. biblioteka	Pocz. XX w.	Śródmieście
176.	Katowicka 1a	Budynek mieszkalny	XX w.	Nowe Zagrody
177.	Katowicka 2a	Budynek mieszkalny	XX w.	Nowe Zagrody
178.	Kilińskiego 2	Dawny dom parafialny gminy ewangelickiej, obecnie Cech	1910/20 r.	Śródmieście

		Rzemiosł Różnych		
179.	Klasztorna 3	Przytułek im. Bożego Ciała, ob. bank	1910/20 r.	Śródmieście
180.	Klonowa 1	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Markowice
181.	Klonowa 2	Budynek mieszkalny	XVIII/XIX w.	Markowice
182.	Kochanowskiego 2	Willa bliźniacza	l. 30. XX w.	Nowe Zagrody
183.	Kochanowskiego 4	Willa, ob. przedszkole	ok. 1910/20 r.	Nowe Zagrody
184.	Kochanowskiego 5	Kamienica	l. 80/90. XIX w.	Nowe Zagrody
185.	Kochanowskiego, Bema, Opawska	Park im. Miasta Roth	ok. 1926 r.	Nowe Zagrody
186.	Kolejowa, torowisko	Nastawnia kolejowa bramowa	1930	Śródmieście
187.	Kolejowa 10	Budynek administracyjny	XIX/XX w.	Śródmieście
188.	Kolejowa 16 (?)	Budynek administracyjno- gospodarczy	XIX/XX w.	Śródmieście
189.	Kolejowa 18	Kamienica	l. 80. XIX w.	Śródmieście
190.	Kolejowa 19 a	Kamienica	l. 80/90. XIX w.	Śródmieście
191.	Kolejowa 19	Kamienica	1897-1909 r.	Śródmieście
192.	Kolejowa 20	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Śródmieście
193.	Kolejowa 21 a	Kamienica	1910/20 r.	Śródmieście
194.	Kopernika 15	Budynek mieszkalny	l.20/30 XX w.	Stara Wieś
195.	Kopernika 17	Budynek mieszkalny	l.20/30 XX w.	Stara Wieś
196.	Korczaka 25	Budynek mieszkalny	l. 80. XIX w.	Sudół
197.	Kościelna 1	Plebania	1900-1902 r.	Stara Wieś
198.	Kościelna 2	Budynek mieszkalny	2 poł XIX w.	Stara Wieś
199.	Kościelna 8	Budynek mieszkalny	l. 80/90 XIX w.	Stara Wieś
200.	Kościelna 32	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Stara Wieś
201.	Kościuski 2	Budynek mieszkalny	l. 30. XX w.	Śródmieście
202.	Kościuski 2 a	Budynek mieszkalny	l. 30. XX w.	Śródmieście
203.	Kościuski 2 b	Budynek mieszkalny	l. 30. XX w.	Śródmieście
204.	Kościuski 2c	Budynek mieszkalny	l. 20/30 XX w.	Śródmieście
205.	Kościuski 6 a	Budynek administracyjny	XIX/XX w.	Śródmieście
206.	Kościuski 7 a	Budynek mieszkalny	l. 90 XIX w.	Śródmieście
207.	Kościuski 7 b	Budynek mieszkalny	l. 20. XX w.	Śródmieście
208.	Kościuski 21	Kamienica	l. 20. XX w.	Śródmieście
209.	Kościuski 9	Budynek mieszkalny	l. 30. XX w.	Śródmieście
210.	Kościuski 9 a	Kamienica	l. 20. XX w.	Śródmieście
211.	Kościuski 15	Kamienica	1910/20 r.	Śródmieście
212.	Kościuski 19	Kamienica	l. 20. XX w.	Śródmieście
213.	Kościuski 40-48, Parkowa 7, 9, Eichendorffa 17, 19	Osiedle domów wielorodzinnych	l. 20/30/ XX w.	Nowe Zagrody
214.	Kozielska 2-8	Budynek mieszkalny	l. 20/30. XX w.	Stara Wieś
215.	Kozielska 7	Kamienica	l. 90 XIX w.	Stara Wieś
216.	Kozielska 9	Budynek mieszkalny	2 poł. XIX w.	Stara Wieś
217.	Kozielska 19	Szkoła	1900 r.	Stara Wieś
218.	Kozielska 19a	Szkoła	1900 r.	Stara Wieś
219.	Kozielska 20	Budynek mieszkalny	2 poł. XIX w.	Stara Wieś
220.	Kozielska 28	Budynek mieszkalny	Kon. XIX w.	Stara Wieś
221.	Kozielska 36	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w.	Stara Wieś
222.	Kozielska 51	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w.	Stara Wieś
223.	Kozielska 54	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Stara Wieś
224.	Kozielska 56	Budynek mieszkalny	1904 r.	Stara Wieś

225.	Kozielska	Cmentarz rzymsko-katolicki, brama cmentarna	XIX w.	Stara Wieś
226.	Królewska 22	Willa	Pocz. XX w.	Ostróg
227.	Książęca 5 a	Budynek mieszkalny	l. 20. XX w.	Ostróg
228.	Kwiatowa 1, 3, 2-20, 5-17, 19-29, 22-40	Osiedle domków	l. 30. XX w.	Miedonia
229.	Lipowa 13	Budynek mieszkalny	l. 20/30 XX w.	Nowe Zagrody
230.	Lipowa 17	Budynek mieszkalny	l. 20/30. XX w.	Nowe Zagrody
231.	Londzina 1	Kamienica	4 ćw. XIX w.	Bronki
232.	Londzina 2	Kamienica	1890-1900	Bronki
233.	Londzina 3	Kamienica	l. 20/30 XX w.	Bronki
234.	Londzina 4	Budynek mieszkalny	1 poł XIX w.	Bronki
235.	Londzina 5	Kamienica	XIX/XX w.	Bronki
236.	Londzina 7	Kamienica	Koniec XIX w.	Bronki
237.	Londzina 9	Kamienica	Koń. XIX w.	Bronki
238.	Londzina 11	Kamienica	Kon. XIX w.	Bronki
239.	Londzina 13	Kamienica	l. 80/90. XIX w.	Bronki
240.	Londzina 14	Kamienica	l. 80/90. XIX w.	Bronki
241.	Londzina 15	Kamienica	l. 80/90. XX w.	Bronki
242.	Londzina 18	Budynek mieszkalny	2 ćw. XIX w.	Bronki
243.	Londzina 28	Kamienica	Kon. XIX w.	Bronki
244.	Londzina 36	Kamienica	XIX/XX w.	Bronki
245.	Londzina 45 a	Stajnie (?), ob. bud. usługowy	XIX/XX w.	Bronki
246.	Londzina 47	Kamienica	1911 r.	Bronki
247.	Londzina 48	Kamienica	1 poł XIX w.	Bronki
248.	Londzina 49	Budynek mieszkalny	1 poł. XIX w.	Bronki
249.	Londzina 50	Kamienica	1910/20 r.	Bronki
250.	Londzina 51	Kamienica	Poł. XIX w.	Bronki
251.	Londzina 52	Kamienica	2 poł XVIII w.	Bronki
252.	Londzina 53	Kamienica	1 poł. XIX w.	Bronki
253.	Londzina 54	Budynek mieszkalny	Koń. XIX w.	Bronki
254.	Lwowska 9	Szkoła	l. 30. XX w.	Nowe Zagrody
255.	Lwowska 12	Kamienica	1904 r.	Nowe Zagrody
256.	Łąkowa 19	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Nowe Zagrody
257.	Łąkowa 24	Budynek administracyjny	1910/20 r.	Nowe Zagrody
258.	Łąkowa 25	Budynek mieszkalny	1910/20 r.	Nowe Zagrody
259.	Łąkowa 33	Dom towarzystwa strzeleckiego	l. 80/90 XIX w.	Nowe Zagrody
260.	1 Maja 8	Przepompownia wody czystej	ok. 1905 r.	Nowe Zagrody
261.	Makuszyńskiego 1	Szkoła	l. 30. XX w.	Sudół
262.	Mariańska 3	Kamienica	l. 90. XIX w.	Stara Wieś
263.	Mariańska 10	Kamienica	l. 90. XIX w.	Stara Wieś
264.	Mariańska 12	Kamienica	l. 90. XIX w.	Stara Wieś
265.	Mariańska 25	Budynek mieszkalny	l. 90. XIX w.	Stara Wieś
266.	Mariańska 26	Kamienica	l. 90. XIX w.	Stara Wieś
267.	Mariańska 46	Budynek mieszkalny	l. 20/30 XX w.	Stara Wieś
268.	Mariańska 55	Budynek mieszkalny	l. 20. XX w.	Stara Wieś
269.	Mariańska 58	Kamienica	Kon. XIX w.	Stara Wieś
270.	Mariańska 60	Budynek mieszkalny	XIX/ XX w.	Stara Wieś
271.	Mariańska 61	Budynek mieszkalny	XIX/ XX w.	Stara Wieś
272.	Mariańska 72	Budynek mieszkalny	1911 r.	Stara Wieś

273.	Mariańska 73	Budynek mieszkalny	l. 90. XX w.	Stara Wieś
274.	Mariańska 80	Kamienica	XIX/ XX w.	Stara Wieś
275.	Mariańska 82	Kamienica	XIX/ XX w.	Stara Wieś
276.	Mariańska 92	Budynek mieszkalny	XIX/ XX w.	Stara Wieś
277.	Mariańska 93	Budynek mieszkalny	XIX/ XX w.	Stara Wieś
278.	Mariańska 97	Budynek mieszkalno-gospodarczy	l. 90. XIX w.	Stara Wieś
279.	Mariańska 101	Budynek mieszkalno-gospodarczy	l. 90. XIX w.	Stara Wieś
280.	Mariańska 106	Budynek mieszkalny	l. 20/30. XX w.	Stara Wieś
281.	Mariańska 110	Spichlerz chłopski	Poł. XIX w.	Stara Wieś
282.	Mariańska 120	Budynek mieszkalny	1910/20 r.	Stara Wieś
283.	Matejki 3	Budynek mieszkalny	l. 30. XX w.	Nowe Zagrody
284.	Matejki 4	Budynek mieszkalny	l. 20. XX w.	Nowe Zagrody
285.	Miarki 3	Willa, ob. budynek PZU	l. 20. XX w.	Śródmieście
286.	Miarki 3a	Stajnie, ob. budynek usługowy	Koń. XIX w.	Śródmieście
287.	Miarki 4	Zakład dla słabosłyszących	1883	Śródmieście
288.	Miarki 5, 7	Budynek mieszkalny	ok. 1925 r.	Śródmieście
289.	Miarki, Bończyka, róg ulicy	Budynek usługowy	l. 20/30 XX w.	Śródmieście
290.	Michejdy 8	Budynek mieszkalny	l. 20. XX w.	Śródmieście
291.	Michejdy 10	Budynek mieszkalny	l. 30. XX w.	Śródmieście
292.	Michejdy 12	Budynek mieszkalny	l. 30. XX w.	Śródmieście
293.	Michejdy 14	Budynek mieszkalny	l. 20/30. XX w.	Śródmieście
294.	Michejdy 17	Budynek mieszkalny	l. 30. XX w.	Śródmieście
295.	Michejdy 25	Budynek mieszkalny	l. 30. XX w.	Śródmieście
296.	Michejdy 31	Budynek mieszkalny	l. 30. XX w.	Śródmieście
297.	Michejdy 33	Budynek mieszkalny	l. 30. XX w.	Śródmieście
298.	Michejdy 34	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w.	Śródmieście
299.	Michejdy 35	Budynek mieszkalny	l. 30. XX w.	Śródmieście
300.	Michejdy 44, 46	Budynek mieszkalny, bliźniak	l. 20/30. XX w.	Śródmieście
301.	Michejdy 48	Budynek mieszkalny	l. 30. XX w.	Śródmieście
302.	Michejdy 50-52	Budynek mieszkalny - bliźniak	l. 20/30. XX w.	Śródmieście
303.	Mickiewicza 8	Kaplica	1880/90 r.	Śródmieście
304.	Mikołaja 1-7	Budynek mieszkalny	l. 20/30. XX w.	Stara Wieś
305.	Mikołaja, za nr 9	Dawny dom parafialny, tzw. Jugendhaus	1928 r.	Stara Wieś
306.	Miechowska 11, 17	Budynek mieszkalny	l. 20. XX w.	Nowe Zagrody
307.	Miechowska 13, 15, 15 a	Budynek mieszkalny	l. 20. XX w.	Nowe Zagrody
308.	Morawska 2	Willa	1910/20 r.	Ostróg
309.	Morawska 3	Kamienica	l. 90. XIX w.	Ostróg
310.	Morawska 8	Kamienica	XIX/XX w.	Ostróg
311.	Morawska	Cmentarz	XIV w, 1 poł. XIX w.	Ostróg
312.	Mysłowicka 1a, 1b	Budynek mieszkalny	l. 20/30. XX w.	Nowe Zagrody
313.	Mysłowicka 1c, 2c	Budynek mieszkalny	l. 20. XX w.	Nowe Zagrody
314.	Myśliwca 2	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Brzezie
315.	Myśliwca 4	Budynek mieszkalny	1929 r.	Brzezie
316.	Myśliwca 18	Kościół	1904-06	Brzezie
317.	Nałkowskiej 1	Kamienica	XIX/XX w.	Ostróg
318.	Nałkowskiej 2	Kamienica	XIX/XX w.	Ostróg
319.	Nowomiejska 28	Budynek mieszkalny	l. 30. XX w.	Śródmieście

320.	Nowomiejska 30-32	Budynek mieszkalny	l. 30. XX w.	Śródmieście
321.	Nowomiejska 34	Budynek mieszkalny	l. 30. XX w.	Śródmieście
322.	Nowy Zamek 1	Dom zarządcy	Kon. XIX w.	Ocice
323.	Ocicka 8-10	Dom mieszkalny	l. 30. XX w.	Nowe Zagrody
324.	Ocicka 12	Dom mieszkalny	1 poł. XIX w.	Nowe Zagrody
325.	Ocicka 14	Dom mieszkalny	l. 20/30. XX w.	Nowe Zagrody
326.	Ocicka 20	Budynek mieszkalny	l. 20. XX w.	Nowe Zagrody
327.	Ocicka 26-32	Dom mieszkalny	l. 20/30. XX w.	Nowe Zagrody
328.	Ocicka 34-36	Dom mieszkalny	l. 30. XX w.	Nowe Zagrody
329.	Ocicka 58-92	Osiedle domów mieszkalnych	l. 20/30. XX w.	Nowe Zagrody
330.	Ocicka 77-91	Zespół domów mieszkalnych	1926-38 r.	Nowe Zagrody
331.	Ocicka	Cmentarz Jeruzalem, budynek administracyjny, kaplica cmentarna, mauzoleum	1894 r., l. 20. XX w.	Nowe Zagrody
332.	Ogrodowa 10	Kamienica	4 ćw. XIX w.	Śródmieście
333.	Ogrodowa 30	Kamienica	1910/20 r.	Śródmieście
334.	Ogrodowa 31	Willa, ob. przedszkole	XIX/XX	Śródmieście
335.	Ogrodowa 32	Kamienica	1900 r.	Śródmieście
336.	Ogrodowa 33	Budynek mieszkalny	l. 20. XX w.	Śródmieście
337.	Ogrodowa 35	Budynek mieszkalny	l. 20. XX w.	Śródmieście
338.	Ogrodowa 37	Budynek mieszkalny	l. 20. XX w.	Śródmieście
339.	Ogrodowa 39	Budynek mieszkalny	l. 20. XX w.	Śródmieście
340.	Ogrodowa 46	Budynek fabryczny	XIX/XX w.	Śródmieście
341.	Ogrodowa 46	Portiernia	XIX/XX w.	Śródmieście
342.	Ogrodowa 56	Budynek mieszkalny	l. 20/30. XX w.	Śródmieście
343.	Ogrodowa 58	Budynek mieszkalny	l. 20/30. XX w.	Śródmieście
344.	Okrzei 4	Dawny klasztor sercanek, ob. budynek starostwa	XIX/XX w.	Ostróg
345.	Olimpijczyka 3	Budynek mieszkalny	l. 20/30. XX w.	Markowice
346.	Opawska 12	Kamienica	1897-1900	Śródmieście
347.	Opawska 14	Kamienica	1897-1900	Śródmieście
348.	Opawska 32	Kamienica	XIX/XX w.	Śródmieście
349.	Opawska 34	Kamienica	l. 90. XIX w.	Śródmieście
350.	Opawska 62	Kamienica	XIX/XX w.	Nowe Zagrody
351.	Opawska 70	Budynek mieszkalny	Koń. XIX w.	Nowe Zagrody
352.	Opawska 72, 72 a, 72 b	Budynek mieszkalny	l. 20/30. XX w.	Nowe Zagrody
353.	Opawska 74, 74 a	Budynek mieszkalny	l. 20/30. XX w.	Nowe Zagrody
354.	Opawska 76, 76 a	Budynek mieszkalny	l. 20/30. XX w.	Nowe Zagrody
355.	Opawska 81	Szkoła, dwa budynki	1899, 1924, 1926 r.	Nowe Zagrody
356.	Opawska 89	Kamienica	l. 20. XX w.	Nowe Zagrody
357.	Opawska 90	Kamienica	l. 20/30. XX w.	Nowe Zagrody
358.	Opawska 95	Kamienica	XIX/XX w.	Nowe Zagrody
359.	Opawska 106	Kamienica	XIX/XX w.	Nowe Zagrody
360.	Opawska 111	Budynek mieszkalny	l. 20/30. XX w.	Nowe Zagrody
361.	Opawska 113	Budynek mieszkalny	l. 20/30. XX w.	Nowe Zagrody
362.	Opawska 118	Budynek	Koń XIX w.	Nowe Zagrody
363.	Opawska 123	Kamienica	Pocz. XX w.	Nowe Zagrody
364.	Ordona 26	Budynek mieszkalny	1929 r.	Markowice
365.	Piaskowa 4	Klub kolejarza	1910 r.	Płonia
366.	Piaskowa 6	Stara młynownia, ob. bud. administracyjny	Pocz. XX w.	Płonia
367.	Piaskowa 6	Stara część prasowni	Pocz. XX w.	Płonia

368.	Piaskowa 7	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.	Płonia
369.	Piaskowa 7 a	Budynek administracyjny	1 ćw. XX w.	Płonia
370.	Piaskowa 7 c	Budynek przemysłowy	1 ćw. XX w.	Płonia
371.	Piaskowa	Wiadukt kolejowy	1 ćw. XX w.	Płonia
372.	Piastowska	Budynek administracyjny	Pocz. XX w.	Płonia, na terenie zakładów przemysłowych
373.	Piastowska/Fabryczna	Budynek przemysłowy (budynek kontroli jakości)	XIX/XX w.	Płonia, na terenie zakładów przemysłowych
374.	Piastowska/Fabryczna	Warsztat elektryczny i techniczny	XIX/XX w.	Płonia, na terenie zakładów przemysłowych
375.	Piastowska/Fabryczna	Budynek przemysłowy (prasownia)	XIX/XX w.	Płonia, na terenie zakładów przemysłowych
376.	Pocztowa 14	Poczta	l. 90. XIX w.	Śródmieście
377.	Podmiejska 11	Budynek mieszkalno-gospodarczy	Pocz. XX w.	Miedonia
378.	Podmiejska 41	Budynek mieszkalno-gospodarczy	Pocz. XX w.	Miedonia
379.	Pogrzebieńska 28	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Brzezcie
380.	Polna 14	Budynek usługowy	XIX/XX w.	Nowe Zagrody
381.	Polna 16, 18	Budynek mieszkalny	l. 30. XX w.	Nowe Zagrody
382.	Polna 20	Budynek mieszkalny	l. 30. XX w.	Nowe Zagrody
383.	Polna 22	Budynek mieszkalny	l. 30. XX w.	Nowe Zagrody
384.	Polna 24	Budynek mieszkalny	l. 30. XX w.	Nowe Zagrody
385.	Polna 26	Budynek mieszkalny	l. 30. XX w.	Nowe Zagrody
386.	Pomnikowa 28	Budynek mieszkalny	l. 20/30. XX w.	Nowe Zagrody
387.	Pomnikowa 29	Budynek mieszkalny	l. 30. XX w.	Nowe Zagrody
388.	Pomnikowa 31	Budynek mieszkalny	l. 20/30. XX w.	Nowe Zagrody
389.	Pomnikowa 33	Budynek mieszkalny	l. 20/30. XX w.	Nowe Zagrody
390.	Pomnikowa 37, 39	Budynek mieszkalny	l. 30. XX w.	Nowe Zagrody
391.	Pomnikowa 40, 42, 44, 46, 50, 54, 56, 58, 60, 62, 64	Osiedle domków szeregowych	1932-38 r.	Nowe Zagrody
392.	Powstańców Śląskich 8	Plebania	Koń. XIX w.	Markowice
393.	Powstańców Śląskich 9	Budynek mieszkalny	Koń. XIX w.	Markowice
394.	Powstańców Śląskich 13	Budynek mieszkalny	Koń. XIX w.	Markowice
395.	Powstańców Śląskich 14	Budynek mieszkalny	Koń. XIX w.	Markowice
396.	Powstańców Śląskich 16	Budynek mieszkalny	Koń. XIX w.	Markowice
397.	Powstańców Śląskich 42	Budynek mieszkalny	Koń. XIX w.	Markowice
398.	Pracy 15, 17	Budynek mieszkalny	l. 30. XX w.	Nowe Zagrody
399.	Przejazdowa 1	Kamienica	l. 20. XX w.	Ostróg
400.	Przejazdowa 5	Kamienica	l. 20. XX w.	Ostróg
401.	Przejazdowa 16	Kamienica	Koń. XIX w.	Ostróg
402.	Pszczyńska 1, 2	Budynek mieszkalny	l. 20. XX w.	Nowe Zagrody
403.	Pszczyńska 3	Budynek mieszkalny	l. 20. XX w.	Nowe Zagrody
404.	Pszczyńska 4, 5	Budynek mieszkalny	l. 20. XX w.	Nowe Zagrody
405.	Reymonta 8	Budynek gospodarczy straży pożarnej	XIX w.	Śródmieście
406.	Reymonta 10	Zakład ślusarski	l. 80/90. XIX w.	Śródmieście
407.	Reymonta 12	Budynek mieszkalny	l. 20/30. XX w.	Śródmieście
408.	Reymonta 14	Magazyn wyrobów tytoniowych	1875 r.	Śródmieście

409.	Różyckiego 6, 8	Budynek mieszkalny	l. 20/30 XX w.	Śródmieście
410.	Różyckiego 7, 9	Budynek mieszkalny	l. 20/30 XX w.	Śródmieście
411.	Różyckiego 11	Budynek mieszkalny	l. 20/30 XX w.	Śródmieście
412.	Różyckiego 13	Budynek mieszkalny	l. 20/30 XX w.	Śródmieście
413.	Rudzka 14	Kamienica	XIX/XX w.	Ostróg
414.	Rudzka 26	Kamienica	l. 90. XIX w.	Ostróg
415.	Rudzka 32	Kamienica	1910/20 r.	Ostróg
416.	Rudzka 33	Kamienica	XIX/XX w.	Ostróg
417.	Rudzka 34	Kamienica	Koń. XIX w.	Ostróg
418.	Rudzka 36	Kamienica	l. 20 XX w.	Ostróg
419.	Rudzka 37	Kamienica	XIX/XX w.	Ostróg
420.	Rudzka 38	Kamienica	l. 20. XX w.	Ostróg
421.	Rudzka 40	Kamienica	l. 20. XX w.	Ostróg
422.	Rudzka 43	Kamienica	XIX/XX w.	Ostróg
423.	Rudzka 44	Kamienica	1910/20 r.	Ostróg
424.	Rudzka 46	Kamienica	l. 20. XX w.	Ostróg
425.	Rudzka 47	Kamienica	Pocz. XX w.	Ostróg
426.	Rudzka 99	Budynek mieszkalny	l. 20. XX w.	Ostróg
427.	Rudzka	Cmentarz św. Jana Chrzciciela	XIX/XX w.	Ostróg
428.	Rybnicka 10	Budynek mieszkalny	l. 20/30 XX w.	Płonia
429.	Rybnicka 15	Kamienica	l. 90. XIX w.	Płonia
430.	Rybnicka 26	Budynek mieszkalny	1904 r.	Płonia
431.	Rybnicka 36	Budynek mieszkalny	l ćw. XX w.	Płonia
432.	Rybnicka 43	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Płonia
433.	Rybnicka 45	Kamienica	Pocz. XX w.	Płonia
434.	Rybnicka 101	Budynek mieszkalno-usługowy	XIX/XX w.	Płonia
435.	Rynek 1	Dom handlowy	l. 30. XX w.	Śródmieście
436.	Rynek 6	Budynek banku	l. 20/30 XX w.	Śródmieście
437.	Rynek 3	Budynek mieszkalny	l. 20. XX w.	Śródmieście
438.	Rzemieślnicza 2	Kamienica	XIX/XX w.	Ostróg
439.	Rzemieślnicza 6	Kamienica	1910/20 r.	Ostróg
440.	Rzemieślnicza 8	Kamienica	Pocz. XX w.	Ostróg
441.	Rzemieślnicza 10	Kamienica	XIX/XX w.	Ostróg
442.	Rzemieślnicza 12	Budynek mieszkalny	l. 20/30. XX w.	Ostróg
443.	Rzemieślnicza 14	Kamienica	Pocz. XX w.	Ostróg
444.	Sempołowskiej 3	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w.	Miedonia
445.	Sienkiewicza 1	Budynek mieszkalno-usługowy	l. 30. XX w.	Śródmieście
446.	Sienkiewicza 2	Bank	l. 30. XX w.	Śródmieście
447.	Sienkiewicza 4	Kamienica	1906 r.	Śródmieście
448.	Sienkiewicza 6	Kamienica	1906 r.	Śródmieście
449.	Słoneczna 2-28	Osiedle domków jednorodzinnych	1926-32	Nowe Zagrody
450.	Słoneczna 38-56	Osiedle domków jednorodzinnych	1932-38 r.	Nowe Zagrody
451.	Słowackiego 102, 104	Budynek mieszkalny	l. 20/30. XX w.	Nowe Zagrody
452.	Solna 1	Kamienica	l. 30. XX w.	Śródmieście
453.	Solna 3	Kamienica	l. 30. XX w.	Śródmieście
454.	Solna 5	Kamienica	1880-90 r.	Śródmieście
455.	Solna 6	Kamienica	1906 r.	Śródmieście

456.	Solna 7	Kamienica	Pocz. XX w.	Śródmieście
457.	Solna 8	Kamienica	l. 20. XX w.	Śródmieście
458.	Solna 14	Kamienica	l. 90. XIX w.	Śródmieście
459.	Solna 16	Kamienica	Koń. XIX w.	Śródmieście
460.	Solna 17	Kamienica	Pocz. XX w.	Śródmieście
461.	Solna 20	Dawny budynek klasztoru, ob. archiwum	l. 80/90. XIX w.	Śródmieście
462.	Solna 21	Kamienica	Kon. XIX w.	Śródmieście
463.	Solna 23	Kamienica	l. 20/30. XX w.	Śródmieście
464.	Solna 27	Kamienica	XIX/XX w.	Śródmieście
465.	Solna 31	Kamienica	1880-1900	Śródmieście
466.	Solna 33	Kamienica	XIX/XX w.	Śródmieście
467.	Solna 34, 36	Kamienica	l. 20/30 XX w..	Śródmieście
468.	Społeczna 1, 3	Budynek mieszkalny	l. 30. XX w.	Nowe Zagrody
469.	Społeczna 2, 2a	Budynek mieszkalny	l. 30. XX w.	Nowe Zagrody
470.	Społeczna 4	Budynek mieszkalny	l. 20/30. XX w.	Nowe Zagrody
471.	Społeczna 5	Budynek mieszkalny	l. 30. XX w.	Nowe Zagrody
472.	Społeczna 6	Budynek mieszkalny	l. 30. XX w.	Nowe Zagrody
473.	Społeczna 7, 9	Budynek mieszkalny	l. 20/30. XX w.	Nowe Zagrody
474.	Społeczna 8	Budynek mieszkalny	l. 20/30. XX w.	Nowe Zagrody
475.	Społeczna 10	Budynek mieszkalny	l. 20/30. XX w.	Nowe Zagrody
476.	Społeczna 11, 13	Budynek mieszkalny	l. 20/30. XX w.	Nowe Zagrody
477.	Spółdzielcza 4-6	Budynek mieszkalny	l. 10/20. XX w.	Stara Wieś
478.	Spółdzielcza 1-19	Budynek mieszkalny	l. 20/30. XX w.	Stara Wieś
479.	Stalmacha 1	Kamienica	1893 r.	Bronki
480.	Stalmacha 2	Kamienica	1900-1910	Bronki
481.	Stalmacha 3	Kamienica	1880/90 XIX w.	Bronki
482.	Stalmacha 4	Kamienica	1880/90 XIX w.	Bronki
483.	Stalmacha 5	Kamienica	1880/90 XIX w.	Bronki
484.	Stalmacha 6	Kamienica	1880/90 XIX w.	Bronki
485.	Stalmacha 7a	Kamienica	1880/90 XIX w.	Bronki
486.	Stalmacha 8	Kamienica	1909 r.	Bronki
487.	Stalmacha 12	Budynek MDK	Kon. XIX w.	Bronki
488.	Stalmacha 12	Kamienica	Kon. XIX w.	Bronki
489.	Stalmacha 12 a, b	Budynek po dawnym browarze, ob. budynek mieszkalny	Kon. XIX w.	Bronki
490.	Stalmacha 14	Budynek mieszkalny	l. 20. XX w.	Bronki
491.	Stalmacha 16	Budynek mieszkalny	l. 20. XX w.	Bronki
492.	Stalmacha 21	Budynek mieszkalny	l. 20. XX w.	Bronki
493.	Stalmacha 23	Budynek mieszkalny	l. 20. XX w.	Bronki
494.	Stalowa 7	Budynek mieszkalny	l. 30. XX w.	Nowe Zagrody
495.	Stalowa 9	Budynek administracyjny, obecnie firmy VVF	XIX/XX w.	Nowe Zagrody
496.	Stalowa 10	Budynek administracyjny oraz budynek przemysłowy, obecnie firmy ELBAR Katowice Carbon	XIX/XX w.	Nowe Zagrody
497.	Starowiejska 3	Willa, ob. budynek administracyjny	l. 20. XX w.	Stara Wieś
498.	Starowiejska 33	Dom	1893 r.	Stara Wieś
499.	Starowiejska 38	Dom, ob. budynek usługowy	l. 90. XIX w.	Stara Wieś
500.	Starowiejska 66	Budynek mieszkalny	1910/20 r.	Stara Wieś

501.	Starowiejska 67	Dom grabarza	ok. 1910 r.	Stara Wieś
502.	Starowiejska 67	Kaplica cmentarna	ok. 1910	Stara Wieś
503.	Starowiejska 67	Cmentarz ewangelicki	ok. 1910	Stara Wieś
504.	Starowiejska 75	Dawna wieża ciśnień, obecnie budynek administracyjny firmy MIESZKO	1993-36 r.	Stara Wieś
505.	Starowiejska 106	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w.	Stara Wieś
506.	Starowiejska 152-154	Dom zakonny	ok. 1921 r.	Nowe Zagrody
507.	Starowiejska 163	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Nowe Zagrody
508.	Staszica 4	Kamienica	1899 r.	Śródmieście
509.	Staszica 6	Kamienica	l. 90. XIX w.	Śródmieście
510.	Staszica 8	Kamienica	l. 90. XIX w.	Śródmieście
511.	Staszica 9	Kamienica	ok. 1900 r.	Śródmieście
512.	Staszica 11	Kamienica	l. 90. XIX w.	Śródmieście
513.	Staszica 13	Kamienica	XIX/XX w.	Śródmieście
514.	Staszica 15	Kamienica	XIX/XX w.	Śródmieście
515.	Staszica 17	Kamienica	1897-1909	Śródmieście
516.	Staszica 19	Kamienica	1897-1909	Śródmieście
517.	Staszica 21	Kamienica	1897-1900	Śródmieście
518.	Staszica 22	Budynek fabryczny	l. 90. XIX w.	Śródmieście
519.	Staszica 23	Budynek mieszkalny	l. 90. XIX w.	Śródmieście
520.	Staszica 25	Budynek mieszkalny	l. 90. XIX w.	Śródmieście
521.	Staszica 26	Budynek mieszkalny	l. 90. XIX w.	Śródmieście
522.	Staszica 27	Kamienica	l. 90. XIX w.	Śródmieście
523.	Staszica 29	Kamienica	l. 90. XIX w.	Śródmieście
524.	Staszica 31	Budynek mieszkalny	l. 30. XX w.	Śródmieście
525.	Sudecka 27	Budynek klasztorny	1935 r.	Płonia
526.	Sudecka 27	Kościół	l. 20. XX w.	Płonia
527.	Sudecka 44	Willa	1909 r.	Płonia
528.	Szczęśliwa 17	Willa	l. 30. XX w.	Nowe Zagrody
529.	Szczęśliwa 19	Willa	l. 30. XX w.	Nowe Zagrody
530.	Szczęśliwa 21	Willa	l. 30. XX w.	Nowe Zagrody
531.	Szczęśliwa 23	Budynek mieszkalny	l. 30. XX w.	Nowe Zagrody
532.	Szkolna	Budynek bramny dawnych zakładów Plania Werke	XIX/XX w.	Płonia, na terenie zakładów przemysłowych
533.	Szkolna 10-10a	Willa bliźniacza, wraz z łącznikiem do willi na ul. Szkolnej 12-12a	1 poł. XX w.	Płonia
534.	Szkolna 12-12a	Willa bliźniacza	1 poł. XX w.	Płonia
535.	Szkolna 28	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w.	Płonia
536.	Szewska 2	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Śródmieście
537.	Szewska 3	Budynek mieszkalny	l. 80/90. XIX w.	Śródmieście
538.	pl. Targowy	Dawne budynki koszarów pruskich, ob. hala targowa	1822 r.	Śródmieście
539.	Torowa 1	Budynek stacji kolejowej	Pocz. XX w.	Brzezcie
540.	Tuwima 1	Szkoła	1937 r.	Ocice
541.	Warszawska 5	Willa	l. 30. XX w.	Nowe Zagrody
542.	Warszawska 8	Budynek mieszkalny	l. 30. XX w.	Nowe Zagrody
543.	Warszawska 9	Budynek mieszkalny	l. 30. XX w.	Nowe Zagrody
544.	Warszawska 28	Budynek mieszkalny	l. 30. XX w.	Nowe Zagrody
545.	Waryńskiego 7	Budynek mieszkalny	l. 20. XX w.	Nowe Zagrody

546.	Waryńskiego 10	Klub MSW	l. 20/30. XX w.	Nowe Zagrody
547.	Waryńskiego 12	Budynek mieszkalny	l. 20. XX w.	Nowe Zagrody
548.	Waryńskiego 17-21	Budynek mieszkalny	l. 20. XX w.	Nowe Zagrody
549.	Waryńskiego 23	Budynek mieszkalny	l. 20. XX w.	Nowe Zagrody
550.	Waryńskiego 25	Budynek mieszkalny	l. 20. XX w.	Nowe Zagrody
551.	Waryńskiego 24-26	Budynek mieszkalny	l. 20. XX w.	Nowe Zagrody
552.	Wczasowa 3	Willa	l. 30. XX w.	Nowe Zagrody
553.	Wczasowa 12-14	Budynek mieszkalny	l. 30. XX w.	Nowe Zagrody
554.	Wczasowa 16	Willa	l. 30. XX w.	Nowe Zagrody
555.	Wyszyńskiego 3	Schron przeciwlotniczy typu LSD	1944	Nowe Zagrody
556.	Wileńska 6	Sala gimnastyczna	l. 90. XIX w.	Śródmieście
557.	Wileńska 6	Szkoła	l. 20. XX w.	Śródmieście
558.	Wileńska 7	Dawna plebania gminy ewangelickiej, obecnie USC	1910/20 r.	Śródmieście
559.	Wileńska 8	Szkoła	1897-1909 r.	Śródmieście
560.	Wileńska 13	Kamienica	1900-1910 r.	Śródmieście
561.	Wileńska 15	Kamienica	lok. 1909 r.	Śródmieście
562.	Wileńska 17	Kamienica	1910 – 12 r.	Śródmieście
563.	Wileńska 19	Kamienica	1910 – 12 r.	Śródmieście
564.	Wileńska 21	Kamienica	1910 r.	Śródmieście
565.	Willowa 1, 3	Budynek mieszkalny	l. 20/30/ XX w.	Nowe Zagrody
566.	Willowa 6, 8, 10, 12, 14, 16	Osiedle domów szeregowych	1932-38 r.	Nowe Zagrody
567.	Willowa 24, 26	Budynek mieszkalny	l. 30. XX w.	Nowe Zagrody
568.	Wita Stwosza 28	Budynek mieszkalny	Kon. XIX w.	Nowe Zagrody
569.	Winna 2	Budynek mieszkalny	1926-38 r.	Śródmieście
570.	Winna 4, 6, 8, 10	Budynki mieszkalne	1926-38 r.	Śródmieście
571.	Winna 12	Budynek mieszkalny.	l. 20/30 XX w.	Śródmieście
572.	Wojska Polskiego 4	Kamienica	l. 20. XX w.	Śródmieście
573.	Wojska Polskiego 4 a	Kamienica	1910-20 r.	Śródmieście
574.	Wojska Polskiego 4 b	Kamienica	1910-20 r.	Śródmieście
575.	Wojska Polskiego 6, 6a	Kamienica	Kon. XIX w.	Śródmieście
576.	Wojska Polskiego 8, Solna 32	Szkoła	1864-97 r.	Śródmieście
577.	Wojska Polskiego 13	Kamienica	1900 r.	Śródmieście
578.	Wojska Polskiego 15	Kamienica	1900 r.	Śródmieście
579.	Wojska Polskiego 25	Kamienica	Pocz. XX w.	Śródmieście
580.	Pl. Wolności 1	Budynek handlowo-usługowy	1 ćw. XIX w.	Śródmieście
581.	Pl. Wolności 5	Kamienica	1860-1870 r.	Śródmieście
582.	Pl. Wolności 7	Kamienica	Kon. XIX w.	Śródmieście
583.	Pl. Wolności 8	Kamienica	l. 90. XIX w.	Śródmieście
584.	Pl. Wolności 11	Kamienica	Kon. XIX w.	Śródmieście
585.	Pl. Wolności 12	Kamienica	Kon. XIX w.	Śródmieście
586.	Pl. Wolności 13	Kamienica	Kon. XIX w.	Śródmieście
587.	Pl. Wolności 14	Budynek usługowy	XIX/XX w.	Śródmieście
588.	Wyspiańskiego 4	Budynek mieszkalny	l. 20/30 XX w.	Śródmieście
589.	Wyszyńskiego 3	Sala gimnastyczna	l. 20/30. XX w.	Nowe Zagrody
590.	Wyszyńskiego 3	Szkoła	l. 20/30. XX w.	Nowe Zagrody
591.	Zakładowa 1	Budynek administracyjny	1929 r.	Brzezie - Dębicz
592.	Zakładowa 13	Budynek mieszkalno-gospodarczy	Kon. XIX w.	Brzezie - Dębicz

593.	Zamkowa 2	Browar	4 ćw. XIX w., 1 ćw. XX w.	Ostróg
594.	Zamkowa 18	Stajnia i ujeżdżalnia	Kon. XIX w.	Ostróg
595.	Zborowa 2	Leżakownia win importowanych	1897-1909 r.	Śródmieście
596.	Zborowa 4	Kamienica	1897-1909 r.	Śródmieście
597.	Zborowa 5	Kamienica	XIX/XX w.	Śródmieście
598.	Żwirowa 9, 11	Budynek mieszkalny	l. 1926-38 r.	Nowe Zagrody
599.	Żwirowa 13, 15	Budynek mieszkalny	l. 1926-38 r.	Nowe Zagrody

GEZ - OBIEKTY MAŁEJ ARCHITEKTURY, POMNIKI I FIGURY

Nr ewid.	Adres	Obiekt	Datowanie	Uwagi
K1.	Bogumińska	Krzyż	1874 r.	Studzienna
K2.	Bosacka	Figura św. Jana Nepomucena	1733 r.	Ostróg, nr rej. zab. B/528/2024
K3.	Pl. Długosza	Figura św. Jana Nepomucena	1 poł. XVIII w.	Śródmieście, nr rej. zab. B/527/2024
K4.	Fabryczna	Kaplica	2 poł. XIX w.	Płonia
K5.	Głębczycka, obok nr 9	Pomnik Zgody	Pocz. XIX w.	Stara Wieś
K6.	Grobla, za nr 3	Kapliczka śródpolna	Pocz. XIX w.	Markowice
K7.	Jana Pawła II	Kaplica	XVIII/XIX w.	Nowe Zagrody
K8.	Kozielska	Krzyż cmentarny	1855 r.	Stara Wieś
K9.	Kozielska, róg Gdyńskiej	Krzyż	1876 r.	Stara Wieś
K10.	Londzina 16	Figura św. Jana Nepomucena wraz z murowanym ogrodzeniem	Koń. XIX w., figura – współczesna kopia, oryginał w Muzeum w Raciborzu	Bronki
K11.	Mariańska, przed nr 22	Kapliczka	Poł. XIX w.	Stara Wieś
K12.	Mariańska 25	Krzyż	Pocz. XX w.	Stara Wieś
K13.	Mariańska 152	Krzyż	1890 r.	Stara Wieś
K14.	Opawska	Krzyż	1889 r.	Nowe Zagrody
K15.	Park im. Miasta Roth	Rzeźba nagrobna	1916 r.	Śródmieście
K16.	Różyckiego, ob. nr 7	Kapliczka z Chrystusem Frasobliwym	l. 20. XX w.	Bronki
K17.	Rzemieślnicza	Kaplica	3 ćw. XIX w.	Ostróg
K18.	Rybnicka 37	Kaplica	2 poł. XVIII	Płonia
K19.	Rynek	Figura św. Jana Nepomucena	1720, postument 1877	Śródmieście nr rej. Zab. B/280/2014
K20.	Rynek	Kolumna Maryjna	1725-27 r.	Śródmieście, nr rej. Zab. B/526/2024
K21.	Sudecka/ Leśna	Krzyż	1884 r.	Płonia
K22.	Sudecka 27	Krzyż	1920 r.	Płonia
K23.	Sudecka/Zaciszna	Krzyż	1875 r.	Płonia
K24.	Szkolna	Kaplica	1898 r.	Płonia
K25.	Szkolna/Fabryczna	Kaplica	3 ćw. XIX w.	Płonia
K26.	Arki Bożka przy nr 41	Kapliczka domkowa	Pocz. XX w.	Markowice
K27.	Tarnowska	Kapliczka słupkowa	XX w.	Płonia
K28.	Wiejska	Kapliczka przydrożna domkowa	Pocz. XX w.	Ocice

GEZ – STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE

Lp.	Nr obszaru	Nr stanowiska na obszarze	Nr stanowiska w miejscowości	Funkcja obiektu	Kultura	Blizsza chronologia	UWAGI
-----	------------	---------------------------	------------------------------	-----------------	---------	---------------------	-------

1	AZP 101-39	113	1	śląd osadniczy		EK	
2	AZP 101-39	114	2	śląd osadniczy		EK	
				śląd osadniczy	k. przeworska	OWR	
				śląd osadniczy		pradzieje	
3	AZP 101-39	115	3	śląd osadniczy	k. amfor kulistych	Neolit	
				śląd osadniczy	k. łużycka	OEB/H	
				śląd osadniczy		pradzieje	
4	AZP 101-39	116	4	śląd osadniczy		EK	
5	AZP 101-39	117	5	śląd osadniczy		neolit	
6	AZP 101-39	118	6	śląd osadniczy		EK	
7	AZP 101-40	23	7	miasto, konstrukcje drewniane i murowane		XIII w. - N	
8	AZP 101-40	23a	7	Miasto		PŚ i N	
9	AZP 101-40	23b	7	Miasto		PŚ (2 poł XIIIw)	
				Cmentarz		PŚ - N (do XVI w)	
10	AZP 101-40	23c	7	Miasto (relikty drewnianej ulicy)		PŚ i N (XIII - XIV w.)	
11	AZP 101-40	23d	7	śląd osadniczy	k. łużycka	OEB/H	
12	AZP 101-40	23e	7	śląd osadniczy	k. przeworska	OWR	
				miasto		XIV - XV w.	
13	AZP 101-40	23f	7	miasto		PŚ	
14	AZP 101-40	23g	7	miasto		PŚ - N	
15	AZP 101-40	23h	7	miasto		XIII - XX w.	
				cmentarz		XVI w	
16	AZP 101-40	23i	7	śląd osadniczy		pradzieje	
				miasto		XIII - XIVw.	
17	AZP 101-40	23j	7	miasto		PŚ - N	
18	AZP 101-40	23k	7	miasto		XIII - XIV w.	
19	AZP 101-40	23l	7	miasto		PŚ	
20	AZP 101-40	23ł	7	Cmentarz (?) grób w trumnie drewnianej		PŚ	
21	AZP 101-40	23m	7	miasto		PŚ - N	
22	AZP 101-40	23n	7	miasto		XIII - XIV w.	
				miasto		N	
23	AZP 101-40	23ń	7	Miasto (mury nowożytnie)		PŚ - N	
24	AZP 101-40	23o	7	Miasto (mur miejski)		PŚ	

25	AZP 101-40	23p	7	miasto		XIV w. – N	
26	AZP 101-40	23r	7	miasto		XVI w.	
27	AZP 101-40	23s	7	miasto		XIII – XIV w.	
				Cmentarz		PŚ - N	
28	AZP 101-40	23ś	7	Miasto (drewniana zabudowa, pracownia szewska, studnia)		XIII – XIV w.	
29	AZP 101-40	23u	7	śląd osadniczy		neolit	
				osada	k. łużycka	OEB/H	
				Miasto studnia, ziemianki		XIII w. – N	
				cmentarz szkieletowy		PŚ	
30	AZP 101-40	23w	7	miasto		PŚ - N	
31	AZP 101-40	23x	7	Miasto (drewniana studnia)		XIV – XVIII w.	
32	AZP 101-40	23y	7	miasto		XIII w.- N	
33	AZP 101-40	23z	7	miasto		PŚ	
34	AZP 101-40	23ż	7	Miasto (konstrukcje drewniane)		XIII – XIV w.	
35	AZP 101-40	24	8	Grodzisko – gród (konstrukcje drewniane wału)		WŚ IX – XIII w.	
				Zamek (relikty architektury)		XII - XXw.	
				miasto		WŚ - N	
36	AZP 101-40	25	35	Ślad osadniczy		neolit	Stan. archiwalne bez numeru
				Punkt osadniczy		pradzieje	
37	AZP 101-40	26	36	Osada	k. łużycka	OEB/H	Stan archiwalne Miedonia 10
38	AZP 101-40	27	37	osada obronna (?)	k. łużycka	OEB/H	Stan archiwalne Miedonia 5 / Miedonia A
				Ślad osadniczy Grodzisko (?)	k. przeworska	OWR	
				wieś (?)		WŚ VII – VIII w.	
				pkt osadniczy	k. przeworska	PŚ	
39	AZP 101-40	28	38	Ślad osadniczy		EK	
				Ślad osadniczy		pradzieje	
				Osada	k. przeworska	OWR	
				Ślad osadniczy		WŚ	
				Ślad osadniczy		PŚ	
40	AZP 101-40	29	39	śląd osadniczy		EK	Stan archiwalne Miedonia B
				Ślad osadniczy		pradzieje	
				śląd osadniczy	k. łużycka	OEB/H	
				Osada (?)		WŚ VI – VII w.	

				Ślad osadniczy		WŚ VIII – X w.	
41	AZP 101-40	30	40	śląd osadniczy	k. lużycka	OEB/H	
				Ślad osadniczy	k. celtycka		
				Pkt osadniczy		pradzieje	
				Ślad osadniczy		PŚ	
42	AZP 101-40	31	41	pkt osadniczy		neolit	Stan archiwalne Brzeźnica F / Brzeźnica 4
				Pkt osadniczy		EK	
				Pkt osadniczy		pradzieje	
				Ślad osadniczy	k. przeworska	OWR	
43	AZP 101-40	32	42	miasto		WŚ- N	
44	AZP 101-40	33	43	Osada (studnia, konstrukcje drewniane)		PŚ	
				Cmentarz Bożogrob- wców		PŚ i N	
45	AZP 101-40	34	44	miasto		PŚ	
46	AZP 101-40	35	45	Osada		N	
47	AZP 101-40	36	46	miasto		N	Stan archiwalne bez nr
48	AZP 101-40	37	47			1300 – 1305 r.	Stan archiwalne bez nr
49	AZP 101-40	38	48	Ślad osadniczy		neolit	Stan archiwalne bez nr
50	AZP 101-40	39	49	Ślad osadniczy		XIV w.	Stan archiwalne bez nr
51	AZP 101-40	40	50	Ślad osadniczy	k. lużycka	OEB/H	Stan archiwalne bez nr
52	AZP 101-40	41	51	Miasto (?)		N(?)	Stan archiwalne bez nr
53	AZP 101-40	42	52	Cmentarzysko	k. lużycka	OEB/H	Stan archiwalne bez nr
54	AZP 101-40	43	53	osada	k. lendzielska	neolit	Stan archiwalne bez nr
				Ślad osadniczy		pradzieje	
				Ślad osadniczy		PŚ	
				śląd osadniczy		EK	
55	AZP 101-40	44	54	Ślad osadniczy		Paleolit schyłkowy	Stan archiwalne Racibórz – Stara Wieś bez nr
				Osada	KCWK	neolit	
				Osada	gr. Ocicka k. lendzielskiej	neolit	
				Osada	gr. Jordanowska k. lendzielskiej	neolit	
				Cmentarzysko	KCSz	neolit	
				Osada	k. lużycka	OEB/H	
56	AZP 101-40	45	55	Pkt osadniczy		neolit	Stan archiwalne Racibórz – Obora nr 3
				Ślad osadniczy	KCSz	neolit	
				Cmentarzysko ciałopalne, kurhanowe		WŚ VI – IX w.	
57	AZP 101-40	46	56	Ślad osadniczy		EK	
				Ślad osadniczy	k. przeworska	OWR	
58	AZP 101-40	47	57	Ślad osadniczy		WŚ (X-XIII w.)	

				Ślad osadniczy		PŚ	
59	AZP 101-40	48	58	śląd osadniczy		WŚ VII – IXw	Stan archiwalne: Miedonia 3
				śląd osadniczy		EK	
				Ślad osadniczy		(?)	
60	AZP 101-40	49	59	Pkt osadniczy	k. lużycka	OEB/H	
61	AZP 101-40	50	60	Pkt osadniczy		EK	
				Pkt osadniczy		neolit	
				Pkt osadniczy	k. lużycka	OEB/H	
				Pkt. Osadniczy	k. przeworska	OWR	
				Osada		PŚ	
62	AZP 101-40	51	61	Ślad osadniczy	k. lużycka	OEB/H	
				Pkt osadniczy		pradzieje	
				Ślad osadniczy		PŚ	
63	AZP 101-40	52	62	Ślad osadniczy		EK	
				Pkt osadniczy		k. lużycka	
				Ślad osadniczy		PŚ	
64	AZP 101-40	53	63	Pkt osadniczy	k. przeworska	OWR	
				śląd osadniczy		PŚ	
65	AZP 101-40	54	64	śląd osadniczy	k. przeworska	OWR	
66	AZP 101-40	55	65	śląd osadniczy	k. przeworska	OWR	
				śląd osadniczy		PŚ	
67	AZP 101-40	56	66	śląd osadniczy		pradzieje	
				śląd osadniczy		PŚ	
68	AZP 101-40	57	67	śląd osadniczy		neolit	
				Pkt osadniczy	k. lużycka	OEB/H	
				pkt osadniczy	k. przeworska	(OWR)	
				śląd osadniczy		pradzieje	
				śląd osadniczy		PŚ	
69	AZP 101-40	58	68	śląd osadniczy		EK	
				osada (?)		neolit	
				osada(?)	k. lużycka	OEB/H	
				osada	k. przeworska	OWR	
				osada (?)		pradzieje	
				śląd osadniczy		PŚ	
70	AZP 101-40	59	69	Ślad osadniczy		pradzieje	
				osada		PŚ	
71	AZP 101-40	60	70	śląd osadniczy		EK	
72	AZP 101-40	61	71	Ślad osadniczy		EK	
				osada		PŚ	
73	AZP 101-40	62	72	śląd osadniczy	k. lużycka	OEB/H	
				śląd osadniczy		pradzieje	
				osada		PŚ	
74	AZP 101-40	63	73	osada		PŚ	
75	AZP 101-40	64	74	osada		PŚ	
76	AZP 101-40	65	75	śląd osadniczy		EK	
77	AZP 101-40	66	76	osada		PŚ	

78	AZP 101-40	67	77	śląd osadniczy		pradzieje		
				osada		PŚ		
79	AZP 101-40	68	78	osada		PŚ		
80	AZP 101-40	69	79	śląd osadniczy		pradzieje		
				śląd osadniczy		PŚ		
81	AZP 101-40	70	80	osada		PŚ		
82	AZP 101-40	71	81	osada		PŚ		
83	AZP 101-40	72	82	śląd osadniczy		EK		
84	AZP 101-40	73	83	śląd osadniczy		EK		
				śląd osadniczy		neolit		
				osada (?)		k. łużycka		OEB/H
				osada (?)		k. przeworska		(OWR)
				śląd osadniczy				pradzieje
				osada				PŚ
85	AZP 101-40	74	84	śląd osadniczy		pradzieje		
				osada		PŚ		
86	AZP 101-40	75	85	śląd osadniczy		pradzieje		
				śląd osadniczy		WŚ X – XIII w.		
				osada		PŚ		
87	AZP 101-40	76	86	śląd osadniczy		EK		
				pkt osadniczy		k. łużycka		OEB/H
				pkt osadniczy		k. przeworska		OWR
				śląd osadniczy				WŚ (?) X- XIII w (?)
				osada				PŚ
88	AZP 101-40	77	87	śląd osadniczy		pradzieje		
				osada		PŚ i N		
89	AZP 101-40	78	88	śląd osadniczy		pradzieje		
				osada		PŚ		
90	AZP 101-40	79	89	śląd osadniczy		EK		
				śląd osadniczy		k. łużycka		
				osada		PŚ		
91	AZP 101-40	80	90	osada		PŚ		
92	AZP 101-40	81	91	śląd osadniczy		EK		
				pkt osadniczy		neolit		
				śląd osadniczy		pradzieje		
				osada		PŚ		
93	AZP 101-40	82	92	śląd osadniczy		pradzieje		
				osada		PŚ		
94	AZP 101-40	83	93	śląd osadniczy		pradzieje		
				śląd osadniczy		PŚ		
95	AZP 101-40	84	94	śląd osadniczy		pradzieje		
				śląd osadniczy		WŚ X – XIII w.		
				śląd osadniczy		PŚ		
96	AZP 101-40	85	95	śląd osadniczy		pradzieje		
97	AZP 101-40	86	96	osada		PŚ		
98	AZP	87	97	śląd osadniczy		pradzieje		

	101-40						
99	AZP 101-40	88	98	śląd osadniczy		EK	
100	AZP 101-40	89	158	śląd osadniczy		pradzieje	Stan archiwalne: Miedonia 1
101	AZP 101-40	90	159	osada		pradzieje	Stan archiwalne: Miedonia 2
102	AZP 101-40	91	160	śląd osadniczy		EK	Stan archiwalne: Miedonia bez nr
				osada (?)		k. przeworska (PR)	
				osada (?)		WŚ (starsza faza)	
103	AZP 101-40	92	161	śląd osadniczy	k. łżycka	III – IV OEB	Stan. archiwalne: Miedonia 4
				śląd osadniczy		XIV – XV w	
104	AZP 101-40	93	162	pkt osadniczy		neolit	Stan. archiwalne: Miedonia 9
105	AZP 101-40	94	163	śląd osadniczy		neolit	Stan. archiwalne: Miedonia 11
106	AZP 101-40	95	164	Obozowisko (?)	k. oryniacka	Paleolit Środkowy	Stan. archiwalne: Miedonia bez nr
107	AZP 101-40	96	165	śląd osadniczy		neolit	Stan. archiwalne: Miedonia bez nr
108	AZP 101-40	97	166	śląd osadniczy		neolit	Stan. archiwalne: Miedonia bez nr
109	AZP 101-40	98	167	śląd osadniczy	KCSz	neolit	Stan. archiwalne: Racibórz – Miedonia bez nr
110	AZP 101-40	99	168	śląd osadniczy		neolit	Stan. archiwalne: Racibórz – Miedonia bez nr
111	AZP 101-40	100	169	Osada (?)	k. łżycka	OEB/H	Stan archiwalne : Miedonia bez nr
				osada (?)		WŚ (starsza faza)	
112	AZP 101-40	101	170	śląd osadniczy		II w.	Stan archiwalne : Miedonia bez nr
113	AZP 101-40	102	171	śląd osadniczy	k. przeworska	OWR (?)	Stan archiwalne : Miedonia bez nr
114	AZP 101-40	103	172	śląd osadniczy		WŚ VI – X w.	Stan archiwalne : Miedonia bez nr
115	AZP 101-40	104	173	śląd osadniczy		PŚ (XIV w.)	Stan archiwalne : Miedonia bez

							nr
116	AZP 101-40	105	174	śląd osadniczy		PŚ	Stan archiwalne : Racibórz – Miedonia bez nr
117	AZP 101-40	106	175	śląd osadniczy		PŚ	Stan archiwalne : Racibórz – Miedonia bez nr
118	AZP 101-40	107	176	śląd osadniczy		neolit	Stan archiwalne : Racibórz Ostróg 3
				śląd osadniczy	k. łużycka	EB	
				śląd osadniczy		WŚ	
119	AZP 101-40	108	177	śląd osadniczy		mezolit	Stan archiwalne : Ostróg 4
				osada		I – II OEB	
				śląd osadniczy	k. łużycka	OEB/H	
120	AZP 101-40	109	178	śląd osadniczy		neolit	Stan archiwalne : Racibórz Ostróg 5
				śląd osadniczy		pradzieje (?)	
121	AZP 101-40	110	179	śląd osadniczy		neolit	Stan archiwalne : Racibórz – Ostróg 6 nowe
				śląd osadniczy		XIII w. (?)	
122	AZP 101-40	111	180	śląd osadniczy	KCW	neolit	Stan archiwalne : Racibórz Ostróg 8
123	AZP 101-40	112	181	śląd osadniczy		EK	Stan archiwalne: Racibórz Ostróg 9
				miasto (drewniane konstrukcje mostu na głęb. 2 m)		WŚ i PŚ	
124	AZP 101-40	113	182	śląd osadniczy	KPL		Stan archiwalne: Racibórz Ostróg 12
125	AZP 101-40	114	183	śląd osadniczy		WŚ (VI – X w.	Stan archiwalne: Racibórz Ostróg 13
126	AZP 101-40	115	184	śląd osadniczy		paleolit górny	Stan archiwalne: Racibórz – Ostróg bez nr
127	AZP 101-40	116	185	śląd osadniczy		neolit	Stan archiwalne: Racibórz – Ostróg bez nr
128	AZP 101-40	117	186	Cmentarzysko	k. łużycka	OEB/H	Stan archiwalne: Racibórz – Ostróg bez nr
129	AZP 101-40	118	187	śląd osadniczy		WŚ	Stan archiwalne: Racibórz – Ostróg bez nr
130	AZP	119	188	śląd osadniczy			Stan

	101-40					WŚ i PŚ	archiwalne: Racibórz – Ostróg bez nr
131	AZP 101-40	120	189	Miasto		PŚ - renesans	Stan archiwalne: Racibórz – Ostróg bez nr
132	AZP 101-40	121	190	śląd osadniczy		WŚ	Stan archiwalne: Proszowice be nr
				Cmentarzysko	k. łużycka	IV – V OEB	
133	AZP 101-40	122	191	śląd osadniczy		WŚ	Stan archiwalne: Racibórz Proszowice bez nr
134	AZP 101-40	123	192	Osada		WŚ i PŚ	Stan archiwalne: Proszowice be nr
135	AZP 101-40	124	193	śląd osadniczy		paleolit (?)	Stan archiwalne: Stara Wieś 1/ 1B
				śląd osadniczy		EK	
				cmentarzysko	k. łużycka	III OEB – HC	
				osada	k. łużycka	OEB	
136	AZP 101-40	125	194	śląd osadniczy		neolit	Stan archiwalne: Stara Wieś 2
				pkt. Osadniczy	k. łużycka	OEB/H	
				śląd osadniczy		WŚ	
				wieś		PŚ	
137	AZP 101-40	126	195	śląd osadniczy		WŚ	Stan archiwalne: Stara Wieś 3
138	AZP 101-40	127	196	śląd osadniczy		EK	Stan archiwalne: Stara Wieś 4
139	AZP 101-40	128	197	pkt osadniczy		EK	Stan archiwalne: Stara Wieś 5
				pkt osadniczy		neolit	
140	AZP 101-40	129	198	śląd osadniczy		neolit (?)	Stan archiwalne: Stara Wieś 7
				osada	k. łużycka	OEB/H	
				osada		pradzieje (?)	
				osada		PŚ	
141	AZP 101-40	130	199	Obozowisko (?)		EK (?)	Stan archiwalne: Stara Wieś 8
				śląd osadniczy		neolit	
142	AZP 101-40	131	200	śląd osadniczy		neolit	Stan archiwalne: Stara Wieś 9 (?)
143	AZP 101-40	132	201	śląd osadniczy		EK	Stan archiwalne: Stara Wieś 10
				śląd osadniczy		neolit	
				śląd osadniczy		pradzieje	
144	AZP 101-40	133	202	śląd osadniczy		pradzieje	Stan archiwalne: Stara Wieś 17
				osada		WŚ (przed X w.)	
145	AZP 101-40	134	203	śląd osadniczy		EK	Stan archiwalne: Stara Wieś 19
				śląd osadniczy		neolit	

				pkt osadniczy		pradzieje	
146	AZP 101-40	135	204	śląd osadniczy		EK	Stan archiwalne: Stara Wieś „a”
				pkt osadniczy		neolit (?)	
147	AZP 101-40	136	205	śląd osadniczy		paleolit środkowy	Stan archiwalne: Stara Wieś bez nr
148	AZP 101-40	137	206	śląd osadniczy		paleolit	Stan archiwalne: Stara Wieś bez nr
149	AZP 101-40	138	207	śląd osadniczy		paleolit	Stan archiwalne: Stara Wieś bez nr
150	AZP 101-40	139	208	śląd osadniczy		paleolit (?)	Stan archiwalne: Stara Wieś bez nr
151	AZP 101-40	140	209	śląd osadniczy		mezolit	Stan archiwalne: Stara Wieś bez nr
152	AZP 101-40	141	210	śląd osadniczy	KPL	neolit	Stan archiwalne: Stara Wieś bez nr
153	AZP 101-40	142	211	śląd osadniczy		neolit	Stan archiwalne: Stara Wieś bez nr
154	AZP 101-40	143	212	pkt osadniczy		neolit	Stan archiwalne: Stara Wieś bez nr
155	AZP 101-40	144	213	śląd osadniczy		neolit	Stan archiwalne: Stara Wieś bez nr
156	AZP 101-40	145	214	śląd osadniczy		neolit	Stan archiwalne: Stara Wieś bez nr
157	AZP 101-40	146	215	śląd osadniczy		neolit	Stan archiwalne: Stara Wieś bez nr
158	AZP 101-40	147	216	śląd osadniczy		EK	Stan archiwalne: Stara Wieś bez nr
159	AZP 101-40	148	217	pkt osadniczy		EK	Stan archiwalne: Stara Wieś bez nr
160	AZP 101-40	149	218	śląd osadniczy		EK	Stan archiwalne: Stara Wieś bez nr
161	AZP	150	219	śląd osadniczy		EK	Stan

	101-40						archiwalne: Stara Wieś bez nr
162	AZP 101-40	151	220	śląd osadniczy	k. przedłużycka	II OEB	Stan archiwalne: Stara Wieś bez nr / Racibórz – okolica bez nr
163	AZP 101-40	152	221	śląd osadniczy	k. łużycka	OEB/H	Stan archiwalne: Stara Wieś bez nr / Racibórz
164	AZP 101-40	153	222	Osada	k. łużycka	OEB/H	Stan archiwalne: Stara Wieś bez nr
				śląd osadniczy		pradzieje	
				osada		WŚ	
165	AZP 101-40	154	223	śląd osadniczy	k. łużycka	III OEB (?)	Stan archiwalne: Stara Wieś bez nr
166	AZP 101-40	155	224	śląd osadniczy		III OEB	Stan archiwalne: Stara Wieś bez nr / Racibórz
167	AZP 101-40	156	225	śląd osadniczy	k. łużycka	IV OEB	Stan archiwalne: Stara Wieś bez nr
168	AZP 101-40	157	226	śląd osadniczy	k. łużycka	OEB/H	Stan archiwalne: Stara Wieś bez nr
169	AZP 101-40	158	227	śląd osadniczy		OWR	Stan archiwalne: Stara Wieś bez nr
170	AZP 101-40	159	228	śląd osadniczy	k. przeworska	OWR	Stan archiwalne: Stara Wieś bez nr
171	AZP 101-40	160	229	śląd osadniczy		pradzieje	Stan archiwalne: Stara Wieś bez nr
172	AZP 101-40	161	230	osada (?)		WŚ (?)	Stan archiwalne: Stara Wieś bez nr
173	AZP 101-40	162	231	śląd osadniczy		PŚ	Stan archiwalne: Stara Wieś bez nr
174	AZP 101-40	163	232	Cmentarzysko kurhanowe (?)	k. przedłużycka (?)	II OEB (?)	Stan archiwalne: Markowice bez nr
175	AZP 101-40	164	233	śląd osadniczy	k. łużycka (?)	OEB	Stan archiwalne: Markowice bez nr
176	AZP	165	234	pkt osadniczy		EK (?)	Stan

	101-40			śląd osadniczy	KPL	neolit	archiwalne: Racibórz 2
				Osada	k. łużycka	III – V OEB	
177	AZP 101-40	166	235	śląd osadniczy		neolit	Stan archiwalne: Racibórz 3
178	AZP 101-40	167	236	śląd osadniczy	k. łużycka	EB	Stan archiwalne: Racibórz 4
179	AZP 101-40	168	237	śląd osadniczy		PŚ (?)	Stan archiwalne: Racibórz 5
180	AZP 101-40	169	238	śląd osadniczy	KLP (?)	neolit	Stan archiwalne: Racibórz 6
181	AZP 101-40	170	239	pkt osadniczy		neolit	Stan archiwalne: Racibórz 7
182	AZP 101-40	171	240	śląd osadniczy		neolit	Stan archiwalne: Racibórz 11
183	AZP 101-40	172	241	śląd osadniczy		paleolit górny	Stan archiwalne: Racibórz 12
184	AZP 101-40	173	242	Ślad osadniczy		EK	Stan archiwalne: Racibórz 13
				Ślad osadniczy	k. łużycka	OEB/H	
185	AZP 101-40	174	243	pkt osadniczy		EK	Stan archiwalne: Racibórz 13 i 14
186	AZP 101-40	175	244	pkt osadniczy		EK	Stan archiwalne: Racibórz 14
187	AZP 101-40	176	245	śląd osadniczy		neolit	Stan archiwalne: Racibórz bez nr
188	AZP 101-40	177	246	pkt osadniczy	k. łużycka	OEB/H	Stan archiwalne: Racibórz bez nr / Racibórz – Stara Wieś bez nr
				pkt osadniczy		WŚ	
189	AZP 101-40	178	247	pkt osadniczy	k. łużycka	OEB/H	Stan archiwalne: Racibórz bez nr
190	AZP 101-40	179	248	śląd osadniczy		(XIV w.)	Stan archiwalne: Racibórz bez nr
				miasto konstrukcje drewniane (?)		(?)	
191	AZP 101-40	180	249	miasto		PŚ	Stan archiwalne: Racibórz bez nr
192	AZP 101-40	181	250	Miasto (resztki muru)		PŚ	Stan archiwalne: Racibórz bez nr
193	AZP	182	251	osada		PŚ i	Stan

	101-40					nowożytność	archiwalne: Racibórz bez nr
194	AZP 101-40	183	252	śląd osadniczy		górnny paleolit	Stan archiwalne: Racibórz bez nr
195	AZP 101-40	184	253	śląd osadniczy		paleolit	Stan archiwalne: Racibórz bez nr
196	AZP 101-40	185	254	śląd osadniczy		paleolit	Stan.archiwalne bez nr
197	AZP 101-40	186	255	śląd osadniczy		neolit	Stan.archiwalne bez nr
198	AZP 101-40	187	256	śląd osadniczy		neolit	Stan.archiwalne bez nr
199	AZP 101-40	188	257	śląd osadniczy		neolit	Stan.archiwalne bez nr
200	AZP 101-40	189	258	śląd osadniczy		neolit	Stan.archiwalne bez nr
201	AZP 101-40	190	259	śląd osadniczy	KCW	neolit	Stan.archiwalne bez nr
202	AZP 101-40	191	260	śląd osadniczy	KCW	neolit	Stan.archiwalne bez nr Racibórz – okolica
203	AZP 101-40	192	261	śląd osadniczy	KCW	neolit	Stan.archiwalne bez nr
204	AZP 101-40	193	262	śląd osadniczy	KCW	neolit	Stan.archiwalne bez nr
205	AZP 101-40	194	263	śląd osadniczy	KCW	neolit	Stan.archiwalne bez nr
206	AZP 101-40	195	264	śląd osadniczy	KCW	neolit	Stan.archiwaln bez nr
207	AZP 101-40	196	265	śląd osadniczy	KCW	neolit	Stan.archiwalne bez nr
208	AZP 101-40	197	266	Śład osadniczy	KCW	neolit	Stan.archiwalne bez nr
209	AZP 101-40	198	267	śląd osadniczy	KPL	neolit	Stan.archiwalne bez nr
210	AZP 101-40	199	268	śląd osadniczy		neolit	Stan.archiwalne bez nr
211	AZP 101-40	200	269	śląd osadniczy		neolit	Stan.archiwalne bez nr
212	AZP 101-40	201	270	śląd osadniczy		neolit	Stan.archiwalne bez nr
213	AZP 101-40	202	271	śląd osadniczy		neolit	Stan.archiwalne bez nr
214	AZP 101-40	203	272	śląd osadniczy		neolit	Stan.archiwalne bez nr
215	AZP 101-40	204	273	śląd osadniczy		neolit	Stan.archiwalne bez nr
216	AZP 101-40	205	274	śląd osadniczy		neolit	Stan.archiwalne bez nr
217	AZP 101-40	206	275	śląd osadniczy		neolit	Stan.archiwalne bez nr
218	AZP 101-40	207	276	śląd osadniczy		neolit	Stan.archiwalne bez nr
219	AZP 101-40	208	277	śląd osadniczy		neolit	Stan.archiwalne bez nr

220	AZP 101-40	209	278	śląd osadniczy		neolit	Stan.archiwalne bez nr
221	AZP 101-40	210	279	śląd osadniczy		neolit	Stan.archiwalne bez nr
222	AZP 101-40	211	280	śląd osadniczy		neolit	Stan.archiwalne bez nr
223	AZP 101-40	212	281	śląd osadniczy		neolit	Stan.archiwalne bez nr
224	AZP 101-40	213	282	śląd osadniczy		neolit	Stan.archiwalne bez nr
225	AZP 101-40	214	283	śląd osadniczy		neolit	Stan.archiwalne bez nr
226	AZP 101-40	215	284	śląd osadniczy		neolit	Stan.archiwalne bez nr
227	AZP 101-40	216	285	śląd osadniczy		neolit	Stan.archiwalne bez nr
228	AZP 101-40	217	286	śląd osadniczy		neolit	Stan.archiwalne bez nr
229	AZP 101-40	218	287	śląd osadniczy		neolit	Stan.archiwalne bez nr
230	AZP 101-40	219	288	śląd osadniczy		neolit	Stan.archiwalne bez nr
231	AZP 101-40	220	289	śląd osadniczy		neolit	Stan.archiwalne bez nr
232	AZP 101-40	221	290	osada		neolit	Stan.archiwalne bez nr
233	AZP 101-40	222	291	śląd osadniczy		neolit	Stan.archiwalne bez nr
234	AZP 101-40	223	292	pkt osadniczy		neolit	Stan.archiwalne bez nr
235	AZP 101-40	224	293	śląd osadniczy		neolit	Stan.archiwalne bez nr
236	AZP 101-40	225	294	śląd osadniczy		EK	Stan.archiwalne bez nr
237	AZP 101-40	226	295	śląd osadniczy		EK	Stan.archiwalne bez nr
238	AZP 101-40	227	296	śląd osadniczy		EK	Stan.archiwalne bez nr
239	AZP 101-40	228	297	śląd osadniczy		EK	Stan.archiwalne bez nr
240	AZP 101-40	229	298	śląd osadniczy		EK	Stan.archiwalne bez nr
241	AZP 101-40	230	299	śląd osadniczy		EK	Stan.archiwalne bez nr
242	AZP 101-40	231	300	śląd osadniczy		EK	Stan.archiwalne bez nr
243	AZP 101-40	232	301	śląd osadniczy		EK	Stan.archiwalne bez nr
244	AZP 101-40	233	302	śląd osadniczy		EK	Stan.archiwalne bez nr
245	AZP 101-40	234	303	śląd osadniczy		EK	Stan.archiwalne bez nr
246	AZP 101-40	235	304	śląd osadniczy		EK	Stan.archiwalne bez nr
247	AZP 101-40	236	305	śląd osadniczy		EK	Stan.archiwalne bez nr
248	AZP 101-40	237	306	śląd osadniczy	k. przedłużycka	II OEB	Stan.archiwalne bez nr
249	AZP 101-40	238	307	śląd osadniczy	k. łużycka	III OEB	Stan.archiwalne bez nr
250	AZP	239	308	śląd osadniczy	k. łużycka	III - V OEB	Stan.archiwalne

	101-40						bez nr
251	AZP 101-40	240	309	śląd osadniczy		OEB	Stan.archiwalne bez nr
252	AZP 101-40	241	310	śląd osadniczy	k. lużycka	V OEB	Stan.archiwalne bez nr
253	AZP 101-40	242	311		k. lużycka	MOEB	Stan.archiwalne bez nr
254	AZP 101-40	243	312	śląd osadniczy	k. lużycka	OEB	Stan.archiwalne
				śląd osadniczy	k. lużycka	III – IV OEB	bez nr
255	AZP 101-40	244	313	śląd osadniczy	k. lużycka	V OEB	Stan.archiwalne bez nr
256	AZP 101-40	245	314	śląd osadniczy	k. lużycka	V OEB – Halsztat	Stan.archiwalne bez nr
257	AZP 101-40	246	315	śląd osadniczy	k. lużycka	OEB/H	Stan.archiwalne bez nr
258	AZP 101-40	247	316	śląd osadniczy	k. lużycka	OEB/H	Stan.archiwalne bez nr
259	AZP 101-40	248	317	Cmentarzysko (?)	k. celtycka	okres laterański	Stan.archiwalne bez nr
260	AZP 101-40	249	318	śląd osadniczy		69 – 79 r. n.e.	Stan.archiwalne bez nr
261	AZP 101-40	250	319	śląd osadniczy		98 – 117 r. n.e.	Stan.archiwalne bez nr
262	AZP 101-40	251	320	śląd osadniczy		98 – 117 r. n.e.	Stan.archiwalne bez nr
263	AZP 101-40	252	321	śląd osadniczy		117 – 138 r n.e.	Stan.archiwalne bez nr
264	AZP 101-40	253	322	śląd osadniczy		141 r. n. e.	Stan.archiwalne bez nr
265	AZP 101-40	254	323	śląd osadniczy		141 r. n. e.	Stan.archiwalne bez nr
266	AZP 101-40	255	324	śląd osadniczy		138 – 161r.n.e	Stan.archiwalne bez nr
267	AZP 101-40	256	325	śląd osadniczy		140 - 180r.n.e	Stan.archiwalne bez nr
268	AZP 101-40	257	326	śląd osadniczy		269 – 270r.n.e	Stan.archiwalne bez nr
269	AZP 101-40	258	327	śląd osadniczy		III w.	Stan.archiwalne bez nr
270	AZP 101-40	259	328	śląd osadniczy		306 – 337r.n.e	Stan.archiwalne bez nr
271	AZP 101-40	260	329	śląd osadniczy		337 – 340r.n.e	Stan.archiwalne bez nr
272	AZP 101-40	261	330	śląd osadniczy		OWR	Stan.archiwalne bez nr
273	AZP 101-40	262	331	śląd osadniczy		OWR	Stan.archiwalne bez nr
274	AZP 101-40	263	332	osada	k. przeworska	III – V w. n. e.	Stan.archiwalne bez nr
275	AZP 101-40	264	333	śląd osadniczy		pradzieje (?)	Stan.archiwalne bez nr
276	AZP 101-40	265	334	osada		WŚ	Stan.archiwalne bez nr
277	AZP 101-40	266	335	śląd osadniczy		WŚ	Stan.archiwalne bez nr
278	AZP 101-40	267	336	osada		WŚ	Stan.archiwalne bez nr
279	AZP 101-40	268	337	śląd osadniczy		PŚ	Stan.archiwalne bez nr
280	AZP 101-40	269	338	studnia		PŚ	Stan.archiwalne bez nr

281	AZP 101-40	270	339	śląd osadniczy		PŚ	Stan.archiwalne bez nr
282	AZP 101-40	271	340	śląd osadniczy		PŚ	Stan.archiwalne bez nr
283	AZP 101-40	272	341	pkt osadniczy		neolit	Stan.archiwalne Ocice 2 / stan. 2 nowe
				osada (?)	k. łużycka –	OEB	
				osada		WŚ (XII – XIII w.)	
284	AZP 101-40	273	342	śląd osadniczy		EK	Stan.archiwalne Ocice 3 i Ocice 3 (nowe)
				osada (?)		neolit	
				osada	k. celtycka	Późny okres lateński	
285	AZP 101-40	274	343	śląd osadniczy		EK	Stan.archiwalne bez nr
286	AZP 101-40	275	344	śląd osadniczy		neolit	Stan.archiwalne Ocice 8 (nowe)
287	AZP 101-40	276	345	śląd osadniczy		paleolit Górny	Stan.archiwalne Ocice 10
288	AZP 101-40	277	346	śląd osadniczy	KPDz	neolit	Stan.archiwalne Ocice bez nr
289	AZP 101-40	278	347	śląd osadniczy		neolit	Stan.archiwalne Ocice bez nr
290	AZP 101-40	279	348	śląd osadniczy		neolit	Stan.archiwalne Ocice bez nr
291	AZP 101-40	280	349	śląd osadniczy		neolit	Stan.archiwalne Ocice bez nr
292	AZP 101-40	281	350	śląd osadniczy		neolit	Stan.archiwalne Ocice bez nr
293	AZP 101-40	282	351	śląd osadniczy		neolit	Stan.archiwalne Ocice bez nr
294	AZP 101-40	283	352	osada		neolit	Stan.archiwalne Ocice bez nr
295	AZP 101-40	284	353	osada		neolit	Stan.archiwalne Ocice bez nr
296	AZP 101-40	285	354	osada		Neolit (?)	Stan.archiwalne Ocice bez nr
297	AZP 101-40	286	355	Osada (?)		neolit (?)	Stan.archiwalne Ocice bez nr
298	AZP 101-40	287	356	osada		neolit	Stan.archiwalne Ocice bez nr
299	AZP 101-40	288	357	Osada (?)		neolit (?)	Stan.archiwalne Ocice bez nr
300	AZP 101-40	289	358	Osada (?)		neolit	Stan.archiwalne Ocice bez nr
301	AZP 101-40	290	359	Osada (?)		neolit	Stan.archiwalne Ocice bez nr
302	AZP 101-40	291	360	Osada (?)		neolit	Stan.archiwalne Ocice bez nr
303	AZP 101-40	292	361	śląd osadniczy		EK	Stan.archiwalne Ocice bez nr
304	AZP 101-40	293	362	śląd osadniczy	k. celtycka	POL	Stan.archiwalne Ocice bez nr
305	AZP 102-39	76	9	nieokreślone		dolny paleolit	Racibórz – Stuzienna 2
				Osada	KPL	neolit	
				Osada	k. lendzielska	neolit	
				Osada	k. łużycka	EB	
306	AZP 102-39	77	10	Osada		neolit	Sudół stan A
				śląd osadniczy		średniowiecz e	
307	AZP	78	11	śląd osadniczy		EK	Sudół stan. C

	102-39			nieokreślone		średniowiecz e	
308	AZP 102-39	79	12	śląd osadniczy		EK	
				Nieokreślone	k. łżycka	OEB/H	
				Nieokreślone		pradzieje	
				Nieokreślone		średniowiecz e	
309	AZP 102-39	80	13	Nieokreślone		pradzieje	
310	AZP 102-39	81	14	śląd osadniczy		pradzieje	
311	AZP 102-39	82	15	śląd osadniczy		pradzieje	
312	AZP 102-39	83	16	śląd osadniczy		EK	
				nieokreślone		pradzieje	
313	AZP 102-39	84	17	śląd osadniczy		pradzieje	
314	AZP 102-39	85	18	śląd osadniczy	k. łżycka	OEB/H	
				Nieokreślone		pradzieje	
315	AZP 102-39	86	19	śląd osadniczy		EK	
316	AZP 102-39	87	20	śląd osadniczy		pradzieje	
				nieokreślone		średniowiecz e	
317	AZP 102-39	88	21	śląd osadniczy		EK	
318	AZP 102-39	89	22	śląd osadniczy		pradzieje	
				nieokreślone		średniowiecz e	
319	AZP 102-39	90	23	śląd osadniczy		pradzieje	
				śląd osadniczy		średniowiecz e	
320	AZP 102-39	91	24	śląd osadniczy		EK	archiwalne stan. Racibórz – Stuzienna 1
				Nieokreślone	k. łżycka	OEB/H	
321	AZP 102-39	92	25	śląd osadniczy		EK	
322	AZP 102-39	93	26	śląd osadniczy		EK	
323	AZP 102-39	94	27	śląd osadniczy		EK	
				Śład osadniczy		pradzieje	
324	AZP 102-39	95	28	śląd osadniczy		EK	
				Śład osadniczy		pradzieje	
				śląd osadniczy		średniowiecz e	
325	AZP 102-39	96	29	śląd osadniczy		pradzieje	
				śląd osadniczy		średniowiecz e	
326	AZP 102-39	97	30	śląd osadniczy		EK	
				osada		pradzieje	
327	AZP 102-39	98	31	śląd osadniczy		EK	
328	AZP 102-39	99	32	śląd osadniczy		pradzieje	
				śląd osadniczy		średniowiecz e	
329	AZP	100	33	śląd osadniczy	k. łżycka	OEB/H	

	102-39			Nieokreślone		pradzieje	
330	AZP 102-39	101	34	śląd osadniczy		pradzieje	
331	AZP 102-40	1	99	Osada –miasto		XIII w.- Nowożytność	Stan archiwalne bez nr
332	AZP 102-40	2	100	śląd osadniczy		EK	Stan archiwalne bez nr
333	AZP 102-40	3	101	śląd osadniczy		PŚ	Stan archiwalne bez nr
334	AZP 102-40	4	102	śląd osadniczy		neolit	Stan archiwalne bez nr
335	AZP 102-40	5	103	śląd osadniczy		WŚ	Stan archiwalne bez nr
				miasto		nowożytność	
336	AZP 102-40	6	104	śląd osadniczy		nowożytność	Stan archiwalne bez nr
337	AZP 102-40	7	105	śląd osadniczy		neolit	Stan archiwalne bez nr
338	AZP 102-40	8	106	Osada		PŚ - Nowożytność	Stan archiwalne bez nr
339	AZP 102-40	9	107	Miasto		PŚ , Nowożytność	Stan archiwalne bez nr
340	AZP 102-40	10	108	śląd osadniczy (grób?)	k. celtycka	POL	Stan archiwalne bez nr
				śląd osadniczy	k. przeworska	OWR	
341	AZP 102-40	11	109	śląd osadniczy		WŚ	Stan archiwalne bez nr
342	AZP 102-40	12	110	śląd osadniczy		neolit	Stan archiwalne bez nr
343	AZP 102-40	13	111	śląd osadniczy		neolit	Stan archiwalne bez nr
344	AZP 102-40	14	112	śląd osadniczy	k. łużycka	III OEB	Stan archiwalne bez nr
345	AZP 102-40	15	113	Obozowisko(?)		Paleolit dolny,	Stan Ocice 1 i Ocice1 (Nowe)
				Obozowisko(?)		Paleolit środkowy	
				Obozowisko(?)		mezolit	
				osada	gr.malicka	neolit	
				Osada	gr. Ocicka	neolit	
				osada	KPL	neolit	
				Osada	KCSz	neolit	
				osada		neolit	
				Osada	k. łużycka	EB-H	
				osada	k. celtycka	OL	
				Osada	k. przeworska	OWR	
osada		WŚ					
346	AZP 102-40	16	114	śląd osadniczy		WŚ(?)	Stan archiwalne bez nr
347	AZP 102-40	17	115	osada	k. łużycka	MOEB	Stan archiwalne Stuzienna 1
				śląd osadniczy		pradzieje	
				Śład osadniczy		PŚ	
348	AZP 102-40	18	116	śląd osadniczy	k.tardenuaska	mezolit	Stan archiwalne Stuzienna 6
				osada	KCW	neolit	
				osada	gr.ocicka	neolit	
				osada	k.łużycka	III –V OEB	
				śląd osadniczy		WŚ (VIII – IX w.)	
śląd osadniczy		PŚ (XIII –					

349	AZP 102-40	19	117	Obozowisko (?)	k.oryniacka	XIV w.) paleolit	Stan archiwalne Studzenna 12
				śląd osadniczy	k.magdaleńska	paleolit	
				osada		neolit	
				osada	k. lużycka	OEB/H	
				śląd osadniczy		PŚ	
350	AZP 102-40	20	118	śląd osadniczy (?)		paleolit	Stan archiwalne Płonia 1 i 1a
				śląd osadniczy	k.przed-lużycka	II OEB	
				pkt osadniczy	k. lużycka	EB	
				pkt osadniczy		pradzieje	
				śląd osadniczy		WŚ (X – XIII w.)	
				osada, wieś		PŚ	
351	AZP 102-40	21	19	śląd osadniczy (?)		paleolit	Stan. archiwalne Płonia 8 / Racibórz B
				obozowisko (?)		mezolit	
				obozowisko (?)		EK	
				śląd osadniczy		neolit	
				śląd osadniczy		pradzieje (?)	
				pkt osadniczy	k. lużycka	EB	
352	AZP 102-40	22	120	śląd osadniczy		EK	Stan archiwalne Sudół 1
				osada		neolit	
				osada	k. lużycka	OEB/H	
				osada		pradzieje	
				śląd osadniczy		WŚ (XIII w.)	
				wieś		PŚ i nowożytność	
353	AZP 102-40	23	121	śląd osadniczy	KPL	neolit	Stan archiwalne Sudół B
				Osada		PŚ	
354	AZP 102-40	24	122	osada(?) pracownia krzemieniarska (?)		neolit	Stan archiwalne Sudół D
				śląd osadniczy		PŚ	
355	AZP 102-40	25	123	osada (?) pracownia krzemieniarska (?)		neolit	Stan archiwalne Sudół E
356	AZP 102-40	26	124	osada (?) pracownia krzemieniarska	k. wstępowe (?)	neolit	Stan archiwalne Sudół F
				śląd osadniczy		pradzieje	
				śląd osadniczy		PŚ	
357	AZP 102-40	27	125	Pracownia (?)		neolit	Stan archiwalne Sudół G
358	AZP 102-40	28	126	śląd osadniczy		neolit	Stan archiwalne Sudół H
				śląd osadniczy		PŚ	
359	AZP 102-40	29	127	śląd osadniczy		EK	
				śląd osadniczy		neolit	
				śląd osadniczy		PŚ	
360	AZP 102-40	30	128	śląd osadniczy		WŚ (?) XIII w. (?)	
				osada		PŚ	
				śląd osadniczy		(?)	
361	AZP	31	129	śląd osadniczy		pradzieje	

	102-40			osada		PŚ	
362	AZP 102-40	32	130	Osada		PŚ	
363	AZP 102-40	33	131	Osada		PŚ	
364	AZP 102-40	34	132	śląd osadniczy		pradzieje	
				śląd osadniczy		PŚ	
365	AZP 102-40	35	133	Pkt osadniczy		EK	
				śląd osadniczy		pradzieje	
366	AZP 102-40	36	134	śląd osadniczy		EK	
				śląd osadniczy		neolit	
				śląd osadniczy		PŚ	
367	AZP 102-40	37	135	śląd osadniczy		EK	
368	AZP 102-40	38	136	śląd osadniczy		pradzieje	
				śląd osadniczy		PŚ	
369	AZP 102-40	39	137	śląd osadniczy		EK	
370	AZP 102-40	40	138	pkt osadniczy		neolit	
				pkt osadniczy	k. łużycka	OEB/H	
				osada		PŚ	
371	AZP 102-40	41	139	śląd osadniczy		EK	
372	AZP 102-40	42	140	śląd osadniczy		EK	
				śląd osadniczy	k. łużycka	OEB/H	
				pkt osadniczy	k. przeworska	(OWR)	
373	AZP 102-40	43	141	śląd osadniczy		EK	
374	AZP 102-40	44	142	śląd osadniczy		neolit	
				śląd osadniczy		PŚ	
375	AZP 102-40	45	143	śląd osadniczy		EK	
376	AZP 102-40	46	144	śląd osadniczy		EK	
377	AZP 102-40	47	145	Pkt osadniczy		neolit (?)	
				Osada		PŚ	
378	AZP 102-40	48	146	Osada		PŚ	
379	AZP 102-40	49	147	śląd osadniczy		EK	
380	AZP 102-40	50	148	Pkt osadniczy		EK	
381	AZP 102-40	51	149	śląd osadniczy		EK	
382	AZP 102-40	52	150	Pkt osadniczy		EK	
				Pkt osadniczy	k. łużycka	OEB/H	
				śląd osadniczy		pradzieje	
383	AZP 102-40	53	151	śląd osadniczy		EK	
384	AZP 102-40	54	152	śląd osadniczy		EK	
385	AZP 102-40	55	153	śląd osadniczy		EK	

386	AZP 102-40	56	154	śląd osadniczy		neolit	
				śląd osadniczy		PŚ	
387	AZP 102-40	57	155	śląd osadniczy		EK	
388	AZP 102-40	58	156	śląd osadniczy		EK	
389	AZP 102-40	59	157	Osada		PŚ	
390	AZP 102-40	60	363	pkt osadniczy		EK	Stan archiwalne Stuzienna 3 (inne)
391	AZP 102-40	61	364	śląd osadniczy		neolit	Stan archiwalne Stuzienna 3
				punk osadniczy	k. przeworska	OWR	
				śląd osadniczy		OWR	
392	AZP 102-40	62	365	Osada		neolit	Stan archiwalne Stuzienna 4
				Osada	k. łuzycza	V OEB	
393	AZP 102-40	63	366	Osada	KCW	neolit	Stan archiwalne Stuzienna 5
				osada	k. łuzycza	V OEB	
394	AZP 102-40	64	367	Osada		neolit	Stan archiwalne Stuzienna 7
				Osada	k. łuzycza	III OEB	
				śląd osadniczy	k. przeworska	OWR	
395	AZP 102-40	65	368	Obozowisko (?)		paleolit	Stan archiwalne Stuzienna 8 i Stuzienna 8 (nowe)
				śląd osadniczy	k. łuzycza	OEB/H	
396	AZP 102-40	66	369	śląd osadniczy		paleolit	Stan archiwalne Stuzienna 9
				pkt osadniczy		neolit	
				pkt osadniczy		EK	
				śląd osadniczy	k. łuzycza	EB	
397	AZP 102-40	67	370	śląd osadniczy		paleolit	Stan archiwalne Stuzienna 10 i Stuzienna 10 (nowe)
				obozowisko (?)		EK	
				śląd osadniczy		neolit	
398	AZP 102-40	68	371	Obozowisko (?)		EK	Stan archiwalne Stuzienna 11 i Stuzienna 11 (nowe)
399	AZP 102-40	69	372	Pkt osadniczy		neolit	Stan archiwalne Stuzienna 13
				Pkt osadniczy	k. łuzycza	EB	
400	AZP 102-40	70	373	Śład osadniczy		neolit	Stan archiwalne Stuzienna 14
401	AZP 102-40	71	374	śląd osadniczy		pradzieje (?)	Stan archiwalne Stuzienna 15
402	AZP 102-40	72	375	Śład osadnicze		paleolit środkowy (?)	Stan archiwalne Stuzienna bez nr
403	AZP 102-40	73	376	śląd osadniczy		paleolit	Stan archiwalne Stuzienna bez nr
404	AZP 102-40	74	377	Obozowisko (?)		mezolit	stan archiwalne Stuzienna 6
405	AZP 102-40	75	378	śląd osadniczy	KCW	neolit	Stan archiwalne Stuzienna bez

							nr
406	AZP 102-40	76	379	śląd osadniczy	KCW (?)	neolit	Stan archiwalne Stuzienna bez nr
407	AZP 102-40	77	380	śląd osadniczy		neolit	Stan archiwalne Stuzienna bez nr
408	AZP 102-40	78	381	śląd osadniczy		neolit	Stan archiwalne Stuzienna bez nr
409	AZP 102-40	79	382	śląd osadniczy		neolit	Stan archiwalne Stuzienna bez nr
410	AZP 102-40	80	383	śląd osadniczy		neolit	Stan archiwalne Stuzienna bez nr
411	AZP 102-40	81	384	śląd osadniczy		neolit	Stan archiwalne Stuzienna bez nr
412	AZP 102-40	82	385	śląd osadniczy		neolit	Stan archiwalne Stuzienna bez nr
413	AZP 102-40	83	386	śląd osadniczy		neolit	Stan archiwalne Stuzienna bez nr
414	AZP 102-40	84	387	śląd osadniczy		neolit	Stan archiwalne Stuzienna bez nr
415	AZP 102-40	85	388	śląd osadniczy		neolit	Stan archiwalne Stuzienna bez nr
416	AZP 102-40	86	389	śląd osadniczy		EK	Stan archiwalne Stuzienna bez nr
417	AZP 102-40	87	390	śląd osadniczy		EK	Stan archiwalne Stuzienna bez nr
418	AZP 102-40	88	391	śląd osadniczy		EK	Stan archiwalne Stuzienna bez nr
419	AZP 102-40	89	392	śląd osadniczy		117 – 138 r. n.e.	Stan archiwalne Stuzienna bez nr
420	AZP 102-40	90	393	śląd osadniczy		pradzieje	Stan archiwalne Stuzienna bez nr
421	AZP 102-40	91	394	Śład osadniczy		EK	Stan archiwalne Plonia 2
				Pkt osadniczy	k. lużycka	V OEB	
422	AZP 102-40	92	395	Obozowisko (?)		paleolit	Stan archiwalne Plonia 3
				Śład osadniczy		paleolit środkowy	
				Śład osadniczy		mezolit	
				Śład osadniczy		neolit	
				Pkt osadniczy	k. lużycka	V OEB	
				Śład osadniczy	k. celtycka	OL	
423	AZP 102-40	93	396	śląd osadniczy		neolit	Stan archiwalne Plonia 4
424	AZP 102-40	94	397	śląd osadniczy		neolit	Stan archiwalne Plonia 5
425	AZP 102-40	95	398	śląd osadniczy		EK	Stan archiwalne Plonia 6

426	AZP 102-40	96	399	Pkt osadniczy	k. przeworska	OWR	Stan archiwalne Płonia „i” Odra
427	AZP 102-40	97	400	osada		PŚ	Stan archiwalne Płonia I
428	AZP 102-40	98	401	śląd osadniczy (?)		pradzieje	Stan archiwalne Płonia X
429	AZP 102-40	99	402	Obozowisko		paleolit	Stan archiwalne Płonia 2
430	AZP 102-40	100	403	śląd osadniczy		neolit	Stan archiwalne Płonia bez nr
431	AZP 102-40	101	404	osada		neolit	Stan archiwalne Płonia bez nr
				osada	k. łużycka	IV – V OEB	
432	AZP 102-40	102	405	pkt osadniczy		EK	Stan archiwalne Płonia bez nr
				pkt osadniczy	k. łużycka	EB	
				śląd osadniczy		PŚ	
433	AZP 102-40	103	406	śląd osadniczy		EB	Stan archiwalne Płonia bez nr
434	AZP 102-40	104	407	osada		WŚ (przed X w.)	Stan archiwalne Płonia bez nr
435	AZP 102-40	105	408	Osada		PŚ (XIII – XVw.)	Stan archiwalne Płonia bez nr
436	AZP 102-40	106	409	Ślad osadniczy		neolit	Stan archiwalne Brzezie bez nr
437	AZP 102-40	107	410	Ślad osadniczy		neolit	Stan archiwalne Brzezie bez nr
438	AZP 102-40	108	411	śląd osadniczy		neolit	Stan archiwalne Brzezie bez nr
439	AZP 102-40	109	412		k. przeworska	OWR	Stan archiwalne Brzezie bez nr
440	AZP 102-40	110	413	śląd osadniczy	KCW	neolit	Stan archiwalne Sudół bez nr
441	AZP 102-40	111	414	śląd osadniczy	KCW	neolit	Stan archiwalne Sudół bez nr
442	AZP 102-40	112	415	Ślad osadniczy		neolit	Stan archiwalne Sudół bez nr
443	AZP 102-40	113	416	Ślad osadniczy		neolit	Stan archiwalne Sudół bez nr
444	AZP 102-40	114	417	osada		neolit	Stan archiwalne Sudół bez nr
445	AZP 102-40	115	418	Ślad osadniczy		neolit	Stan archiwalne Sudół bez nr
446	AZP 102-40	116	419	śląd osadniczy		EK	Stan archiwalne Sudół bez nr
447	AZP 102-40	117	420	śląd osadniczy		neolit	Stan archiwalne Sudół bez nr
448	AZP 102-40	118	421			IV OEB	Stan archiwalne Sudół bez nr
449	AZP 102-40	119	422	Cmentarzysko (?)		WŚ (?)	Stan archiwalne Sudół bez nr

LEGENDA:

EK – epoka kamienia

EB – epoka brązu

MOEB – młodszy okres epoki brązu

OEB – okres epoki brązu

H – okres Halsztacki

OL – okres lateński

POL – późny okres lateński

OWR – okres wpływów rzymskich

WŚ – wczesne średniowiecze

PŚ – późne średniowiecze

N – nowożytność

5.5 Zabytki o najwyższym znaczeniu dla gminy

Niewątpliwie na terenie Raciborza dziedzictwem o niebagatelnym znaczeniu są liczne stanowiska archeologiczne z różnych epok, w tym odkryte i zbadane osady z epoki neolitu, pozostałości po kulturze łużyckiej, a także cmentarzysko kurhanowe w lesie miejskim Obora. W śródmieściu natomiast znajdują się liczne podziemne fragmenty średniowiecznego miasta - mury obronne i bramy miejskie czy fragmenty drewnianych dróg (np. odkryte w 2018 r. w czasie przebudowy ul. Długiej szczątki drewnianej nawierzchni drogi). Odkryte w czasie prac ziemnych zabytki archeologiczne są badane przez archeologów i deponowane w Muzeum w Raciborzu. Dzięki ciągłym nadzorom archeologicznym wiedza o średniowiecznym Raciborzu oraz o wcześniejszej historii tych ziem, o sposobie życia ludzi na tych terenach itd. ciągle się pogłębia.

Raciborskim zabytkiem o znaczeniu ponadregionalnym jest Zamek Piastowski z kaplicą św. Tomasza Becketa. Kompleks został wyremontowany i oddany do użytku w 2010 r. staraniem Starostwa Powiatowego w Raciborzu. Kaplica, zwana perłą gotyku śląskiego, powstała w XIII w. i mimo licznych pożarów, wojen i przebudów (krzyżowo-żebrowe sklepienie zostało odtworzone w XIX w.) zachowała swoją zasadniczą formę. Została wyremontowana w 2016 r. a w 2017 r. została wyróżniona w 42. edycji konkursu Generalnego Konserwatora Zabytków na „Zabytek Zadbane”. W 2024 r. dokonano adaptacji budynku słodowni należącego do kompleksu zabudowań Zamku Piastowskiego. Obecnie Zamek Piastowski w Raciborzu funkcjonuje jako muzeum. Bezpośrednio do zabudowań zamku przylegają budynki zabytkowego browaru zamkowego, pozostałości fortyfikacji oraz park zamkowy.

Po drugiej stronie Odry, na raciborskim starym mieście (wpisanym do rejestru zabytków jako średniowieczny układ urbanistyczny) zachowały się średniowieczne fortyfikacje w postaci XIV w. baszty więziennej przebudowanej po pożarze miasta w 1574 r. w stylu renesansowym i fragmentów murów obronnych, których fragmenty powstały już w XIII w. Łączna ich długość to ok. 73 m, w tym mur przy ul. S. Drzymały (38 m), przy ul. Browarnej (12 m), a także przy ul. Basztowej (22,6 m). Czytelny nadal układ urbanistyczny lokowanego na prawie flamandzkim miasta w 1217 r. jest wartościowym elementem zachowanego dziedzictwa. Dawne średniowieczne miasto zamknięte jest pomiędzy ulicami Podwale, Michała Drzymały, Wojska Polskiego, Placem Wolności, ul. Władysława Reymonta oraz Placem Mostowym, które obecnie okalają teren w kształcie łożki na osi wschód-zachód, dawniej zamknięty murami obronnymi. Przebieg fortyfikacji jest potwierdzony licznymi badaniami i nadzorami archeologicznymi prowadzonymi przy okazji inwestycji w obrębie śródmieścia. Pośrodku tego założenia znajduje się duży Rynek oraz siatka wytyczonych jeszcze w średniowieczu ulic, które przecinają się prostopadle. Na dzisiejszym deptaku ul. Długiej podczas prac ziemnych w 2018 r. odkryto fragmenty średniowiecznej, drewnianej nawierzchni drogi. Zachowany średniowieczny układ urbanistyczny z podziemnymi relikami i stanowiskami archeologicznymi jest bezcennym zabytkiem o wartości naukowej i znaczeniu krajowym jako jedno z najstarszych miast w Polsce.

Ważnymi zabytkami architektury także o znaczeniu ponadregionalnym są zachowane trzy gotyckie świątynie - fara (kościół pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny), poddominikański, gotycki kościół pw. św. Jakuba oraz dawny kościół św. Ducha, stanowiący część byłego klasztoru Dominikanek. W zabudowaniach poklasztornych obecnie znajduje się

Zespół Szkół Ekonomicznych, a w dawnym kościele św. Ducha - Muzeum w Raciborzu. Właśnie to Muzeum w Raciborzu jest kolejnym, ważnym miejscem o znaczeniu ponadregionalnym. Działa już od 1927 r. Jeszcze przed II wojną światową wewnątrz budynku po kościele odkryto dwa freski datowane na pierwszą połowę XVII w. Dzisiejsze muzeum mieści się w trzech obiektach muzealnych. W budynku przy ul. Gimnazjalnej 1 (dawny kościół ss. dominikanek) eksponowane są wystawy stałe i czasowe. Przy ul. Chopina 12 prezentowane są wystawy stałe, znajduje się w nim biblioteka muzealna oraz magazyny ze zbiorami. Przy ul. Rzeźniczej 15 ulokowana jest administracja muzeum. Placówka posiada cztery działy merytoryczne działalności podstawowej: Dział Archeologii, Historii, Etnografii, Sztuki i Rzemiosła Artystycznego oraz działy pomocnicze: Dział Oświatowy i Administracyjny, a także pracownie fotograficzną i techniczną. Muzeum w Raciborzu jest jednym z najstarszych i najbogatszych w ekspozycje muzeów na Śląsku. Przez wszystkie lata swojej działalności prezentowało i prezentuje dziedzictwo kulturowe materialne i niematerialne regionu raciborskiego i Śląska. Za pomocą swoich zbiorów popularyzuje historię, sztukę, kulturę materialną we wszystkich jej aspektach promując nie tylko instytucję ale także Racibórz na terenie kraju i za granicą. Muzeum jest jedną z najstarszych instytucji miejskich w Raciborzu.

Zabytkami o dużym znaczeniu dla gminy są trzy barokowe figury, wyrzeźbione w piaskowcu przez Jana Melchiora Österreicha. Są to:

- Kolumna Maryjna z 1727 r. usytuowana w centralnym punkcie Rynku,
- figura św. Jana Nepomucena z I poł XVIII w. znajdująca się na Palcu Długosza,
- figura św. Jana Nepomucena z 1733 r. stojąca na rogu ul. Armii Krajowej i ul. Bosackiej.

Kult św. Jana Nepomucena, a także Matki Bożej popularny na tych ziemiach w czasach baroku związany jest z historią kontrreformacji. Objawia się także w zachowanej kamiennej figurze z 1720 r. św. Jana Nepomucena przed kościołem św. Jakuba oraz statuetce przed dawnym klasztorem Franciszkanów przy ul. ks. Londzina. Ta ostatnia, drewniana została przeniesiona do Muzeum w Raciborzu a na jej miejscu stanęła kopia. Podobnie stało się z małą, również XVIII w. drewnianą figurą św. Jana Nepomucena z Pomnika Zgody przy Rondzie Solidarności.

Stanowią one wysokiej jakości (choć nieliczne) na terenie miasta przykłady sztuki baroku, obok barokowego kościoła pw. Matki Bożej, który jest kościołem pątniczym, zachowanym częściowo z oryginalnym wyposażeniem (część ołtarzy jest jednak neobarokowa) i barokowej kaplicy grobowej Gaschinów powstałej w 1637 r. w nawie bocznej kościoła pw. św. Jakuba. Ta ostatnia jest wyjątkowa w skali regionu z uwagi na ołtarz wykonany w 1661 r. przez Salomona Steinhofa z czarnego marmuru z rzeźbiarską grupą ukrzyżowania z białego alabastru, wyróżniającą się z uwagi na swoją szczególną urodę w skali regionu.

Kolejnymi istotnymi zabytkami są dwa gmachy sądów. Jeden to zlokalizowany przy ul. Nowej budynek raciborskiego Sądu Rejonowego, projektu najslawniejszego architekta doby klasycyzmu w Królestwie Prus Karla Friedricha Schinkla. Jest jednym z najciekawszych przykładów niemieckiego klasycyzmu na Górnym Śląsku. Oddany do użytku w 1826 r. (wówczas był to Wyższy Sąd Krajowy dla Prowincji Górnośląskiej) niezmiennie do dziś służy celom sądownictwa. W 1892 r. przy obecnej ul. Wojska Polskiego wybudowano obok znacznie większy, nowy budynek sądu krajowego w stylu neomanieryzmu niderlandzkiego. W ostatnich latach (2017-2022) dokonano kompleksowej renowacji tego budynku, która objęła także konserwację estetyczną odkrytych na ścianach głównej sali rozpraw przedstawień orłów pruskich w ujęciu szablonowym i polichromii na kasetonowych stropach. W czasie prac odtworzono boazerie oraz wewnętrzną stolarkę drzwiową. Jego wnętrza są obecnie jednymi z najciekawszych wewnątrz zachowanej na Śląsku municypalnej architektury pruskiej. Budynek ten w latach powojennych mieścił zakład poprawczy. Obecnie znowu służy celom sądownictwa.

Ciekawymi obiektami wybudowany na przełomie XIX i XX w. w rejonie ul. Ogrodowej i ul. Karola Miarki na nowo zabudowywanych wówczas terenach Nowych Zagród są budynki wzniesione dla zakładu dla głuchoniemych, utworzonego na terenie miasta już w 1836 r. Dla powiększającego się ośrodka wybudowano w latach 1882-1889 dwa skrzydła pięknego, neogotyckiego budynku, w którym do dzisiaj mieści się Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Niedosłyszących i Słabosłyszących a w 1911 r. budynek, w którym obecnie mieści się I Liceum Ogólnokształcące przy ul. Jana Kasprowicza. W budynku tym zachowała się dębowa boazeria w reprezentacyjnej auli. Historyczna aula z pocz. XX w., z dębowym stropem, zachowała się także w dawnym seminarium nauczycielskim wzniesionym w 1899 r. (późniejsze Gimnazjum nr 5). Aula o wystroju neoklasycystycznym znajduje się w dawnym Królewskim Gimnazjum Ewangelickim (dzisiejszy Zespół Szkół Ekonomicznych w Raciborzu), które utworzono w byłym klasztorze Dominikanek w Raciborzu.

Ważnym zabytkiem dla miasta jest wybudowany w latach 1889-1914 neogotycki zespół zakładu opiekuńczego św. Notburgi. Obiekt do dziś nie zmienił swojej funkcji. Od początku jest prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Maryi Niepokalanej. W kompleks budynków wbudowana jest neogotycka kaplica. Zakład znajduje się za zielonym skwerkiem z fontanną przy Placu Jagiełły, który jest zabudowany pierzeją secesyjnych, reprezentacyjnych kamienic. Pierzeja ta ma swoją kontynuację przy ul. Sienkiewicza. Obecnie z uwagi na zachowaną architekturę z przełomu XIX i XX w. jest to jedno z ładniejszych miejsc w raciborskim śródmieściu.

Znakomitym przykładem budownictwa modernistycznego w Raciborzu jest wpisany do rejestru zabytków w 2020 r. kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa. Został wybudowany w 1935 r. według projektu architekta Otto Lindera ze Stuttgartu. Z podobnego okresu pochodzi niezwykle obserwatorium geofizyczne usytuowane przy ul. Chłopskiej 1. Jest to drewniany obiekt, powstały w 1927 r. zaprojektowany przez architekta Konrada Wachsmanna, znanego niemieckiego architekta żydowskiego pochodzenia, twórcę domu Einsteina w Caputh niedaleko Poczdamu. Był elementem pierwszej europejskiej stałej sieci stacji sejsmologicznych. Jako pierwszy badania prowadził tu znany niemiecki sejsmolog prof. Carl Mainka, wykładowca uniwersytetów w Strasburgu i Getyndze. Skonstruowane przez niego sejsmografy notowały trzęsienia ziemi z całego świata. Urządzenia te znajdują się w obserwatorium do dziś, a o znacznym dorobku Mainki świadczą liczne zachowane dokumenty, w tym szklane klisze z czynionych przez niego obserwacji astronomicznych. Obecnie działa tu Śląskie Obserwatorium Geofizyczne Polskiej Akademii Nauk.

Unikatowym zabytkiem w Mieście Racibórz jest drewniano-murowany spichlerz chłopski znajdujący się przy ul. Czynu Społecznego 14. Jest to zachowany element zagrody frankońskiej, powstał w 1821 r. - jak wskazują badania dendrochronologiczne. Na tle innych, nielicznych zachowanych tego typu spichlerzy chłopskich w powiecie raciborskim wyróżnia się wielkością i murowano-drewnianą konstrukcją.

Wyżej wymieniono tylko najbardziej wyjątkowe zabytki miasta. W Raciborzu zachowały się także piękne neogotyckie kościoły (np. kościół pw. św. Jadwigi, kościół pw. Jana Chrzciciela i kościół pw. św. Mikołaja), eklektyczne i secesyjne kamienice (np. przy ul. Ogrodowej 15 z 1907 r. projektu Paula Kuhnerta, secesyjna kamienica przy ul. Batorego 4 czy secesyjna kamienica z 1906 r. przy Placu Króla Władysława Jagiełły 5 projektu Hermana Arwińskiego), a także liczne modernistyczne osiedla (np. przy ul. Czekoladowej). Ważnym modernistycznym osiedlem są zabudowania przy ul. Francuskiej, Gdańskiej, Osiedleńczej, Kołłątaja, Wesołej, Małej, Kolonialnej na Ocicach. Wśród zabudowań są rzędy jednorodnych domów przywodzących na myśl architekturę Ernsta Maya a także duża modernistyczna szkoła przy ul. Tuwima oraz kościół pw. św. Józefa. Bardzo istotnymi zabytkami o znaczeniu historycznym są pozostałości fabryk i zabudowań przemysłowych z przełomu XIX i XX w. Są to zabudowania dawnej Plania Werke, budynki fabryki cygar i tytoniu przy ul. Reymonta i ul. Bosackiej, dawna fabryka czekolady Franciszka Sobotzika w której mieści się obecnie budynek Urzędu Miasta,

dworce kolejowe i inne zabudowania kolejowe, a także wiele innych obiektów tego typu, które są ujęte w gminnej ewidencji zabytków.

6. Ocena stanu dziedzictwa kulturowego gminy. Analiza szans i zagrożeń

6.1 Własność, funkcja i stan zachowania zabytków

Stan własnościowy zabytków w Raciborzu rozkłada się mniej więcej równomiernie i jest dość zróżnicowany. Wśród zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków (pomijając staromiejski układ urbanistyczny) 9 należy do Miasta Racibórz, 5 należy do wspólnot mieszkaniowych z czego w trzech Miasto Racibórz ma swoje udziały, 6 należy do instytucji państwowych lub Skarbu Państwa, 2 do stowarzyszeń, 10 do Kościoła Rzymskokatolickiego, 5 pozostaje w rękach prywatnych. Spośród pozostałych zabytków ujętych w gminnej ewidencji zdecydowana większość stanowi własność podmiotów prywatnych.

Funkcje budynków ujętych w ewidencji zabytków rozkładają się następująco. Spośród 599 zabytków nieruchomości ujętych w gminnej ewidencji zabytków Miasta Racibórz 37 jest przeznaczonych pod funkcję użyteczności publicznej, finansowanej z budżetu państwa lub jednostek samorządu terytorialnego (mieszczą się w nich szkoły, przedszkola, sądy, zakład karny, urzędy i samorządowe jednostki budżetowe. Należy zaznaczyć, że część tych budynków miała pierwotnie inną funkcję - przykładowo obecny budynek urzędu miasta był kiedyś fabryką czekolady, a część dużych przedwojennych willi zostało zaadoptowanych pod przedszkola czy np. bibliotekę miejską. 27 obiektów, nie licząc obiektów małej architektury, spełnia funkcję sakralną lub należą do kościoła (są to kościoły, cmentarze - także cmentarz żydowski oraz ewangelicki, plebanie, budynki klasztorne i należące do zgromadzeń sióstr zakonnych). Wszystkie obiekty małej architektury ujęte w ewidencji zabytków (28 obiektów) mają funkcje sakralną - są to krzyże przydrożne, kapliczki oraz figury świętych. Nie wszystkie natomiast należą do kościoła - oprócz tych pozostających własnością kościoła część znajduje się w rękach prywatnych, część należy do Skarbu Państwa, część do Miasta Racibórz. Zdecydowana większość zabytków nieruchomości ujętych w GEZ Miasta Racibórz mieści w sobie funkcję mieszkalną. Są to liczne XIX i XX-wieczne kamienice, domy jednorodzinne i modernistyczne budynki wielorodzinne. Sporo spośród zabytków ujętych w GEZ to budynki pofabryczne i przemysłowe. Część z nich (np. w budynkach dawnej Plania Werke) nadal mieści w sobie funkcję przemysłową, część natomiast zmieniła funkcję na mieszkalną lub usługową. Pewną osobną grupę zabytków w Raciborzu stanowią budynki kolejowe, wiadukt, dworce i inne związane z rozwijającą się od XIXw. kolejją. W Raciborzu znajdują się także dwie wieże ciśnień. Część zabytków ujętych w GEZ, szczególnie znajdujących się na terenach dzielnic będących kiedyś osobnymi miejscowościami - wsiami, to zabudowania gospodarcze, chłopskie.

Szacunkowo ok. 14% zabytków (+/-82 obiekty) znajdujących się w GEZ jest w stanie złym, wymagającym remontu i konserwacji. Wśród nich są opuszczone budynki mieszkalne, budynki poprzemysłowe, gospodarskie, kolejowe, dawny szpital miejski, dawna winiarnia, budynek koszar z lat 80/90. XIX w., a także średniowieczne mury miejskie. Wiele jest także przypadków modernizacji obiektów, które doprowadziły do zmiany oryginalnego wyglądu obiektu lub częściowego zniszczenia substancji zabytkowej, takie jak termomodernizacje styropianem na ozdobnych elewacjach zewnętrznych, montaż klimatyzatorów i anten na reprezentacyjnych częściach budynków oraz wymianę stolarki okiennej na okna PCV, czasem na okna nie powtarzające oryginalnych podziałów.

6.2. Zagrożenia dla istniejących zabytków na terenie gminy

Największym zagrożeniem dla zabytków w Raciborzu jest utrata funkcji. Najdrastyczniejszym tego przykładem jest dawny szpital miejski przy ul. Bema. Od 2004 r. kiedy szpital został przeniesiony do nowych zabudowań przy ul. Gamowskiej (20 lat temu) zabudowania będące przykładem neogotyckiej a także modernistycznej architektury niemieckiej popadają w ruinę. Obiekt ten mimo kilkakrotnej zmiany właścicieli w dużej części pozostaje pustostanem.

Pierwotna nieruchomość którą zajmował szpital została podzielona na cztery osobne działki. Na jednej części, niezabudowanej kiedyś, postawiono nowe budynki. Skrzydło północno-wschodnie zagospodarowano pod lokale usługowe. Południowo-wschodnie, najstarsze skrzydło starego szpitala stoi na osobnej działce, podobnie jak skrzydło południowo-zachodnie. W efekcie działki te pozostały bez rezerwy miejsca pod ewentualne parkingi itd, co mocno ogranicza możliwość ich zagospodarowania. Dodam, że na podwórzu dawnego szpitala rośnie aleja ponad 100-letnich platanów będąca pomnikiem przyrody, od południowego zachodu zaś budynek graniczy bezpośrednio z zabytkowym parkiem miejskim. Mimo wielokrotnych sprzedaży obiektu żadnemu z inwestorów do tej pory nie udało się zagospodarować zabudowań po byłym szpitalu miejskim. Innym przykładem niszczonego zabytkowego obiektu z powodu utraty funkcji jest wpisany do rejestru zabytków budynek koszar przy ul. Zamkowej a także zlokalizowana na układzie urbanistycznym wpisanym do rejestru zabytków winiarnia przy ul. Zborowej. W obu budynkach w wyniku niezagospodarowania stan techniczny mocno się pogarsza. We wszystkich tych przypadkach w ostatnim czasie inwestorzy poczynili pewne plany adaptacyjne dla tych budynków, co daje im szansę na remont i zachowanie. Nie są to jednak jedyne przypadki znacznego pogorszenia stanu zachowania z uwagi na brak użytkowania. W 2024 r. przewróciła się wieża secesyjnej willi przy ul. Brzeskiej 28 w Raciborzu - willa jest własnością prywatną i prawdopodobnie pozostaje pustostanem. Brak użytkowania pozostaje zagrożeniem dla budynków dawnego Gimnazjum nr 5 przy ul. Opawskiej 81 - dziś już obserwuje się tam miejscowe przeciekanie wód opadowych przez dach, co może doprowadzić do nieodwracalnych degradacji.

Innym zagrożeniem, zgoła przeciwnym do wyżej opisanego, jest konieczność modernizacji budynków zabytkowych w celu przystosowania ich do współczesnych norm budowlanych, aktualnej funkcji lub wymogów i woli właściciela. Jeśli modernizacja jest zaplanowana niezgodnie z wymogami konserwatorskimi, to może skutkować utratą integralności stylu architektonicznego albo bezpośrednio zniszczeniem zachowanej substancji zabytkowej.

Ogólnym zagrożeniem jest brak wiedzy w społeczeństwie o obowiązku dbania o zabytki, co skutkuje zmianami wyglądu obiektów wykonywanych samowolnie przez właścicieli, a także brak wiedzy o wartości poszczególnych obiektów. Niedocenywanie walorów architektonicznych i historycznych, szczególnie budynków modernistycznych o prostej formie powoduje brak woli właścicieli i zarządców zachowania substancji zabytku w oryginalnej formie. Jest to pośrednim skutkiem niedostatecznej edukacji o zachowanym dziedzictwie i zbyt mała jego promocja.

Bez wątpienia dużym zagrożeniem dla zachowania materialnego dziedzictwa na terenie gminy jest niedofinansowanie remontów i prac konserwacyjnych zabytków. Zachowanie oryginalnej substancji często wymaga poniesienia dodatkowych znacznych nakładów finansowych, które nie dają proporcjonalnie większego efektu użytkowego lub funkcjonalnego. Tak jest z wymianą stolarki okiennej - okna drewniane z żłobieniami i ozdobnym profilowaniem są dużo droższe niż proste okna PCV. Podobnie wymiany dachów - odtworzenie pokrycia dachu z dachówki karpieńki układanej w koronkę jest droższe od dachu z blachy. Przykładami takich budynków są na przykład kamienica przy ul. Rybnickiej 15 czy przy ul. Głębczyckiej 41. Mimo zamieszkania przez lokatorów zarządca dysponuje zbyt małymi środkami na dokonanie niezbędnego już dla ocalenia oryginalnego wystroju remontu elewacji. Szczególnie dotkliwy jest ten problem w stosunku do obiektów ujętych w GEZ a nie wpisanych do rejestru zabytków, w stosunku do których są ograniczone możliwości dotowania prac renowacyjnych.

Powyższy problem wiąże się z kolejnym zagrożeniem jakim jest niedostateczna ochrona obiektów zabytkowych. Jediną formą pełnej i skutecznej ochrony (zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa) jest wpis do rejestru zabytków. W Raciborzu spośród 599 zabytków architektury ujętych w GEZ tylko 37 obiektów oraz jeden układ urbanistyczny są wpisane do rejestru zabytków. W GEZ pozostają natomiast liczne, bogato zdobione neoklasycystyczne, eklektyczne i secesyjne kamienice. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

w większości dla zabytków ujętych w GEZ nakazują zachowanie bryły i kształtu dachu, nie nakazują jednak zachowania stolarki okiennej i drzwiowej oraz detalu architektonicznego.

W ostatnich dwóch dekadach dało się zauważyć jeszcze jedno zagrożenie dla zachowanego dziedzictwa kulturowego Miasta Racibórz, mianowicie utrata należytego wyeksponowania zabytków poprzez nieprzemyślaną i oderwaną od kontekstu miejsca nową zabudowę oraz zbyt agresywne działania reklamowe. Na terenie starego miasta może to prowadzić do utraty jego czytelności i specyficznego klimatu, w innych rejonach miasta podobnie - do utraty spójności i charakteru miejsca, osiedla lub pierzei.

Podsumowując - można wyróżnić 5 głównych zagrożeń dla zachowania materialnego dziedzictwa Miasta Racibórz:

- 1) utrata funkcji,
- 2) konieczność przystosowania do współczesnych wymogów,
- 3) brak świadomości społecznej i niedostateczna edukacja w zakresie dziedzictwa kulturowego,
- 4) niedofinansowanie,
- 5) niedostateczna ochrona poszczególnych obiektów,
- 6) utrata należytego wyeksponowania zabytków w przestrzeni miasta.

6.3. Szanse dla istniejących zabytków na terenie gminy

Szansą o niebagatelnym znaczeniu dla zabytków Miasta Racibórz jest ich nieustanna dokumentacja. Bieżąca aktualizacja ewidencji zabytków, uzupełnianie jej w obiekty niedawno odkryte i docenione, a także tworzenie nowych kart adresowych i kart ewidencyjnych dla zabytków prowadzi do większej kontroli nad stanem zachowania zabytków a także do zachowania pamięci i dokumentacji o ich formie. Dokumentacja i aktualizacja GEZ prowadzi też do lepszej i skuteczniejszej ochrony zabytków. Może prowadzić do dokonywania nowych wpisów do rejestru zabytków obiektów z terenu Raciborza.

Ciągła aktualizacja i zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego są szansą dla poprawy jakości ochrony zabytków, podobnie jak utworzenie na terenie miasta parku kulturowego a także, w dalszej perspektywie, przyjęcie uchwały krajobrazowej. Działania te, oprócz zapewnienia większej ochrony poszczególnym obiektom, spowodują uporządkowanie przestrzeni a przez to wyeksponowanie walorów obiektów zabytkowych i ich docenienie.

Dużą szansą są programy dotacji celowych na remonty zabytków zarówno Ministerstwa Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu, Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz Miasta Racibórz. Szansą jest także pozyskanie dofinansowania w ramach dotacji z programów unijnych.

Dla efektywnego zarządzania dziedzictwem Miasta Racibórz i przez to stworzenie możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych na ten cel szansą są: tworzenie sieci i powiązań ponadregionalnych zachowanych zabytków i współpraca z innymi ośrodkami miejskimi i nie tylko w zakresie zarządzania dziedzictwem kulturowym całego regionu; poprawa mikroklimatu wokół zabytków na jak najbardziej przyjazny człowiekowi poprzez dbałość o zieleń, nasadzenia drzew i właściwie dobraną małą architekturę; kompleksowe działania urbanistyczne, kształtowanie nowej zabudowy co do jej funkcji i formy po wzięciu pod uwagę zachowanych obiektów zabytkowych przy dążeniu do kompletności i integralności (funkcjonalnej, wizualnej, estetycznej) przestrzeni miasta.

Kolejną szansą jest nieustanna edukacja w zakresie zachowanego dziedzictwa kulturowego a także podnoszenie świadomości społecznej o konieczności zachowywania zabytków poprzez działania popularyzatorskie i edukacyjne. W tej materii nieprzeceniona jest stała współpraca

z organizacjami pozarządowymi, które bezpośrednio lub pośrednio w swoim statucie mają ochronę dziedzictwa kulturowego. Nie tylko jednak działalność stowarzyszeń jest szansą, ale też ogólne zaangażowanie społeczne w opiekę nad zabytkami, jednostek jak i grup społecznych, wyrażone ich zainteresowaniem podejmowanymi działaniami oraz historią miasta. Szansą dla zachowania zabytków jest rozwój infrastruktury turystycznej oraz zwiększenie ruchu turystycznego.

Oczywiście jedną z najważniejszych szans jest rozwój gospodarki i przemysłu w Mieście Racibórz. Może skutkować on przyrostem liczby mieszkańców a co za tym idzie - zwiększeniem zapotrzebowania na mieszkania oraz zwiększoną kwotą wpływów do budżetu miasta z wymaganych przepisami prawa podatków. Dzięki temu poprawi się również atrakcyjność miasta jako potencjalnego terenu inwestycyjnego. Niezagospodarowane obiekty zabytkowe zyskują szansę na otrzymanie nowej funkcji i renowację jeśli staną się przedmiotem rozważań inwestycyjnych.

Podsumowując - można wyróżnić 6 głównych szans dla zachowania materialnego dziedzictwa Miasta Racibórz:

- 1) dokumentacja zabytków,
- 2) aktualizacja form ich ochrony,
- 3) dotacje celowe na remonty i konserwację zabytków, pochodzące z środków zewnętrznych jak i wewnętrznych budżetu Miasta Racibórz,
- 4) edukacja i informacja, w tym współpraca z organizacjami pozarządowymi i podtrzymywanie oraz krzewienie zaangażowania społecznego,
- 5) rozwój gospodarczy miasta, środki prywatne,
- 6) zarządzanie dziedzictwem kulturowym poprzez tworzenie sieci i powiązań ponadregionalnych, dbałość o mikroklimat wokół zabytków przyjazny człowiekowi oraz dążenie do kompletności i integralności przestrzeni miejskich.

7. Cele strategiczne, priorytety i zadania programu opieki

Po dokonaniu analizy zachowanego dziedzictwa materialnego na terenie Miasta Racibórz oraz po analizie szans i zagrożeń dla zachowania zabytków w gminie, a także w oparciu o uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne, w tym dokumenty strategiczne, planistyczne i polityki Miasta Racibórz wyznaczono 5 celów strategicznych Programu. W każdym z celów zostały wyznaczone priorytety, w ramach których określono poszczególne zadania.

7. 1. Cel strategiczny: Weryfikacja i bieżąca aktualizacja bazy danych

1) Priorytet: weryfikacja inwentaryzacji obiektów zabytkowych (karty adresowe i karty ewidencyjne zabytków nieruchomych, tzw. „karty białe”).

- a) Dokonanie przeglądu w terenie.
- b) Uzupełnienie inwentaryzacji zabytków o obiekty pominięte, usunięcie z inwentaryzacji obiektów znacznie przekształconych, które zatraciły cechy architektury zabytkowej, obiektów rozebranych w ostatnich latach.
- c) Uzupełnienie dokumentacji fotograficznej.
- d) Uzupełnienie danych historycznych.
- e) Typowanie obiektów z inwentaryzacji dla których należy założyć „białe” karty ewidencyjne, na podstawie kart adresowych i penetracji terenu.
- f) Zlecenie wykonania kolejnych „białych” kart inwentaryzacyjnych. Docelowo dla wszystkich zabytków ruchomych i nieruchomych.

g) Weryfikacja stosunków własnościowych obiektów zabytkowych zinwentaryzowanych.

h) Uzupełnienie i weryfikacja zapisów dotyczących spraw własnościowych na kartach adresowych i „białych” kartach inwentaryzacyjnych.

i) Bieżące nanoszenie zmian w istniejącej dokumentacji wynikających ze stanu faktycznego.

j) Utrzymanie aktualnego i faktycznego stanu podstawowych informacji o zabytkach w mieście.

k) Bieżąca aktualizacja Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta Racibórz.

7.2. Cel strategiczny: podnoszenie rangi szczególnych obiektów zabytkowych i krajobrazu kulturowego

1) Priorytet: zachowanie i wyeksponowanie unikalnych wartości historycznych i artystycznych zabytków o dużym znaczeniu dla społeczności lokalnej.

a) Dokonanie analizy stanu zachowania zabytków, określenie zagrożeń i konieczności podjęcia prac konserwatorsko-remontowych, zabezpieczających.

b) Dokonanie analizy funkcjonalnej.

c) Wytypowanie najbardziej zagrożonych obiektów oraz tych które wymagają prac ze względu na swoje wybitne wartości historyczne i artystyczne (we współpracy ze Śląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Katowicach oraz Wydziałem Inwestycji i Urbanistyki).

d) Ustalenie niezbędnych czynności konserwatorskich i budowlanych przy obiektach zabytkowych.

e) Określenie dla których obiektów chronionych nie przewiduje się zmiany funkcji pierwotnych oraz które z obiektów zabytkowych mogą mieć zmienioną funkcję (współpraca ze Śląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Katowicach).

f) Dokonywanie nadzorów archeologicznych oraz badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy inwestycjach realizowanych przez Miasto Racibórz na terenach zewidencjonowanych stanowiska archeologicznych.

2) Priorytet: respektowanie zapisów prawa miejscowego w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami w celu zachowania i wyeksponowania artystycznych i historycznych walorów zabytków.

a) Opiniowanie zamierzeń remontowych, konserwatorskich, funkcjonalnych dotyczących obiektów zabytkowych.

b) Opiniowanie na potrzeby wpisania obiektów zabytkowych do rejestru zabytków województwa śląskiego oraz wskazywanie obiektów, które warto by wpisać do rejestru zabytków.

c) Współpraca regionalna dla eksponowania powiązań kulturowych.

d) Dbłość o mikroklimat wokół zabytków przyjazny człowiekowi poprzez przywracanie terenów zielonych i równowagi stosunków wodnych na terenach wartościowych kulturowo.

e) Zachowanie integralności i oryginalności krajobrazu kulturowego poprzez tworzenie katalogów dobrych praktyk, promowanie rozwiązań architektonicznych i urbanistycznych dążących do kompletności i spójności przestrzeni miejskich.

7.3. Cel strategiczny: ochrona zintegrowana uwzględniająca uwarunkowania ochrony zabytków i ochronę przyrody

1) Priorytet: tworzenie systemu ochrony obiektów i obszarów zabytkowych w tym krajobrazu kulturowego w powiązaniu z obszarami chronionymi na podstawie ustawy o ochronie przyrody w ramach procedur planowania przestrzennego.

a) Objęcie ochroną układów przestrzennych i opracowanie zasad ochrony układów i otoczenia.

b) Realizacja wytycznych urbanistycznych zawartych w planach miejscowych oraz wnioskowanie zmian do planów pod kątem ochrony zabytków.

2) Priorytet: wpływ ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na tworzenie nowych miejsc pracy.

a) Propagowanie wykorzystywania obiektów zabytkowych (mogących mieć zmienioną funkcję) na cele komercyjne.

b) Propagowanie wykorzystania zabytków na hotele, restauracje, banki, siedziby instytucji itp.

c) Tworzenie warunków do rozwoju ruchu turystycznego.

d) Promowanie istniejących szlaków turystycznych, ścieżek rowerowych przebiegających w pobliżu obiektów zabytkowych.

e) Wytyczenie tras spacerowych pozwalających na zwiedzenie zabytków (we współpracy z Wydziałem Inwestycji i Urbanistyki, Wydziałem Ochrony Środowiska i Rolnictwa, Wydziałem Rozwoju oraz Wydziałem Promocji, Kultury, Turystyki i Sportu).

f) Wytyczenie ścieżek dla prowadzenia edukacji regionalnej i edukacji przez sztukę (we współpracy z instytucjami kultury, szczególnie z Muzeum w Raciborzu i Zamkiem Piastowskim w Raciborzu).

g) Opracowanie tablic informacyjnych i umieszczenie ich na obiektach zabytkowych na trasach spacerowych i na trasach ścieżek edukacyjnych.

h) Wzmocnienie współpracy z jednostkami zajmującymi się ochroną przyrody i ekologią.

7.4. Cel strategiczny: rewitalizacja obszarów zdegradowanych z zachowanymi zabytkami oraz konserwacja i adaptacja obiektów zabytkowych

1) Priorytet: tworzenie warunków dla zgodnej z zasadami konserwatorskimi rewitalizacji obszarów zdegradowanych z zachowanymi zabytkami oraz konserwacji i adaptacji poszczególnych zabytków, z uwzględnieniem specyficznych cech krajobrazu kulturowego.

a) Określenie potrzeb rewitalizacji zdegradowanych obszarów miejskich z zachowanymi zabytkami.

b) Ocena stanu technicznego poszczególnych zabytków.

c) Oszacowanie wartości koniecznych prac dla poszczególnych zabytków.

d) Umieszczenie niezbędnych kwot w planach budżetowych samorządu.

e) W porozumieniu z właścicielami budynków zabytkowych opracowanie harmonogramu niezbędnych prac.

f) Wskazanie źródeł finansowania i merytoryczna pomoc przy opracowywanych wnioskach.

g) Realizowanie procedury związanej z udzielaniem dotacji przez Miasto Racibórz na remonty konserwacje obiektów wpisanych do rejestru zabytków woj. śląskiego, nadzór merytoryczny nad pracami, udział w czynnościach odbiorowych, przyjmowanie sprawozdań z wykonanych zadań itp.

h) Przeciwdziałanie powstawaniu sytuacji konfliktowych wokół obiektów zabytkowych.

2) Priorytet: pozyskiwanie środków zewnętrznych na ochronę i konserwację zabytków i układów przestrzennych.

a) Monitorowanie programów pomocowych, wyszukiwanie możliwości finansowania ochrony opieki nad zabytkami z funduszy rządowych i pozarządowych.

b) Pomoc właścicielom zabytków w pozyskiwaniu środków zewnętrznych (strukturalnych, budżetu państwa, z fundacji) na odnowę zabytków (we współpracy z wydziałami merytorycznymi).

c) Pozyskiwanie środków pozabudżetowych na odnowę zabytków, których właścicielem jest gmina (współpraca z Wydziałem Rozwoju).

3) Priorytet: konserwacja zabytków według ustalonego harmonogramu (ze względu na wyjątkowe wartości historyczne, artystyczne oraz stan zagrożenia technicznego).

a) Wybór obiektów i ustalenie kolejności ze względu na priorytety (wspólnie ze Śląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Katowicach oraz środowiskiem lokalnym).

b) Sukcesywne prowadzenie prac zmierzających do rewitalizacji układów i założeń przestrzennych oraz konserwacji poszczególnych obiektów.

c) Doprowadzenie do poprawy stanu technicznego i przeprowadzenie prac budowlano-konserwatorskich, konserwatorskich i restauratorskich zabytkowych obiektów własności gminy.

d) Wykonanie następujących prac:

- Rozpoczęcie i kontynuacja konserwacji oraz eksponowania zabytkowych fortyfikacji, w szczególności przy ul. Drzymały, baszty miejskiej wraz z fragmentem muru przy ul. Basztowej i zachowanego w piwnicy Raciborskiego Centrum Kultury przy ul. Chopina 21 fragmentu muru.

- Wytyczenie ścieżki edukacyjnej i turystycznej wokół starego miasta w Raciborzu, z wyeksponowaniem średniowiecznych fortyfikacji.

- Kontynuacja remontu i konserwacji budynków Muzeum w Raciborzu z poprawą dostępności i funkcjonalności obiektów a także zachowania ich wyjątkowych wartości historycznych i architektonicznych.

- Cykliczne mycie kamiennych figur (kolumna maryjna, św. Jan Nepomucen ul. Bosacka, pl. Długosza).

- Przygotowanie dokumentacji projektowej i rozpoczęcie remontów obiektów Domu Kultury "Strzecha", przy ul. ks. Józefa Londzina 38, kamienicy przy ul. Głębczyckiej 41 i przy ul. Rybnickiej 15.

- Zagospodarowanie budynków dawnej szkoły przy ul. Opawskiej 81.

- Umożliwianie i prowadzenie do sprawowania bieżących nadzorów archeologicznych oraz badań archeologicznych na terenie miasta. Rozważenie utworzenia nowych możliwości eksponowania zabytków archeologicznych na terenie miasta.

- Stworzenie warunków i prowadzenie działań dążących do zagospodarowania Placu Długosza z poszanowaniem istniejącego zabytkowego układu urbanistycznego.

- Kontynuacja remontów i konserwacji zabytkowych kapliczek i krzyży przydrożnych w mieście, w szczególności kapliczki przy ul. Mariańskiej.

- Przyjmowanie, weryfikowanie wniosków o udzielenie dotacji przez Miasto, realizowanie wymaganej procedury i udzielanie dotacji, przyjmowanie sprawozdań z wykorzystania dotacji.

- Współpraca z Parafią Rzymskokatolicką pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w celu zachowania wartości dwóch kościołów o proveniencji średniowiecznej zlokalizowanych na starym mieście w Raciborzu.

4) Priorytet: udostępnianie zabytków do celów turystycznych.

a) Promocja zainteresowania obiektami zabytkowymi, krajobrazem kulturowych, ich walorami i wartościami historycznymi, artystycznymi.

b) Umieszczanie danych o zabytkach w informatorach miejskich, informatorach turystycznych, na planach, mapach (współpraca z Wydziałem Rozwoju, Wydziałem Promocji, Kultury, Turystyki i Sportu, Muzeum w Raciborzu, Raciborskim Centrum Kultury oraz Zamkiem Piastowskim w Raciborzu).

c) Wykorzystywanie zasobu zabytków w celu promocji miasta (współpraca z Wydziałem Rozwoju, Wydziałem Promocji, Kultury, Turystyki i Sportu, Muzeum w Raciborzu, Raciborskim Centrum Kultury i Zamkiem Piastowskim w Raciborzu).

d) Bieżące rozszerzenie na gminnej stronie internetowej informacji o obiektach zabytkowych, możliwościach zwiedzania, przebiegu tras spacerowych, ścieżek edukacyjnych.

e) Kontynuowanie znakowania zabytków, umieszczania na zabytkach tablic informacyjnych z opracowanym krótkim tekstem historycznym i informacją o wartościach artystycznych, szczególnie na trasach spacerowych i ścieżkach edukacyjnych.

5) Priorytet: tworzenie warunków do zintegrowanej ochrony wartości kulturowych i zabytkowych historycznego centrum miasta.

a) tworzenie zapisów uchwały o parku kulturowym "Stare Miasto w Raciborzu", we współpracy z lokalnymi stowarzyszeniami i przy zaangażowaniu społecznym, w uzgodnieniu z Śląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków oraz po przeprowadzeniu konsultacji społecznych i spotkań informacyjnych.

b) Zarządzanie utworzonym parkiem kulturowym poprzez utworzony do tego celu zespół.

c) bieżąca aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem zachowanego dziedzictwa kulturowego materialnego, przy dążeniu do jego zachowania, wyeksponowania i kształtowania przestrzeni miejskich sposób zintegrowany oraz zrównoważony.

7.5. Cel strategiczny: edukacja powszechna i podnoszenie świadomości społeczeństwa w zakresie wartości dziedzictwa kulturowego

1) Priorytet: powszechna dostępność do materiałów, dokumentów historycznych, urbanistycznych, architektonicznych, artystycznych zabytków. Tworzenie warunków do poszerzania wiedzy o zabytkach.

a) Organizacja kolejnych edycji lokalnej konferencji poświęconej zabytkom oraz przestrzeni miejskiej "Zobacz/Znaj/Zachowaj".

c) Publikacje materiałów dotyczących zabytków oraz wspieranie działalności publicystycznej w tym zakresie.

d) Przygotowywanie materiałów do informatora o zabytkach miasta.

e) Udostępnianie na wniosek materiałów dotyczących zabytków, zarówno opracowanych, jak i rozproszonych.

f) Współpraca ze stowarzyszeniami zajmującymi się dziedzictwem kulturowym, w szczególności ze stowarzyszeniami: Drengowie Znad Górnej Odry, Odra1945, Towarzystwo Miłośników Ziemi Raciborskiej).

2) Priorytet: powszechna edukacja, włączenie nauczycieli w program upowszechniania wiedzy o zabytkach, o sztuce.

a) Na wniosek nauczycieli i dyrekcji placówek oświatowych uczestnictwo tut. miejskiego konserwatora zabytków w lekcjach o dziedzictwie kulturowym i wiedzy o zabytkach a także pomoc merytoryczna w prowadzeniu lekcji dotyczących szeroko pojętej ochrony dziedzictwa kulturowego.

b) Wspieranie inicjatyw zmierzających do upowszechniania wiedzy na temat zabytków i dziedzictwa.

c) Działania edukacyjne Muzeum w Raciborzu, zgodnie z statutem instytucji.

3) Priorytet: współpraca z Akademią Nauk Stosowanych w Raciborzu w celu poszerzania wiedzy studentów oraz w celu przygotowania ich do prowadzenia upowszechniania problemów związanych z ochroną zabytków w ich przyszłej pracy z dziećmi i młodzieżą (kierunek historia i socjologia, architektura).

a) Zaznajamianie studentów z problematyką ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego, konserwatorstwa, zarządzania dobrami kultury i muzealnictwa.

b) Na wniosek uczelni jednorazowe poprowadzenie zajęć ze studentami w zakresie wymienionych dziedzin.

c) Prowadzenie praktyk konserwatorskich dla studentów w celu poznania zasad konserwatorskich, wykonywania dokumentacji konserwatorskich itp.

d) Prezentowanie w terenie najważniejszych obiektów zabytkowych, zwracanie uwagi na przeprowadzone prace remontowe i konserwatorskie, na stan zachowania, przyczyny zniszczeń itp.

e) Korzystanie z dorobku uczelni w dziedzinie architektury poprzez organizację i współorganizację konkursów architektonicznych oraz współorganizację wystaw i konferencji w zakresie architektury i ochrony dziedzictwa.

4) Priorytet: stała współpraca z mediami lokalnymi w zakresie ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego.

a) Informowanie mediów o sprawach związanych z ochroną zabytków oraz o inicjatywach podejmowanych w tym zakresie.

b) Bieżąca współpraca z lokalną prasą, radiem i telewizją, ukazywanie obiektów zabytkowych po pracach konserwatorskich, informowanie o wszelkich wydarzeniach związanych z problematyką ochrony dziedzictwa kulturowego.

c) Włączanie poprzez media środowiska lokalnego do różnorodnych inicjatyw w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego.

d) Propagowanie, promowanie i popularyzacja działań wspierających opiekę nad zabytkami (społeczni opiekunowie zabytków).

5) Priorytet: informacja w zakresie prawa ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

a) Informowanie właścicieli i zarządców obiektów zabytkowych o prawach i obowiązkach wynikających z posiadania zabytków.

b) Pomoc w zakresie pozyskiwania pozwoleń i opinii konserwatorskich oraz prawidłowego dbania o obiekty zabytkowe.

c) Informowanie o potrzebie ochrony stanowisk archeologicznych oraz obowiązkach wynikających z ich ochrony.

8. Instrumentarium realizacji Programu

Zakłada się, że zadania określone w gminnym programie opieki nad zabytkami będą wykonywane za pomocą następujących instrumentów:

1) instrumentów prawnych, wynikających z przepisów ustawowych:

a) uchwalanie i realizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,

b) utworzenie w Mieście Racibórz parku kulturowego na obszarze starego średniowiecznego miasta i przedmieścia,

c) uchwalenie i realizacji programów i polityk Miasta Racibórz, w szczególności Planu Ogólnego Gminy Miasta Raciborza oraz strategii Miasta Racibórz,

d) realizację przez Miejskiego Konserwatora Zabytków zadań z zakresu ochrony zabytków o których mowa w Porozumieniu z dnia 7 grudnia 2004 r. w sprawie powierzenia przez Wojewodę Śląskiego Gminie Racibórz prowadzenia niektórych zadań z zakresu sprawowanej ochrony zabytków

e) wnioskowanie o wpis do rejestru zabytków obiektów będących własnością gminy, wnioskowanie o pozwolenia Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na działania przy obiektach będących własnością gminy i wykonywanie decyzji administracyjnych Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;

2) instrumentów finansowych:

a) finansowanie prac konserwatorskich i remontowych przy obiektach zabytkowych będących własnością Miasta Racibórz,

b) korzystanie z programów uwzględniających finansowanie z funduszy europejskich,

c) udzielanie dotacji celowych na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, nie stanowiących własności Gminy Racibórz;

3) instrumentów koordynacji:

a) realizację zapisów dotyczących opieki nad zabytkami i ochrony zabytków przez jednostki organizacyjne Miasta Racibórz oraz realizację zapisów tego programu w obowiązujących programach i politykach Miasta Racibórz;

4) instrumentów społecznych:

a) działania edukacyjne i promocyjne,

b) współpraca z organizacjami pozarządowymi, wspieranie działalności społecznej na rzecz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;

5) instrumentów kontrolnych:

a) aktualizacja gminnej ewidencji zabytków,

b) monitoring stanu zagospodarowania przestrzennego oraz stanu zachowania dziedzictwa kulturowego materialnego, dokumentacja.

9. Zasady oceny realizacji Programu

Zgodnie z treścią art. 87 ust. 1 i 2, pkt 1-7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1292) prezydent miasta ma obowiązek przedstawienia co dwa lata radzie miasta sprawozdania z realizacji programu. Wykonanie sprawozdań poprzedzi ocena realizacji Programu uwzględniająca następujące kryteria:

1) W ramach celu strategicznego: Weryfikacja i bieżąca aktualizacja bazy danych:

a) ilość zaktualizowanych kart ewidencyjnych zabytków oraz kart adresowych zabytków,

b) ilość nowo wykonanych kart ewidencyjnych zabytków oraz kart adresowych zabytków,

c) liczba zarządzeń prezydenta miasta dotyczących aktualizacji gminnej ewidencji zabytków,

d) ilość ujętych zabytków w gminnej ewidencji zabytków w latach trwania programu.

2) W ramach celu strategicznego: podnoszenie rangi szczególnych obiektów zabytkowych i krajobrazu kulturowego:

a) ilość dokonanych analiz stanów zachowania zabytków, analiz funkcjonalnych i analiz zagrożeń dla zabytków na terenie gminy,

b) ilość wydanych opinii co do zamierzeń remontowych i konserwatorskich,

c) ilość zabytków wpisanych do rejestru zabytków w latach trwania Programu,

d) ilość zbadanych stanowisk archeologicznych przez Miasto Racibórz.

3) W ramach celu strategicznego: ochrona zintegrowana uwzględniająca uwarunkowania ochrony zabytków i ochronę przyrody:

a) poziom (w %) objęcia terenu gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego oraz ilość wydanych decyzji o warunkach zabudowy oraz o lokalizacji inwestycji celu publicznego,

b) ilość zabytków, które w czasie trwania programu zmieniły swoją funkcję lub sposób zagospodarowania,

c) ilość wydanych materiałów promujących zabytki jako atrakcje turystyczne,

d) ilość nowych wytyczonych ścieżek dla prowadzenia edukacji regionalnej i edukacji przez sztukę,

e) ilość nowych lub uaktualnionych tablic informacyjnych o zabytkach,

f) jakość współpracy z jednostkami zajmującymi się ekologią i ochroną przyrody, ilość zasadzonych drzew na terenach zabytkowych.

4) W ramach celu strategicznego: rewitalizacja, rewaloryzacja, konserwacja i adaptacja obiektów zabytkowych, układów urbanistycznych:

a) poziom (w %) wydatków budżetu gminy na ochronę i opiekę nad zabytkami,

b) ilość oraz kwota udzielonych dotacji na remonty i konserwacje zabytków,

c) ilość wyremontowanych lub poddanych konserwacji przez Miasto Racibórz zabytków,

d) ilość i kwota pozyskanych przez Miasto Racibórz środków pozabudżetowych na remonty i konserwacje zabytków,

e) ilość zabytków udostępnianych w latach trwania programu na cele turystyczne,

f) ilość utworzonych na terenie Miasta Racibórz parków kulturowych oraz sposób ich zarządza.

5) W ramach celu strategicznego: edukacja powszechna i podnoszenie świadomości społeczeństwa w zakresie wartości dziedzictwa kulturowego:

a) ilość zorganizowanych przez Miasto Racibórz konferencji, spotkań i wykładów w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego materialnego i niematerialnego,

b) ilość zorganizowanych przez Miasto Racibórz imprez, koncertów promujących zachowane dziedzictwo kulturowe,

c) ilość informacji prasowych i aktualizacji informacji o zabytkach na stronie Miasta Racibórz,

d) ilość stowarzyszeń, które w celach statutowych mają ochronę i promocję dziedzictwa kulturowego, które współpracują z Miastem Racibórz i które działają na terenie gminy,

e) ilość przeprowadzonych lekcji i konkursów o zabytkach na terenie placówek edukacyjnych miejskich,

f) jakość współpracy Miasta Racibórz z Akademią Nauk Stosowanych w Raciborzu w zakresie ochrony dziedzictwa architektonicznego gminy.

10. Źródła finansowania Programu

1) Miasto Racibórz w budżecie co roku umieszcza odpowiednie kwoty w rozdziale 92120 - Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami, stosowne do określonych potrzeb i możliwości finansowych gminy, które są przeznaczone na ochronę dziedzictwa kulturowego miasta. Dodatkowo Miasto Racibórz przekazuje roczny budżet stosowny do potrzeb i możliwości finansowych gminy na działania jednostek podległych, które bezpośrednio lub pośrednio zajmują się opieką nad zabytkami i dziedzictwem niematerialnym. Są to: Miejski Zarząd Budynków, Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Raciborzu, Muzeum w Raciborzu i Raciborskie Centrum Kultury.

2) Ponadto istnieją możliwości pozyskania środków pozabudżetowych na realizację zadań z zakresu opieki nad zabytkami. W szczególności można wyróżnić programy krajowe:

a) program Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu „Ochrona Zabytków” - szczegółowe informacje o zasadach uzyskania wsparcia finansowego w ramach tego programu można znaleźć na stronie: <https://www.gov.pl/web/kultura/ochrona-zabytkow-2024>

b) inne programy operacyjne Ministra Kultury, dziedzictwa Narodowego i Sportu, informacje dostępne na stronie: <https://www.gov.pl/web/kultura/programy-2025>

c) dotacje celowe na remonty i konserwacje zabytków wpisanych do rejestru zabytków Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków - informacje dostępne są na stronie: <https://bip.katowice.wkz.gov.pl/artykuly/dotacje-i-refundacje-1>

3) Istnieją także możliwości pozyskania środków zewnętrznych z finansów Unii Europejskiej, poprzez Regionalne Programy Operacyjne województwa śląskiego: informacje dostępną są na stronie: https://rpo.slaskie.pl/czytaj/fe_2021_2027

4) Istotną częścią finansowania opieki nad zabytkami są środki własne właścicieli, zarządców i posiadaczy zabytków, w tym instytucji samorządów terytorialnych takich jak placówki oświatowe i kulturalne miejskie i powiatowe, parafii, wspólnot mieszkaniowych, spółek, instytucji, stowarzyszeń, firm oraz osób fizycznych samodzielnie dbających o posiadane zabytki.

Uzasadnienie

W związku z art. 87 ust. 1 i 2, pkt 1-7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1292) istnieje obowiązek sporządzenia przez Prezydenta Miasta gminnego programu opieki nad zabytkami na okres 4 lat. Program dla Raciborza na lata 2025-2028 został zaopiniowany przez Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach. Program ten przyjmuje Rada Miasta w drodze uchwały, po czym zostaje on ogłoszony w Wojewódzkim Dzienniku Urzędowym.